อนุสรณ์

ในงานพระราชทานเพลิงศพ

นายศิริ จันทศิริ รัศมิทัต จ.ม. จ.ช.

ณ ฌาปนสถานวัดมกุฏกษัตริยาราม

อำเภอพระนคร กรุงเทพมหานคร

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖

อนุสรณ์

ในงานพระราชทานเพลิงศพ

นายศิริ จันทศิริ รัศมิทัต จ.ม. จ.ช.

ณ ฌาปนสถานวัดมกุฏกษัตริยาราม

อำเภอพระนคร กรุงเทพมหานคร

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖



ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายศิริ จันทศิริ รัศมิทัต นี้ได้รับความกรุณาจาก คุณ ท. เลียงพิบูลย์ ให้พิมพ์หนังสือกฎแห่งกรรมบางเรื่องแจกสนองพระคุณแด่ท่านที่ให้เกียรติมาในงานนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณ ท. เลียงพิบูลย์ มา ณ ที่นี้ด้วย.

เจ้าภาพ

ในงานพระราชทานเพลิงศพ

นายศิริ จันทศิริ รัศมิทัต

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณามาเป็นเกียรติในงาน
ตลอดจนทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยเหลือ หากมีสิ่งหนึ่ง
ประการใดขาดตกบกพร่อง ขอได้โปรดให้อภัยด้วย.

เจ้าภาพ



นายศิริ จันทศิริ รัศมิทัต

ชาตะ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๔๙

มรณะ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๒

นายศิริ จันทศิริ รัศมิทัต เกิดวันที่ ๒๙ พฤษภาคม พุทธศักราศ ๒๔๔๙ ตรงกับวันอังคาร ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๗ ปีมะเมีย ร.ศ. ๑๒๕ ที่บ้านในคลองบางปะแก้ว อำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี เป็นบุตรชายคนโตของนายซุ้ย และนางตาด รัศมิทัต

มีพี่น้องร่วมบิดามารดารวม ๔ คน คือ นางผ่องพรรณ สุขารมภ์ นางพิศวง ศศานนท์ นายวิเชียร รัศมิทัต และนางพิสมร คีรณสาร

ได้สมรสกับนางสาวสวิง บุตรสาวนายพุก กิ่งมณี และนางสายหยุด เมื่อ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๕ และมีบุตรชายด้วยกัน ๓ คน คือ ทันตแพทย์กริสน์ นายแพทย์วิสุทธิ์ และ ดร. สุขุม รัศมิทัต

เริ่มการศึกษาขั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนสำเหร่ อำเภอบุคโล จังหวัดธนบุรี จนจบมัธยมปีที่ ๒ แล้วเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยชั้นมัธยมปีที่ ๓ จนจบมัธยมบริบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๔๖๖ ซึ่งในปีนั้นสอบคิงสกอลาชิป ได้ที่ ๒๖ ในจำนวนนักเรียนที่สอบ ๒๑๑ คน

วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๗ เข้ารับราชการที่กองบัญชี กระทรวงธรรมการ

ต้น พ.ศ. ๒๔๖๘ ได้สมัครเข้าเป็นนักเรียนกฎหมาย

วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๐ ได้ถูกเกณฑ์เป็นทหารที่วัดสุทัศน์ แต่ได้สมัครเข้าเป็นตำรวจแทน สังกัดโรงเรียนพลตำรวจ ตำบลสระปทุม ประจำหมู่ ๑ หมวด ๓ กองร้อย ๒ จนถึงวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ ก็ได้ย้ายขึ้นเป็นเสมียรกองบังคับการ หน้าที่แปล

ปลายปี พ.ศ. ๒๔๗๐ สอบกฎหมายภาค ๑ ได้ที่ ๑๖

วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๑ ราชการทหารสั่งปลดเป็นทหารกองหนุน สังกัดทหารราบ ๑๑

วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๑ ได้เข้ารับราชการในกองบัญชี กระทรวงธรรมการอีก ตำแหน่งรองเวร

เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๑ สอบกฎหมายภาค ๒ สอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิต

วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ ลาออกจากราชการกองบัญชี กระทรวงธรรมการ เพื่อใช้ชีวิตเป็นทนายความในสำนักงานหมอกฎหมายของพระชัยปรีชา ในปีเดียวกันนี้เนติบัณฑิตสภาได้รับเข้าเป็นสมาชิกสามัญ

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๒ ได้ย้ายมาตั้งสำนักงานทนายความ ที่ตึกเลขที่ ๑๔ สี่กั๊กพระยาศรี พระนคร

วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๕ สมรสกับนางสาวสวิง บุตรีนายพุกและนางสายหยุด กิ่งมณี

วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๗ ยื่นใบสมัครเพื่อเข้ารับราชการเป็นผู้พิพากษา

วันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๗ เข้าฝึกหัดผู้พิพากษา ศาลพระราชอาชญา เงินเดือน ๆ ละ ๑๐๐ บาท

วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๘ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาในกระทรวงยุติธรรม ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๔ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๔๗๕ หน้า ๑๔๔ ได้รับพระราชทานเงินเดือน ๆ ละ ๑๔๐ บาท

วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้รับคำสั่งให้ไปรับราชการช่วยที่ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาชั่วคราว

วันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้รับคำสั่งให้ไปรับราชการช่วยที่ศาลจังหวัดสงขลาชั่วคราว

ต่อมาในวันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ มีคำสั่งแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาศาลจังหวัดสงขลา

อุปสมบทเป็นเวลา ๑๒๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ ที่วัดมหาพฤฒาราม ฉายาว่าพระจันทศิริ ลาสิกขาบทวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๑

วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๓ รักษาการหัวหน้าศาลแขวงเบตง จนถึงวันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๓

เนื่องในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิศราภรณ์จตุรถาภรณ์มงกุฎไทย

เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิศราภรณ์จตุรถาภรณ์ช้างเผือก

วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ไปช่วยราชการที่ศาลจังหวัดสตูล

วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๕ มีคำสั่งกระทรวงยุติธรรมให้ไปรับราชการที่ศาลจังหวัดราชบุรี

ลาออกจากราชการในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๘ จากตำแหน่งผู้พิพากษาศาลจังหวัดราชบุรี เป็นทนายความ ในขณะนั้นได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๒๘๐ บาท

ใน พ.ศ. ๒๔๙๖ เพื่ออนาคตของลูกชายทั้ง ๓ คน ได้ส่งไปเรียนต่อในต่างประเทศ โดยในชั้นแรกได้ส่งไปเรียนที่ประเทศอังกฤษทุกคน ในที่สุดนายกริสน์ได้จบทันตแพทย์ศาสตร์บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยแห่งฟิลิปปินส์ นายวิสุทธิ์ แพทย์ศาสตร์บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยดับลินในประเทศไอร์แลนด์ ส่วนนายสุขุมจบนิติศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยม) จากมหาวิทยาลัยลอนดอน เป็นเนติบัณฑิตอังกฤษ และจบดอกเตอร์อังดรัวจากมหาวิทยาลัยปารีส ประเทศฝรั่งเศส

เครื่องราชอิศราภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน

๑. จตุรถาภรณ์มงกุฎไทย ได้รับพระราชทาน พ.ศ. ๒๔๘๓

๒. จตุรถาภรณ์ช้างเผือก ได้รับพระราชทาน พ.ศ. ๒๔๘๔

ได้ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูงและถึงแก่กรรมเพราะโรคนี้ที่โรงพยาบาลตำรวจ สุดความสามารถของแพทย์ที่จะเยียวยา เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๒

นายศิริเป็นสามี บิดา พี่และเพื่อนที่ดีจะหาเสมอเหมือนได้ยาก มีความเมตตา กรุณาปราณี โอบอ้อมอารีโดยทั่วหน้า ได้ประกอบกรรมดีไว้มากมายจนเหลือที่จะพรรณาในระหว่างที่มีชีวิตอยู่ ซึ่งย่อมจะตอบสนองให้ผลดีในกาลโลกหน้าอย่างแน่นอน.











คนโง่

เรื่องที่ ๑๐๘

คำที่ว่าแก้แค้นหรือพยาบาทนั้น ฟังดูก็เป็นคำธรรมดา ๆ แต่หากเราไม่พิจารณาดูให้ละเอียดถี่ถ้วนลึกซึ้งถึงความหมายแล้ว จะรู้ว่ามันเป็นคำที่ชั่วร้ายมีพิษสงที่ร้ายแรงมาก หมายถึงมนุษย์ที่จะต้องสูญเสียด้วยจิตใจอาฆาตพยาบาท คอยแก้แค้นเป็นการก่อเวรจองกรรมกันตลอดไป ชาตินี้เราฆ่าเขา แต่ชาติหน้าเขาฆ่าเรา ผลัดเปลี่ยนกันใช้หนี้กรรมไม่มีสิ้นสุด อย่างเรื่อง "อดีตชาติ" เป็นเรื่อง ๑๐๔ ในชุด "กฎแห่งกรรม" ผู้ที่เคยปองร้ายพยาบาทอาฆาตนั้นก็มิใช่ว่าจะมีความสุขสบายใจก็หาไม่กลับสุมเอาทุกข์เอาความกังวลเอาความแค้นใส่ไว้ในความรู้สึกเกาะกินอยู่ตลอดเวลา เมื่อได้แก้แค้นสมความตั้งใจแล้ว ก็มิใช่ว่าจะเกิดความสุขสบายใจขึ้น แต่กลับได้รับทุกข์หนักเพิ่มทั้งความอาญาแผ่นดิน ทั้งญาติพี่น้องเขาจะคอยหาโอกาสมาแก้แค้นชีวิตและความรู้สึกตกหนักเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่า ฉะนั้นทางศาสนาก็ได้ชี้ให้เห็นกฎแห่งกรรมไว้ให้เราพิจารณาดู สิ่งใดเมื่อเป็นทุกข์เมื่อทำลงไปตามอารมณ์แล้วกลับเพิ่มทุกข์หนักยิ่งขึ้น สิ่งนั้นเป็นทางผิดไม่ควรทำ สิ่งใดที่เป็นทุกข์ได้พิจารณาหาเหตุผลทำไปแล้วเป็นทางทำลายทุกข์ให้หมดสิ้นไป เกิดความสงบขึ้นทางนั้นคือเป็นทางที่ถูกต้องในทางพุทธศาสนา เมื่อเราได้ตัดความโกรธความแค้นความพยาบาทให้สุดสิ้นลงด้วยการอโหสิกรรมจิตเราก็สงบ เราก็จะมองเห็นโทษของความพยาบาทแก้แค้นจะเกิดความเมตตาสงสารขึ้นมาแทน คนที่มีจิตใจอยู่ในอารมณ์โกรธมีความแค้นมีความพยาบาทนั้น ย่อมจะมีจิตใจเหี้ยมโหดดุร้าย จิตใจฟุ้งซ่านฉุนเฉียว ขาดสติปัญญา ไม่พิจารณาดูเหตุผลเกิดความประมาท อารมณ์ชั่วร้ายเหมือนคนบ้าขาดสติความรู้สึกเกิดขึ้นเพียงแวบเดียว แม้แต่ลูกก็สามารถสังหารพ่อบังเกิดเกล้าของตนได้ แต่เมื่อได้สติรู้ว่าตัวได้ทำอะไรลงไปแล้วก็ไม่สามารถจะแก้ไขได้ ที่สุดกรรมชั่วก็สนอง ได้รับทางจิตใจในทางโลกก่อนรู้ถึงที่ไหนก็ถูกแต่คนเย้ยหยันสาปแช่งเกลียดชังว่าเป็นลูกอกตัญญู คนมีศีลธรรมเขาก็ไม่คบค้าสมาคมด้วย แม้จะหนีไปในเขตดงดอยก็ไม่มีความสุข เพียงแต่ตัวเป็นอิสระไม่อยู่ในที่คุมขังแต่ใจนั้นคอยหวาดระแวงกลัวเขาจะมาจับกุมตัวหาความอิสระไม่ได้ มีแต่คอยหลบซ่อนคอยหนี

เหมือนคนบ้า จะหลบที่ไหนก็มีแต่ความร้อนใจตลอดไปอย่างไม่มีสิ้นสุด จนกว่าเขาจะจับได้หรือมอบตัวรับโทษตามกระบิลเมือง เมื่อตายไปแล้วก็ยังไปรับใช้หนี้กรรมในอบายภูมิอย่างไม่รู้สิ้นสุดลง นี่แหละเป็นชีวิตของมนุษย์ในยุคปัจจุบันนี้ที่มีจิตใจวิปริตผิดธรรมดา มีการฆ่ากันตายไม่เว้นแต่ละวัน เพียงขาดสติเพราะไม่มีศีลธรรมเป็นหลักปฏิบัติ จิตใจจึงชั่วโหดเหี้ยมดุร้ายดังที่ข้าพเจ้าเล่าเรื่องเก่า ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต เพื่อจะให้พิจารณาดู

เช้าวันหนึ่งขณะที่ข้าพเจ้ากำลังแต่งตัวเสร็จแล้วจะออกจากบ้าน แต่ยังไม่ทันออกจากห้อง เด็กก็เข้ามาบอกว่า มีชายสูงอายุผู้หนึ่งต้องการพบ และบัดนี้ได้เข้าไปนั่งในห้องรับแขกแล้ว ข้าพเจ้าก็รีบลงมาพบได้สนทนากับท่านครู่หนึ่ง ท่านเห็นข้าพเจ้าแต่งตัวรู้ว่ากำลังจะออกจากบ้าน

ท่านก็รวบรัดธุระของท่านให้เร็วเข้า ท่านบอกว่าไม่อยากรบกวนเวลาของข้าพเจ้าให้มากนัก แม้ข้าพเจ้าจะบอกว่าธุระไม่สำคัญช้าบ้างก็ไม่เป็นไร แต่ท่านก็ไม่อยากให้เสียเวลาจึงมอบซองหนังสือให้หนึ่งซอง แล้วพูดว่า "นี่ผมเอามาฝากคุณ เพื่อให้พิจารณาดูเป็นข้อความบันทึก คุณเอาไปพิจารณาดู ถ้าเป็นประโยชน์ก็เขียนขึ้น ถ้าไม่เป็นประโยชน์ก็อย่าเขียน ผมจะมาอีกคราวหน้า แต่จะโทรศัพท์มาบอกก่อน" ท่านพูดสั้น ๆ ดี ไม่เสียเวลา พูดแล้วท่านก็ลาเดินออกจากบ้าน ทราบว่าท่านได้จอดรถอยู่ข้างนอกซอย แล้วเดินหาบ้านจนกว่าจะพบเพราะไม่เคยรู้จักบ้านมาก่อน

หลังจากนั้นข้าพเจ้านำบันทึกเข้าใส่ไว้ในลิ้นชักโต๊ะยังไม่ได้ดูไม่ได้อ่าน เพราะมีงานอื่นยังทำไม่เสร็จอีกมาก เวลาผ่านไปแรมเดือน ข้าพเจ้าก็ลืมเรื่องบันทึกซองนั้น ความจำเลือนและหลงลืมไปมาก วันหนึ่งไปเปิดลิ้นชักออกมาก็เห็นซองบันทึกยังไม่ได้เปิดออกอ่าน หยิบขึ้นมองดูเห็นจ่าหน้าซองถึงข้าพเจ้าเรียบร้อย คิดว่าเดิมคงจะตั้งใจส่งมาให้ข้าพเจ้าทางไปรษณีย์ แต่ภายหลังคงคิดกลับใจจึงนำมาเอง ข้าพเจ้าถือโอกาสขอโทษท่านผู้กรุณาหวังดีต่อข้าพเจ้าในที่นี้ด้วย

เมื่อได้เปิดซองออกดูเห็นกระดาษข้างในสีขาวกำลังจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อน รู้สึกว่าเขียนไว้นาน ตัวหนังสือเขียนหวัดมากอ่านยาก บางตอนกว่าจะได้ใจความก็ต้องอ่านทวนย้อนต้นกลับไปกลับมา กว่าจะตีความหมายในข้อความได้ถูกต้องก็ต้องเสียเวลาทบทวนอยู่นาน

เมื่ออ่านได้ใจความตลอดแล้วก็ทำให้คิดว่า เรื่องนี้แม้จะเก่าแก่แต่ก็มีคตินำคิดอยู่ไม่น้อยและออกจะแปลก ๆ ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงได้เรียบเรียงขึ้นจากเนื้อแท้ของเรื่องใจความเดิม เพื่อท่านจะได้พิจารณาดู คงจะเกิดประโยชน์บ้างไม่มากก็น้อย ทั้งนี้แล้วแต่ความรู้สึกของท่านว่าจะเป็นตำนานหรือนิยาย หรือจะอ่านเล่นหรืออ่านจริง ก็แล้วแต่ท่านจะนึกเอาเอง ขอให้ข้าพเจ้าเป็นเพียงผู้ถ่ายทอด เพราะผู้นำบันทึกมานั้นก็ไม่ได้มาหาข้าพเจ้าอีกแล้ว และข้าพเจ้าก็ไม่เคยถามนามหรือตำบลที่อยู่ ซึ่งตามปกติข้าพเจ้าก็ไม่เคยถามท่านที่ให้เกียรติมาพบข้าพเจ้านอกจากท่านจะบอกให้ทราบหรือแนะนำตัวเองเท่านั้น ในบันทึกขั้นต้นก็ระบายความรู้สึกตามอารมณ์ออกมาดังมีข้อความต่อไปนี้

ผมอยากจะเรียกตัวเองว่า "อ้ายโง่" และอยากจะให้คนอื่น ๆ ที่ได้อ่านบันทึกฉบับนี้ ขอให้พากันเรียกผมว่า "อ้ายโง่" เพื่อเป็นอนุสรณ์เตือนสติผู้ที่มีชีวิตแบบผมจะได้ไม่หลงลืมตัวคิดว่าความชั่วเป็นความดี ทำอะไรตามอารมณ์ไม่คิดหน้าคิดหลัง ถ้ารู้ตัวโง่แล้วก็จะมีสติเกิดความไม่ประมาท ชีวิตก็ไม่ตกทุกข์ได้ยากลำบากอย่างผม ซึ่งได้รับบทเรียนมาแล้วสูงค่าที่สุดในชีวิต เพราะทำลายทุกสิ่งทุกอย่างแม้แต่ความอิสระ ทั้งที่ผมมีพ่อแม่มีฐานะดีมีชื่อเสียงเป็นผู้สร้างแต่กรรมดี แต่ผมเป็นคนนอกคอก ต้องทำให้ผมได้รับกรรมสนอง หลังจากสิ้นบุญพ่อแม่ลงแล้วทรัพย์สมบัติก็ตกเป็นของผม เพราะเป็นลูกคนเดียว เมื่อสิ้นบุญผู้ใหญ่ผมก็คบเพื่อนชั่วหาความสุขสำราญด้วยการเที่ยวตามซ่องกินเหล้าเมายา เล่นการพนัน ที่สุดก็ถูกนักเลงดีทั้งต้มทั้งตุ๋นทรัพย์สมบัติที่รักษาไว้ไม่มีอยู่ก็หมดตัว ผมต้องหันเหเร่ร่อนไปไปตามกรรมที่ผมทำไว้ ทั้งที่เมื่อเป็นเด็กวัยรุ่น ผมมีทั้งเพื่อนดีและเพื่อนชั่ว แต่ผมก็ไปเลือกคบเพื่อนใจชั่วก็เลยติดนิสัยชั่วที่สุดก็หมดหนทางแก้ไข มนุษย์เราที่มาเกิดในโลก จะต้องมีเหตุการณ์ครั้งหนึ่งที่ตื่นเต้นที่สุดไม่สามารถจะลืมได้ในชีวิตอย่างน้อยก็ครั้งหนึ่ง แต่ความตื่นเต้นมีทั้งความดี ความชั่วสุดแต่กรรมหรือสิ่งแวดล้อมที่พาไป แล้วแต่กรรมดีหรือกรรมชั่วที่เราประพฤติปฏิบัติ บางคนถูกสลากกินแบ่งรางวัลที่หนึ่งอย่างไม่รู้ตัวและไม่นึกไม่ฝัน ก็ทำให้ตื่นเต้นในชีวิตอย่างไม่มีวันลืม

บางคนมีญาติแสนจะขี้เหนียว การกินการอยู่อย่างกระเบียดกระเสียน ทำตัวเหมือนว่าเป็นคนจน แต่พอถึงแก่กรรมลงปรากฏว่าเงินทองซุกซ่อนไว้มากมายแบบผ้าขี้ริ้วห่อทอง เมื่อไม่มีลูกก็ปรากฏว่ามรดกตกทอดได้แก่คนคอยปฏิบัติดูแล ยามป่วยไข้อย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัว เพราะการปฏิบัตินั้นก็ทำไปเพราะสงสารเพียงเอาบุญ ไม่เคยคิดหวังอะไรตอบแทน ทำให้ผู้รับมรดกได้รับความตื่นเต้นที่สุดในชีวิต เพราะไม่นึกว่าจะเป็นเศรษฐีขึ้นได้อย่างไม่นึกฝัน

ชีวิตของผมนั้นตรงข้ามกับความดี เพราะมีแต่สร้างกรรมชั่ว วันนั้นผมจำได้แม่นยำที่สุดในชีวิตอย่างไม่เคยลืมเลย จนกว่าจะหมดลมหายใจไปจากโลก เพราะวันนั้นเป็นวันตัดสินชี้ชะตาชีวิตของผมที่ถูกฝ่ายบ้านเมืองฟ้องร้องลงโทษผมอย่างหนักด้วยข้อหาว่าผมได้ฆ่าคนตายอย่างเจตนา ขอให้ลงโทษผมอย่างอุกฤษฏ์ร้ายแรงเท่าที่กฎหมายจะลงโทษได้ เช้าของวันตัดสินนั้นผมยังจำได้อย่างแม่นยำว่าประมาณสิบโมงเช้า เมื่อท่านตุลาการออกขึ้นนั่งบัลลังก์ ผู้ที่อยู่ภายในห้องทั้งหมดต่างก็ลุกขึ้นแสดงความเคารพตามประเพณีทั่วไป แล้วท่านตุลาการก็อ่านคำพิพากษาตัดสินชะตาชีวิตของผมผู้เป็นจำเลย ถูกข้อหาฉกรรจ์ นับว่าเป็นวันสำคัญในชีวิต

หลังจากคดียืดยาวที่ศาลนัดสืบพยานแล้วพยานอีก พยานไม่รู้ว่ากี่คนกี่ปาก ที่อัยการจะต้องหาหลักฐานแวดล้อม ชี้ให้เห็นความผิดของผมอย่างไม่มีทางหลุดพ้นไปได้ คดีได้ผ่านแรมเดือนแรมปี จนที่สุดก็ถึงกำหนดวันตัดสินเพื่อคดีจะได้สิ้นสุดลง

ท่านตุลาการอ่านคำพิพากษาอย่างยืดยาวหลายหน้ากระดาษ อ้างหลักฐานทั้งฝ่ายโจทก์ฝ่ายจำเลยที่สืบมาแล้ว ว่าศาลได้พิจารณาข้อใดควรเชื่อว่าเป็นจริง หรือบางข้อไม่สมสาเหตุผล ใช้เวลาอ่านนานมาก ก่อนที่จะถึงคำตัดสินในข้อความสุดท้ายเพื่อชี้ชะตาชีวิตของผมผู้เป็นจำเลยจะได้รับกรรมหนักหรือกรรมเบา หรือจะหลุดพ้นข้อหาในเวลาไม่ช้านี้

ตามปกติผู้เป็นจำเลยแม้จะตื่นเต้นในชีวิตก็ย่อมจะนิ่งฟังด้วยความสงบ แต่สำหรับผมแม้จะได้ยินเสียงอ่าน เพราะในห้องนั้นทุกอย่างเงียบสงบ ได้ยินแต่เสียงอ่านคำพิพากษาของตุลาการเท่านั้น แต่ผมนั้นจิตใจไม่ได้อยู่ที่คำพิพากษา ได้ยินบ้างไม่ได้ยินบ้าง เพราะจิตใจเลื่อนลอย มีความกระวนกระวาย เพราะคิดถึงเมียที่รักเคยมาเมื่อนัดสืบพยานครั้งแรก ๆ แม้เราจะมีเวลาพูดกันไม่มากนัก แต่เมื่อพบเธอก็มีน้ำตาอาบหน้า เพราะเป็นห่วงและสงสารผม แม้ผม

จะตกเป็นจำเลยถูกข้อหาว่าเป็นผู้ร้ายฆ่าคนตาย เธอก็ยังเป็นห่วงผม เธอยังนึกว่าผมบริสุทธิ์ เธอเชื่อว่าในที่สุดศาลก็ต้องปล่อยเมื่อผมถูกจับขึ้นศาล เวลานั้นเธอเพิ่งตั้งท้องอ่อน ๆ ทุกนัดที่สืบพยานเธอก็ไม่เคยขาดและจนท้องแก่ ต่อมาได้นัดสืบพยานหลายครั้ง ผมก็ไม่เห็นหน้าเธอเลย คิดว่าเธอคงไปคลอดบุตร แต่ก็ไม่มีใครส่งข่าวให้ผมรู้ เห็นจะเป็นเพราะเราไม่มีญาติอยู่ ในกรุงเทพ ฯ แต่ผมก็หวังว่าวันนี้เป็นวันตัดสินของศาลเป็นวันสุดท้าย เธอก็คงจะต้องมาแน่ และเธอก็คงจะอุ้มลูกอ่อนมาด้วย ผมอยากเห็นหน้าเมียอยากเห็นหน้าลูก อยากรู้ว่าเป็นหญิงหรือเป็นชาย ส่วนเรื่องติดคุกติดตะรางนั้นผมสนใจน้อยกว่าอยากพบหน้าลูกหน้าเมีย ผมคอยชะเง้อมองดูแต่เช้าด้วยใจตื่นเต้นว่าเมื่อไหร่จะได้เห็นหน้าลูกหน้าเมีย แต่ก็ผิดหวังเพราะไม่เห็นหน้าลูกเมีย ทั้งไม่มีใครส่งข่าวให้ทราบว่าเมียผมเป็นอะไรไป ลูกผมเป็นหญิงหรือชาย หรือเมียผมมีผัวใหม่เมื่อคิดถึงเพียงนี้นิสัยชั่วก็เกิดอารมณ์แค้นขึ้นมา จิตอาฆาตก็เกิดกัดกรามแล้วนึกในใจว่าถ้ามันมีชู้ กูออกไปได้แล้วก็จะล้างแค้นมัน ทั้งชู้ทั้งเมียให้สมแค้น ถ้ามันมีชู้แน่ ๆ ยิ่งนึกยิ่งโกรธ ผมกัดกรามนึกถึงว่าจะขยี้ทั้งชู้ทั้งเมียให้แหลกลงเป็นผุยผง ตามนิสัยสันดานชั่วมีใจอันธพาล ไม่เคยคิดในแง่ดีตลอดเวลา ใจก็นึกได้คำเดียวว่า ฆ่ามัน ฆ่ามัน ฆ่ามัน ผมหมดความสนใจในเรื่องติดคุกติดตะราง

ความจริงจิตใจผมไม่ได้เหี้ยมโหดร้ายมาก่อน เมื่อครั้งผมอายุได้ ๑๑–๑๒ ขวบ ผมมีทั้งเพื่อนดีและเพื่อนชั่ว แต่เพื่อนดีมีน้อย เพื่อนชั่วมีมาก ผมมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด พ่อแม่มีหลักฐานบ้านช่อง มีชื่อเสียงดีเป็นที่เคารพนับถือของผู้ที่รู้จักมักคุ้นทั่วไป ผมได้พบกับเพื่อนผู้หนึ่งด้วยความบังเอิญคือ

วันหนึ่งที่บ้านผมในเมืองมีการทำบุญเลี้ยงพระเช้า มีพระวัดต่าง ๆ ทั้งนอกเมืองและในเมืองที่เคยคุ้นเคยกับคุณพ่อก็นิมนต์ท่านมาสวดมนต์ฉันเช้า เมื่อพระมาถึงก็มีลูกศิษย์ตามมาด้วยองค์ละคน เพราะเป็นพระต่างวัดกัน ผมได้มีโอกาสรู้จักกับลูกศิษย์วัดหลายคน เพราะลูกศิษย์วัดพวกนี้ก็รุ่นราวคราวเดียวกับผมเป็นส่วนมาก ที่สูงอายุก็มีบ้างแต่น้อย เด็กที่ผมสนใจมากเพราะท่าทางกิริยาไม่หยาบโลนเหมือนบางคน เด็กคนนั้นชื่ออัฐ เด็กชายอัฐเท่าที่ผมรู้จักจากคำบอกเล่าว่าเป็นลูกศิษย์วัดอยู่กับพระภิกษุรูปหนึ่งอยู่วัดบ้านนอก (หมายถึงอำเภอชั้นนอกของ

ตัวจังหวัดออกไป) ซึ่งเด็กชายอัฐนับถือเรียกว่าหลวงลุง หลังจากเด็กชายอัฐตามหลวงลุงมาสวดมนต์ฉันเช้าที่บ้านผมแล้ว รู้สึกถูกกับตาถูกนิสัยกับผม

ต่อมาหลายเดือนผ่านไป บ่ายวันหนึ่งผมเดินกลับจากโรงเรียน ผ่านตลาดย่านการค้าได้กลิ่นหอมทอดมันปลาจากบริเวณนั้น แต่แล้วผมก็เห็นอัฐยืนเหม่อมองดูทอดมันปลาอยู่ในกะทะห่าง ๆ ท่าทางแสดงว่าอยากกินแต่คงไม่มีเงินซื้อ จึงได้แต่ยืนดมกลิ่นกลืนน้ำลายอยู่ห่าง ๆ มองเห็นแล้วก็รู้สึกสงสาร คิดว่าแกคงอยากกินจึงเดินเข้าไปตบไหล่ทักทาย แกสะดุ้ง ผมจึงถามว่ามาในเมืองทำไม แกบอกว่ามาเจียดยาให้หลวงลุง ผมจึงถามว่าอยากกินทอดมันไหม มันหอมชวนกิน แกยิ้มอย่างอาย ๆ แล้วพยักหน้าแทนคำตอบ ผมเห็นใจจึงเดินตรงเข้าไปบอกแม่ค้าขอซื้อทอดมันปลา กะพอกินสำหรับเราสองคน แม่ค้าห่อให้พร้อมทั้งน้ำจิ้มใส่กระทงใบตองตามที่เราต้องการ เสร็จแล้วผมก็เดินออกมาจูงมืออัฐออกจากตลาด อัฐแสดงสายตาจ้องมองดูผมทั้งดีใจและขอบใจผม ในท่าทีและสายตา เมื่อมาถึงบ้านผมเราก็แก้ห่อทอดมันออกมากินกันอร่อย รู้สึกว่าแกพอใจได้กินของที่แกอยากและแกชอบ ทั้งพูดอย่างซื่อ ๆ ว่าทอดมันปลารายนี้ผมอยากกินมานานแล้วแต่ไม่มีเงินซื้อ หมู่นี้หลวงลุงท่านป่วย ต้องมาซื้อยาให้ท่านบ่อย ๆ ผมต้องกินข้าวกับไข่เค็มไปวันหนึ่ง ๆ พอกันตายและต้องปฏิบัติหลวงลุง ผมฟังแล้วก็สงสาร

นับแต่วันนั้นเป็นต้นมา เมื่ออัฐเข้ามาในเมืองก็จะต้องแวะบ้านผม เมื่อยามตรุษยามสงกรานต์ อัฐจะต้องห่อขนมมาฝากผมเสมอ รัฐบอกว่า ยามตรุษสารทเข้าพรรษา ออกพรรษายามสงกรานต์ ที่วัดมีอาหารบริบูรณ์ จึงคิดถึงผมเอามาฝากเสมอ เราจึงมีความรักสนิทสนมกันมาก สาบานกันว่าจะเป็นเพื่อนกันตลอดไป

ผู้ใหญ่ทางบ้านผมนั้นให้ความสงสารอัฐ และให้ความเอ็นดูต่ออัฐมาก คุณพ่อเคยออกปากกับผมว่าอัฐเป็นเด็กดี เท่าที่ท่านเห็นนิสัยใจคอเป็นคนซื่อ ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม เป็นคนรักความเป็นธรรม แม้เวลานี้จะมีฐานะเพียงลูกศิษย์วัดก็ดี แต่ต่อไปในอนาคตจะไม่ตกยากพ่อพิจารณาดูแล้วว่าดีกว่าเพื่อนของ ๆ ของลูกที่เป็นลูกอาเสี่ยและขุนนาง ล้วนแต่พ่อแม่ตามใจจนเสียนิสัยไม่เอาถ่าน มีคนไม่ดีอยู่ในกลุ่มเพียงคนเดียวก็พากันเสียหมด ถ้าเป็นอย่างนี้ต่อไปอนาคตพ่อคิดว่าคงเอาตัวรอดยาก เพราะถือตัวว่าปัจจุบันนี้พ่อแม่มั่งมี หรือพ่อมีอำนาจวาสนา

ในราชการ เมื่อหมดบุญพ่อแม่แล้ว เวลานั้นคงจะรู้สึกตัว แต่ก็สายเกินแก้เสียแล้ว ฉะนั้นการคบเพื่อนเป็นเรื่องสำคัญ จะดีชั่วก็เพราะเพื่อนพาไป ฉะนั้นพ่อว่าให้ลูกพิจารณาคบเพื่อนอย่าถือว่าคนจนคนมี เพื่อนดีก็จะนำไปในทางดี ถ้าคบเพื่อนชั่ว ถ้าเราขาดสติประมาทเราก็จะหลงทำชั่วไปด้วย จงพิจารณาสังเกตกิริยาท่าทางและคำพูดและอารมณ์ความประพฤติและจิตใจเป็นหลัก จงใช้เวลานานหน่อยก็จะรู้ว่าคนดีหรือคนชั่ว ในเวลานั้นผมฟังคุณพ่อพูดก็รู้สึกเฉย ๆ ไม่ได้นึกอะไร เพราะคิดว่าพูดไปตามเรื่องตามราวของผู้ใหญ่ ไม่ได้สนใจคิด ทั้งผมมีเพื่อนรุ่นเดียวกันหลายคน ล้วนแต่พ่อแม่มีหลักฐานมั่นคงอยู่ในตัวจังหวัด และบางคนก็เป็นลูกข้าราชการ ซึ่งเราคบกันอย่างสนิทสนมเที่ยวเตร่กันมาก่อนทั้งถูกอกถูกใจสนุกสนาน ไม่รู้ว่าประพฤติตัวในทางชั่วหรือทางดี สนุกตามอารมณ์ก่อนที่จะพบอัฐ เพราะความสนิทสนมและเรียนร่วมชั้นสนุกสนานเฮฮา บางครั้งจะเป็นคนห่ามชอบชกต่อยเกเรบ้าง ก็เห็นจะเป็นเพราะวัยรุ่นที่ชอบแสดงเก่งไม่รู้ผิดรู้ถูกเมื่อไม่มีใครเขาเอาเรื่องเพราะเขาเกรงใจผู้ใหญ่ ก็ยิ่งได้ใจเห่อเหิมเพื่ออวดชาวบ้านร้านตลาด เพื่อสนุกสนาน ผมก็เห็นดีเห็นชอบไปด้วยเพราะมันสนุกสนานดี ส่วนจะเป็นคนชั่วคนดีนั้นไม่เคยคิด เห็นจะเป็นเพราะพวกมากลากไป ส่วนอัฐนั้นนาน ๆ จะโผล่เข้ามาในจังหวัดสักครั้งหนึ่ง เหมือนบ้านนอกเข้ากรุง แต่ทุกครั้งก็ต้องแวะมาหาผม นับแต่ผมเลี้ยงทอดมันปลากรายในวันนั้นแล้วเป็นต้นมา ส่วนคุณพ่อของผมท่านให้ความเมตตาสงสารเอ็นดูอัฐมากเป็นพิเศษ ผิดกับเพื่อนอื่น ๆ ของผมซึ่งท่านไม่ค่อยเอาใจใส่มากนัก จนเพื่อนเก่า ๆ ของผมนึกอิจฉาริษยาอัฐ บางคนก็ยุให้ผมเลิกคบกับลูกศิษย์วัด ที่ต้องอาศัยข้าวพระกินคบไปก็มีแต่ขาดทุนไม่ได้ประโยชน์ แต่ผมก็ไม่สนใจเพราะอัฐจะจนก็จริง แต่ไม่เคยนำความเดือดร้อนมาให้ผมเลย เพื่อนบางคนที่อยู่ในตัวจังหวัดเสียอีกที่เคยทำให้ผมเดือดร้อน ซึ่งผมยังได้ร่วมสาบานกับอัฐว่าต่อไปหากใครตกยากช่วยกันตามความสามารถ แต่ผมไม่ได้บอกให้เพื่อนเก่า ๆ รู้ เพราะพวกเพื่อนส่วนมากไม่ชอบอัฐและดูถูกว่าเป็นลูกศิษย์วัดยากจน ถือตัวว่ามีฐานะและความรู้ดีกว่าอัฐ

วันหนึ่งอัฐได้เข้ามาในตัวจังหวัด และแวะมาหาผมที่บ้าน บังเอิญวันนั้นมีเพื่อนฝูงในจังหวัดหลายคนกำลังมารวมอยู่ที่บ้านผมก่อนแล้ว ผมจึงแนะนำให้อัฐรู้จักเพื่อนบางคนที่ยังไม่เคยรู้จักกันมาก่อน เพื่อนบางคนก็ถือตัว ทำความรู้จักอย่างเสียไม่ได้ เห็นจะเป็นเพราะเพื่อน

ที่รู้จักก่อนยุให้เกลียดชัง และบางคนก็แสดงความดูถูกออกมา พูดจาเหยียดหยามเปรียบเปรยดูถูกในที เพราะรู้ว่าเพื่อนคนอื่นไม่ชอบก็พลอยไม่ชอบไปด้วย แต่อัฐเป็นคนใจเย็นทำเป็นไม่รู้เท่า ไม่สนใจคำเสียดสีดูถูกของเพื่อนบางคนของผม พยายามทำความสนิทสนมกับเพื่อนผมทุกคน แม้จะรู้ว่าเขารังเกียจก็มิได้แสดงกิริยารังเกียจตอบทำให้ผมนึกว่า ความสุภาพกิริยาท่าทางความอดทนในตัวของอัฐนั้นสูงกว่าเพื่อนของผมทุกคน

เมื่อผมรู้เห็นเช่นนั้นก็ไม่สบายใจ เพื่อเชื่อมความสนิทสนมให้เข้ากันได้ ผมเป็นผู้ชวนเพื่อน ๆ พร้อมทั้งอัฐออกไปเลี้ยงอาหารเที่ยงที่ร้านในตลาด เวลานั้นเราต่างก็อยู่ในวัยรุ่นด้วยกันแล้ว ไม่ใช่เด็กเหมือนเมื่อก่อน เพื่อนบางคนก็ไปอย่างเสียไม่ได้ สิ่งที่อัฐไม่ชอบก็คือเพื่อน ๆ ชอบอวดโม้คุยโตความเก่งกล้า พูดถึงชกต่อยตีรันฟันแทงแล้ว อัฐจะนิ่งไม่พูดไม่คุยด้วยทำให้เพื่อน ๆ พากันนึกว่าอ้ายเด็กวัดนี้ขี้ขลาดตาขาว มีบางคนก็บอกให้ผมเลิกคบเป็นเพื่อนอ้างว่าเมื่อเข้าที่คับขันมันคงต้องแจวหนีเอาตัวรอด อ้ายเด็กคนนี้เป็นเพื่อนตายไม่ได้นอกจากเป็นเพื่อนกินหน้าตัวเมีย แต่ผมก็นิ่งเพราะรู้ว่าเพื่อน ๆ ไม่ชอบอัฐ

เราได้พากันไปกินอาหารที่ร้านหนึ่งที่ตลาดในตัวจังหวัด แม้บางคนจะไม่ชอบหน้าอัฐก็ตาม แต่ผมก็พยายามพูดจาเชื่อมความสามัคคีให้เข้ากันได้ เพื่อนเก่าของเราคนหนึ่งออกจะมีนิสัยเกะกะเกเร ชอบหาเรื่องชกต่อยเสมอ พวกเพื่อน ๆ ตั้งชื่อให้มันว่า อ้ายโต้งยักษ์เพราะรูปร่างใหญ่โตแข็งแรง ในเวลาที่เราสั่งอาหารกินนั้น ที่โต๊ะข้าง ๆ มีชายวัยรุ่นคนหนึ่ง นั่งกินอาหารอยู่ เมื่อเห็นเจ้าโต้งยักษ์เดินเข้าไปก็หันมามองดู เห็นจะเป็นด้วยรูปร่างใหญ่โตของเจ้าโต้ง จึงเป็นเป้าสายตาของผู้เห็นไม่เจตนาร้ายอย่างใด ส่วนเจ้าโต้งยักษ์นั้นอารมณ์เสียไม่ชอบหน้าอัฐอยู่ก่อนแล้ว ยิ่งเห็นคนมามองก็เกิดขวางหูขวางตากับชาย ผู้นั้นพอที่จะพาลหาเรื่องได้แล้วก็เริ่มแสดงอำนาจสันดานอันธพาลตวาดออกไปว่า "มองอะไรโว้ยเพื่อน ไม่เคยเห็นคนหรืออยากจะลองกำลังก็ยังได้" ทั้งยังได้ร้องด่าเปรยอีกหลายคำ ส่วนชายผู้นั้นรู้สึกเจียมตัวเพราะมาคนเดียว ได้เริ่มกินอาหารให้เสร็จจะได้หลบอันธพาลออกไปจากร้านอาหาร แสดงว่าเป็นคนสุภาพและอดทน แต่เจ้าโต้งเห็นชายผู้นั้นนิ่ง ก็ยิ่งไม่พอใจชายผู้นั้นไม่ได้โต้ตอบนั่งกินอาหาหารเฉยอยู่ ก็ตรงเข้าไปฉุดกระชากให้ชายผู้นั้นลุกขึ้นทรงตัวแล้วก็ต่อยตรงหน้า ชายผู้นั้นไม่นึกว่าตนจะถูกชกอย่างป่าเถื่อน จึงไม่ทันระวังตัว เพียงแต่หลบหมัด

ถูกไม่เต็มที่ ก็เซถลาล้มลงก้นกระทบกระแทกกับพื้นเกือบจะเข้าไปใต้โต๊ะอาหาร พวกเราต่างตกตะลึงนึกไม่ถึงว่าเจ้าโต้งยักษ์มันจะบ้าระห่ำหาเรื่องชกต่อย เมื่อก่อนจะหาเรื่องก็ไม่เคยบ้าขนาดนี้ เห็นจะเป็นเพราะเพื่อแสดงอวดความเก่งกล้าสามารถ เพื่อข่มขวัญอัฐว่าฉันนี่และไม่ใช่เป็นคนขี้ขลาดตาขาวเหมือนแก เมื่อชายผู้นั้นล้มยังไม่ทันลุกขึ้น เจ้าโต้งยักษ์ได้ใจ จัดแจงจะปรี่เข้าไปฉุดออกมาจากใต้โต๊ะต่อยซ้ำ ผมตกใจเห็นว่าเรื่องมันจะไปกันใหญ่ แต่ก็ไม่มีใครห้ามกลับเห็นเป็นของสนุกและสนับสนุน แต่แล้วสิ่งที่ไม่มีใครนึกฝันว่าจะเป็นไปได้ก็เกิดขึ้น คือเห็นอัฐเป็นเพื่อน ๆ ตราหน้าว่าเป็นคนขี้ขลาดตาขาว ได้โดดอย่างว่องไวเข้าไปกั้นเจ้าโต้งยักษ์ไว้ท่าทางเอาจริงเอาจัง ไม่ยอมให้ชกต่อยชายผู้นั้นตามใจชอบต่อไปเพราะเห็นว่าไม่มีทางสู้ แล้วตวาดออกมาว่า "หยุดเดี๋ยวนี้" ขณะที่ชายผู้ถูกต่อยยังเมาหมัดงัวเงียยังไม่ลุกขึ้น แต่พอลืมตามองก็ต้องตะลึง ซึ่งนึกไม่ถึงว่าจะมีคนในพวกเดียวกันโดดเข้ามาช่วยโดยไม่เคยรู้จักมาก่อน

พวกเราก็พากันตกใจอีก ส่วนเจ้าโต้งยักษ์นั้นชะงักและตกตะลึงอยู่ครู่หนึ่ง เพราะไม่นึกว่าอัฐจะกล้าขวางเพื่อช่วยชายผู้ที่ไม่มีใครรู้จักว่าเป็นใคร และไม่มีทางสู้เหมือนกระสอบทรายเคลื่อนที่ ด้วยอาการโกรธอัฐพูดเสียงดังได้ยินทั่วไปในร้านอาหารว่า

"ถึงเราจะเป็นเพื่อนกัน แต่ผมก็ไม่ชอบให้ใครไปเที่ยวหาเรื่องข่มเหงรังแกคนบริสุทธิ์ผู้ไม่มีความผิดและไม่มีทางสู้ จะมาซ้อมเล่นอย่างนี้ไม่ได้เป็นอันขาด ผมทนดูไม่ไหวใครจะรังแกชายผู้นี้อีกไม่ได้ ถ้าขืนเข้ามา ผมจะเป็นผู้ป้องกันเอง ใครอยากลองดีก็มาข้ามศพผมไปก่อน ถ้าเราคิดว่าเป็นเพื่อนกันต่อไปก็ขออย่าให้เรื่องเช่นนี้เกิดขึ้นอีกเป็นอันขาด ขอให้รู้ไว้ด้วยว่าคนอันธพาลสันดานชั่วอายุสั้นจะต้องตายโหง" ท่าทางของอัฐจริงจัง มิใช่พูดเล่นกิริยาโกรธเหมือนแม่เสือร้ายที่คอยป้องกันลูกอ่อนของตัว ผู้คนที่มากินอาหารต่างก็แตกกระจายต่างก็คิดว่าไม่ใช่ธุระของตัว ต่างหลบออกไป แต่เจ้าโต้งยักษ์กลับพอใจที่จะได้มีโอกาส เพื่อแสดงฝีมือขยี้อัฐหักหน้าให้สมกับความไม่ชอบอยู่ก่อนแล้ว คอยเวลาเรื่องเช่นนี้ได้มาถึงแล้วก็ตบมือหัวเราะชอบใจที่สมดังใจนึก เกิดความประมาทเห็นว่าอัฐตัวเล็ก แล้วก็นึกสนุกเย้ยอัฐพูดว่า "อยากลองฝีมือหรือ ได้ซิเพื่อน คอยดู" ว่าแล้วก็ปรี่เข้าไปชกกกหู แต่อัฐไม่ใช่หมูอย่างเจ้าโต้งคิดเพียงแต่อัฐหลบเพียงนิดเดียวให้หมัดพลาดเป้าเท่านั้น เจ้าโต้งก็หัวเกือบขมำเพราะน้ำหนักตัวเจ้าโต้งยักษ์เมื่อทำอะไรไม่ได้ก็เกิดอารมณ์โกรธจัดที่ชกไม่ถูกอัฐ เพราะความอุ้ยอ้าย มีแต่กำลัง

และความมุทะลุ ส่วนอัฐนั้นว่องไวกว่า และมีความคิดหยอกล้อให้เจ้าโต้งหัวเสีย แต่แล้วเมื่อได้ท่าจึงเตะสีข้างเจ้าโต้งยักษ์เซไปยังไม่ทันตั้งตัว แล้วก็เอาเท้ายันท้องเจ้าโต้งยักษ์อย่างแรง แม้จะใหญ่โตเพียงไรเมื่อจุกก็หมดแรง ถึงกับเซถอยหลังล้มลงไปนั่งพักพิงฝาร้านอาหารลุกไม่ขึ้น พวกเราเห็นท่าเจ้าโต้งยักษ์หมดทางสู้ต่อไปและอัฐก็ไม่ซ้ำเหตุก็สงบลง และของในร้านก็ไม่มีอะไรเสียหายมากนักก็ค่อยเบาใจ ส่วนอัฐเมื่อปราบเจ้าโต้งลงไปนั่งจุก ก็ก้มลงไปประคองชายหนุ่มวัยรุ่นลุกขึ้นมาจากนั่งงงใต้โต๊ะอาหาร ซึ่งมัวตกตะลึงที่เห็นอัฐปราบเจ้าโต้งยักษ์ลงไปหมอบไม่ถึงนาที อัฐถามว่า "เป็นอะไรไหมน้องชายมีอะไรเสียหาย" ชายผู้นั้นเมื่อยืนขึ้นมิได้มีสีหน้าแสดงความโกรธที่ตนได้ถูกชกทั้งที่ไม่มีความผิดกลับยิ้มแล้วพูดว่า

"ไม่มีอะไรเสียหายหรอกครับพี่ นอกจากถูกชกอย่างไม่รู้ตัวจุกไปพักหนึ่งเสื้อผ้าเปรอะเปื้อนบ้างนิดหน่อย ถ้วยชามของเจ้าของร้านแตกไป ๒–๓ ใบก็ไม่เท่าไหร่ ทั้งนี้ก็เป็นความผิดของผมเหมือนกันที่ไปมองดู เห็นเขารูปร่างใหญ่โตไม่นึกว่าเขาจะเอาเรื่อง ผมไม่เอาเรื่องเอาราวเอาความอะไรหรอกครับ ทางร้านผมออกเอง ขอให้เรื่องมันพับไปดีกว่า ผมก็ดีใจมากที่ได้เป็นกำไรชีวิตของผม เท่าที่ได้มาเห็นน้ำใจเป็นธรรมของพี่วันนี้ ทำให้ผมชื่นใจไปอย่างไม่มีวันลืม ทำอย่างไรผมอยากจะให้คนอื่นมีนิสัยน้ำใจลูกผู้ชายเหมือนพี่นะ ผมจะไปบอกผู้ใหญ่ของผม อยากทราบชื่อของพี่และอยู่ที่ไหน ส่วนผมชื่อพร้อมครับ อยู่บ้านพักผู้พิพากษาประจำจังหวัดนี้ ผมเป็นลูกชายของท่าน คุณพ่อเพิ่งจะย้ายมาใหม่ยังไม่ทันถึงเดือนยังไม่รู้จักใครมากนัก ผมก็ยังไม่มีเพื่อนหรอกครับพี่ ว่าง ๆ ถ้ามีโอกาสขอเชิญแวะไปเยี่ยมเราบ้างนะครับผมรักนิสัยของพี่จริง ๆ"

วันนั้นผมงงเหมือนกัน ได้ฟังคำพูดของทั้งสองฝ่ายโต้ตอบก็คิดว่า ถ้าไม่มีอัฐอยู่ด้วยในวันนั้น เรื่องก็คงไปกันใหญ่ ชอบแสดงอวดเก่งข่มพวกเรา ยังอวดดีมาสั่งสอน คนอย่างนี้มันไม่มีความจริงใจกับใคร ให้เลิกคบตัดเพื่อนฝูงอย่าได้ติดต่อกันอีกต่อไป เมื่อพวกมากคอยยุแหย่อยู่อย่างใกล้ชิดตลอดเวลา ย่อมได้เปรียบกว่าคนที่อยู่ห่างไกล ที่สุดจิตใจผมก็รวนเรหนักแน่นเหมือนเดิม หลงไปตามลมปากยุของเพื่อน ผมก็เห็นผิดเป็นชอบความชั่วเหมือนเชื้อโรค อยู่ใกล้ย่อมติดง่าย ความดีย่อมติดยากเป็นธรรมดา พวกคนชั่วมากลากเอาไปเป็นพวกที่สุดจิตใจผมก็เอียงเอนไปทางชั่วเพราะคลุกคลีกับเพื่อน ๆ ที่ใจพาลอยู่ตลอดเวลาที่สุดผมก็ไม่ได้

ติดต่อจดหมายกับอัฐ เมื่อจดหมายหลายฉบับของอัฐส่งมา ผมก็ไม่ยอมตอบตามที่เพื่อนยุให้เงียบเสียเฉย ๆ แม้ทางฝ่ายอัฐส่งมาถามเหตุผลทำไมจึงเงียบไม่ตอบจดหมายผมก็ไม่ยอมตอบ เพียงอุบนิ่งไว้เพื่อให้อัฐเบื่อไปเอง บางทีผมก็ไม่ยอมอ่านเพราะเพื่อนให้ฉีกทิ้ง

กาลเวลาได้ผ่านไป เมื่ออยู่ในหมู่เพื่อนฝูงที่มั่วสุมแต่ในทางที่ต่ำ ก็พลอยต่ำไปด้วย เมื่อสิ้นผู้ใหญ่แล้วก็ไม่มีใครคอยตักเตือน เราก็คบแต่พวกหัวไม้มีนิสัยในทางผิดกฎหมายอยู่ตลอดเวลา เป็นนักเลงการพนัน สูบฝิ่น กินเหล้า คบนักเลงหัวไม้ ชอบชกต่อยตีรันฟันแทง ซ้ำพ่อแม่ที่เป็นคนดีมีศีลธรรมมีลูกหลานก็ยังดูถูกผมและพวก คอยระวังกับชับลูกหลานว่าอย่าคบกับพวกก๊กผมเป็นอันขาด เพราะเป็นอันธพาล จะติดความชั่วไปด้วย

เมื่อก่อนผู้ใหญ่ยังไม่สิ้นบุญ บ้านผมมีชื่อว่าเป็นคหบดีที่มีชื่อเสียง และมีหลักฐานมั่งคั่งในจังหวัดผู้หนึ่ง เมื่อสิ้นบุญผู้ใหญ่ผมก็ทำอะไรตามใจตัว แต่แล้วเพื่อนฝูงจะชักนำไปในทางไม่ดี ที่สุดเงินทองก็ฉิบหายไปทางการพนันเลี้ยงเพื่อนฝูง ที่สุดก็ไม่มีอะไรที่เป็นสมบัติของผมต่อไป เมื่อเข้าตาจนหากินในทางสุจริตไม่ได้ ก็ต้องหากินในทางทุจริต จิตใจที่เคยสุภาพเรียบร้อยก็เหี้ยมโหดดุร้ายขึ้น ไม่เคยนึกถึงศีลธรรมจะผิดหรือถูกกลายเป็นคนนอกกฎหมายนอกศาสนา ครั้งแรก ๆ ก็ไม่กล้าทำชั่ว เมื่อทำไปแล้วก็ชินจนเป็นธรรมดาไม่กลัวบาปกรรมจะตามสนองและกฎหมายทางโลกจะลงโทษ ในที่สุดผมก็ถูกจับฟ้องในคดีข้อหาว่าฆ่าคนตายโดยเจตนา และที่สุดก็สืบพยานนัดแล้วนัดอีกเป็นเวลาแรมเดือนแรมปีจนกว่าจะสิ้นสุดพยานหลักฐานคนสุดท้าย

โชคยังเข้าข้างเรามาก แต่คิดไปอีกทีหากไม่มีอัฐอยู่ด้วยเจ้าโต้งยักษ์ก็คงไม่แผงฤทธิ์อวดศักดาแสดงความเบ้าถึงเพียงนี้ โชคดีก็น่าจะเป็นของอัฐ เพราะได้มีโอกาสได้รู้จักกับลูกชายท่านผู้พิพากษาประจำจังหวัด (ทราบต่อมาว่าท่านได้อุปการะให้การศึกษาจนสำเร็จเข้ารับราชการ)

ต่อจากนั้นมา ความรู้สึกของเพื่อน ๆ ผมก็ยิ่งไม่ชอบหน้าอัฐมากขึ้น แทนที่จะนึกถึงความผิดของตัวและนึกถึงบุญคุณที่อัฐได้ช่วยให้พ้นข้อหาทำร้ายร่างกาย กลับถูกหาว่าหัวหน้าเพื่อนตามนิสัยอันธพาล จนกลายเป็นไม้เบื่อไม้เมากันตลอดเวลาเข้ากันไม่ได้ แต่ก็ไม่กล้าประฝีมือกับอัฐ เพราะทราบภายหลังว่า อัฐมีฝีมือชั้นเชิงมวยพอตัว เพราะหลวงลุงของอัฐท่านเคยเป็นนักมวยเก่า แอบสอนท่าทางการต่อสู้ให้กับอัฐไว้เพื่อป้องกันตัว ผมเคยถามอัฐว่ามีความรู้ในเรื่องหมัดมวยทำไมไม่บอก จะได้พาเพื่อน ๆ ไปสมัครเรียนด้วย แต่อัฐพูดอย่างถ่อมตัวว่า

รู้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพื่อรักษาป้องกันตัวเมื่อมีคนมารังแก และหลวงลุงท่านไม่ค่อยสอนให้ใคร นอกจากผู้นั้นจะปฏิญาณตัวว่าจะมีความซื่อสัตย์สุจริต มีศีลธรรม ซึ่งจะไม่นำวิชาของท่านไปรังแกคนอื่น หรือนำไปใช้ในทางทุจริต ถ้าผู้ใดผิดสัญญากับท่าน ก็จะถูกท่านแช่งให้เป็นไปต่าง ๆ ฉะนั้นการเป็นลูกศิษย์ของท่านนั้นยากมาก หลายครั้งที่อัฐได้แนะนำให้ผมช่วยตักเตือนเพื่อน ๆ ให้กลับนิสัยที่ชอบทำอะไรตามใจตัวในทางที่ผิด ให้คิดถึงอกเขาอกเรา ทำลายความคิดชั่วออกเสีย เพื่อต่อไปในอนาคตจะมีชีวิตอย่างราบรื่นสดใส เวลานี้มองดูอนาคตของพวกเพื่อนผมมืดมิดอย่างน่ากลัว ถ้าช่วยเตือนให้กลับใจได้ก็จะเกิดประโยชน์ส่วนรวมแก่ชาติบ้านเมือง

ผมได้ฟังอัฐพูดอย่างมีเหตุผล ผมก็งง เพราะเด็กลูกศิษย์วัดเมื่อ ๓–๔ ปีก่อนซึ่งผมเคยซื้อทอดมันปลากรายให้กินนั้นเป็นคนซื่อ ๆ ยังไม่มีความรู้อะไรมากนัก แต่บัดนี้อยู่ในวัยรุ่นดูพูดจาคมคายอย่างมีความรู้ แต่ก็นึกว่าคนเรามีความรู้ดีก็ต้องอาศัยขยันการศึกษาเล่าเรียนเอาใจใส่ วันนี้ยังโง่ยังไม่รู้ แต่เมื่อเอาใจใส่ขยันศึกษาเล่าเรียนวันหน้ากลับมีความรู้และฉลาดไม่ใช่ของแปลกอะไร เพราะยิ่งเรียนก็ยิ่งรู้ ถ้าไม่เรียนก็ไม่รู้และโง่ตลอดไปเป็นธรรมดา เมื่อมีความรู้แล้วก็ปฏิบัติตามในทางดีมีจิตใจเที่ยงธรรมละเว้นไม่ทำบาปทำชั่ว ก็เป็นบุคคลที่น่านับถือ คนเราคบคนดีก็ไปในทางดี คบคนชั่วก็พากันประพฤติไปในทางชั่ว เป็นความจริงที่ไม่ตายตลอดไป เห็นจะเป็นเพราะอัฐเอาใจใส่ศึกษาเล่าเรียน และได้หลวงลุงอาจารย์ฝึกสอนวิชาความรู้ มีศีลธรรม จึงได้เป็นคนดีไปด้วย

เมื่อผมได้พยายามให้เพื่อนกลับนิสัยให้เป็นคนมีเหตุมีผลมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีขึ้น แต่ผมก็ไม่บอกให้รู้ว่า อัฐเป็นตัวอย่างที่ดี เพราะรู้ดีว่าเพื่อนพวกเก่า ๆ ทุกคนรู้สึกมีความไม่ชอบหน้าอัฐเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เมื่อพูดถึงอัฐคราวใดทำให้เพื่อน ๆ โกรธแค้น เพราะหาว่าฉีกหน้าอวดดีจึงมีอารมณ์ค้างอยู่ในความรู้สึกตลอดมา บางครั้งก็คิดชั่วจะลอบทำร้ายอัฐ ผมรู้สึกไม่สบายใจที่พวกเพื่อนคิดการชั่วเช่นนี้ ผมจะห้ามพวกเพื่อน ๆ ก็จะพากันคิดว่าผมเข้าข้างอัฐซึ่งถือว่าเป็นศัตรูกับเพื่อนเก่า ๆ ผมก็รู้สึกหนักใจ ซ้ำพวกเพื่อนเก่าไม่เชื่อผมแล้วกลับช่วยกันยุให้ผมเกลียดชังอัฐ อ้างเหตุผลร้อยแปดจูงใจให้ผมเห็นดีเห็นชอบไปด้วย แต่อัฐเป็นคนดีทั้งผู้ใหญ่ของผมก็สนับสนุน ผมจะช่วยให้อัฐพ้นจากการปองร้ายของเพื่อนได้อย่างไร ถ้าไม่มีทางก็เห็นจะต้องบอกอัฐให้รู้ตัว และจะต้องหันมาเป็นศัตรูกับพวกเพื่อนเก่าเป็นแน่ ผมก็ยังคิดไม่ตก แต่แล้ว

ก็มีข่าวหายหนักอก เพราะอัฐได้เดินทางเข้าไปศึกษาต่อในกรุงเทพ ฯ แต่ใครจะเป็นผู้ช่วยส่งให้ไปศึกษาทางกรุงเทพ ฯ เวลานั้นผมก็ไม่รู้ข่าวออกมาจากอัฐเพียงสั้น ๆ ว่าขอลาเพื่อนไปเรียนต่อที่กรุงเทพ ฯ เท่านั้น

เมื่ออัฐได้จากไปอยู่กรุงเทพ ฯ ผมก็โล่งใจ คนดีตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้ มีแต่ความเจริญก้าวหน้า การคิดร้ายที่จะทำลายล้างแค้น ที่ถูกหักหน้าก็พลอยสุดสิ้นลง ความกำแหงอวดดีของเจ้าโต้งยักษ์ใหญ่ก็เริ่มขึ้นอีกเพราะหมดผู้ขัดขวาง

ผมเมื่อแรกก็รู้ตัวดีว่า อัฐผู้นี้ควรคบเป็นเพื่อนและเป็นตัวอย่างที่ดี แต่เมื่ออัฐจากไปเรียนต่อที่กรุงเทพ ฯ แล้ว อัฐได้มีจดหมายส่งข่าวและตักเตือนด้วยความหวังดี และเป็นห่วงเดือนละหลายครั้ง

ส่วนทางบ้านผมนี้ พวกเพื่อนมากด้วยกันต่างก็ยุยงคนโน้นพูดอย่างนี้คนนี้พูดอย่างโน้นว่าคนอย่างอัฐนั้นคบไม่ได้

ผู้ที่กำลังอ่านคำตัดสินคดีของผมในวันนั้นก็คืออัฐ ซึ่งบัดนี้มีบรรดาศักดิ์เป็นหลวงและเป็นตุลาการท่านหนึ่งในสามที่จะชี้ชะตาชีวิตของผม จะหนักหรือเบาหรือถูกปลดปล่อยให้เป็นอิสระ ผมได้ปฏิเสธตลอดข้อหาว่าผมไม่ได้ฆ่า ผมได้อ้างหลักฐานเหตุผลในเวลาเกิดเหตุผมไม่ได้อยู่ในที่นั้นต่อศาล เพื่อต่อสู้คดีตลอดมา การสืบพยานอย่างยืดยาวเสียเวลาแรมปีอยู่แล้ว การอ่านคำพิพากษาก็ยังยืดยาว แต่ผมก็คิดว่าท่านตุลาการผู้เคยเป็นเพื่อนร่วมสาบานกันแต่วัยเด็กนั้น คงจะมีทางช่วยผมพ้นข้อหารอดพ้นจากความอาญา นี่ก็เป็นความหวังของผมที่ผมแน่ใจผมจึงไม่เดือดร้อน เพราะผมไม่เคยบอกกับตุลาการผู้เป็นเพื่อนว่าผมไม่ได้ฆ่าคนตาย เมื่อเพื่อนได้ฟังคำผมปฏิเสธ อัฐซึ่งเป็นเพื่อนเก่าและเป็นตุลาการพิจารณาในคดีนี้ก็บอกว่า ถ้าเราบริสุทธิ์ก็ไม่ต้องกลัว จะช่วยให้ความเป็นธรรมถึงที่สุด แต่ไม่ใช่เพราะเราเป็นเพื่อนกันมาแต่เด็กแม้จำเลยอื่นที่บริสุทธิ์ที่ถูกต้องหาคดีเช่นนี้ ก็ต้องให้ความเป็นธรรมเช่นเดียวกัน

แต่ที่สุด เมื่อท่านตุลาการได้อ่านคำพิพากษาตัดสินสรุปลงด้วยอ้างพยานหลักฐานฝ่ายโจทก์และจำเลย และเหตุผลข้อเท็จจริง พยานโจทก์ทุกปากเชื่อถือตามที่ได้ฟ้อง ได้ร่วมกันพิจารณาชี้ให้เห็นว่าฝ่ายจำเลยทำผิดตามข้อหาจริงตามคำฟ้องของโจทก์ จึงได้ตกลงตัดสินให้จำเลยรับโทษโดยจองจำฐานความผิดมาตรา....ที่....เป็นเวลา ๒๐ ปี ผมได้ยินเพียงว่าให้จองจำเป็น

เวลา ๒๐ ปี ผมก็หมดความรู้สึกกำลังจะเป็นลมหูไม่ได้ยินอะไร ต่อมาแข้งขาอ่อนแทบจะพับลงในคอกจำเลย หูตาพร่ามัวไปหมด จะเป็นลมหน้ามืด ที่สุดชีวิตของผมก็สิ้นอิสสระ ผมจะต้องรับโทษกรรม ๒๐ ปี ไม่รู้ว่าจะทนอยู่ไปถึง ๒๐ ปีหรือไม่ ผมคิดถึงลูกคิดถึงเมียจนน้ำตาไหล

ที่สุดผมก็กลับรู้สึกตัวทำจิตใจให้เข้มแข็ง กลับมาหวนแค้นเจ้าเพื่อนทรยศรับปากว่าจะช่วยถึงที่สุด ผมอยากจะวิ่งออกไปขยี้ให้มันตายคามือ เวลานั้นผมกัดฟันด้วยความโกรธอัดความแค้นอยู่ในใจ เมื่อตัดสินเสร็จก็ลงนามรับรู้ เสร็จแล้วท่านตุลาการก็ลงจากบัลลังก์ พวกที่อยู่ในห้องพิจารณาก็ลุกขึ้นยืนแสดงความเคารพ เพราะถือว่าตุลาการผู้ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรมเป็นผู้แทนขององค์พระมหากษัตริย์ ก่อนที่เขาจะนำผมไปสู่ในเรือนจำขุมนรก ผมได้กราบไหว้อ้อนวอนพนักงานในศาล และผู้คุมขอเวลาอยากพบอัฐในฐานะเพื่อนเก่าไม่ใช่ฐานะจำเลยเพราะไหน ๆ ผมก็ถูกตัดสินจำคุกไปแล้ว ขอให้ผมได้พบเพียง ๒ นาทีก็พอ ก่อนที่เขาจะนำผมเข้าไปสู่เรือนจำ นักการหรือพนักงานไม่ยอมไปตาม เห็นจะเป็นการผิดระเบียบ แต่แล้วผมก็เห็นอัฐเดินเข้ามาโดยไม่มีใครไปตาม อัฐเดินหน้าเศร้าแสดงความเสียใจเข้ามาหาผม ผมเห็นหน้าแล้วมีความโกรธแค้นมาก แต่พยายามซ่อนความโกรธแค้นไว้ภายใน และชิงพูดก่อนเพราะไม่อยากฟังเสียงของเพื่อนทรยศ ผมบอกว่า "บัดนี้ผมก็ถูกศาลตัดสินชี้โทษเด็ดขาดไปแล้ว ผมอยากจะขอร้องให้เพื่อนช่วยปฏิบัติตามขอร้องจะได้ไหม"

เพื่อนพาซื่อตอบว่า "จะทำทุกสิ่งทุกอย่างที่ร้องขอ ถ้าสามารถจะทำได้ ถึงเพื่อนจะเป็นนักโทษไปแล้วก็ตาม แต่ความเป็นเพื่อนไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อก่อนอย่างไรเดี๋ยวนี้ก็อย่างนั้น พูดมาเถิดจะทำทุกสิ่งที่อยู่ในความสามารถ" ผมฟังดูแล้วต้องกัดฟันด้วยความโกรธ มันพูดได้อย่างไพเราะ ผมแค้นใจไม่อยากฟังมันจะพูดดีหรือร้าย ด้วยความจริงใจผมก็คิดว่ามันพูดลวงให้ผมตายใจ ผมโกรธจัดแทบจะอัดไว้ไม่อยู่ จึงพูดเย้ยแกมแค้นออกไปว่า "ขอบใจที่เห็นความสำคัญของการเป็นเพื่อน แต่ที่ขอร้องนั้นก็อยากจะพูดว่า นับแต่วันนี้เป็นต้นไป ขอให้เราเลิกเป็นเพื่อนกันอย่างเด็ดขาด และเราจะต้องเป็นศัตรูกันต่อไป ขออย่าให้มาเห็นหน้ากันอีกเป็นอันขาด เราจะขาดการเป็นเพื่อนเหมือนตายจากเพื่อนนับแต่นาทีนี้ และจำไว้ว่าถ้าหากเข้าได้มีโอกาสออกจากคุกได้เมื่อไหร่ เมื่อนั้นแหละก็ความเป็นความตายไม่แกก็ข้าจะมีชีวิตร่วมต่อไปไม่ได้เป็นอันขาด"

ผมมองหน้าอัฐซีดหมองทันทีและตกตะลึง คงไม่นึกไม่ฝันว่าจะได้ยินคำพูดของผมเช่นนี้ ผมไม่เคยยอมรอฟังเสียงโต้ตอบของอัฐ ได้เร่งให้ผู้คุมนำตัวออกไปโดยเร็วที่สุด ปล่อยให้อัฐยืนงงจังงังอยู่ในที่นั้นเหมือนต้องมนต์

ชีวิตผมต้องรับใช้หนี้กรรมอยู่ในคุก ได้รับความยากลำบาก เป็นธรรมดาของนักโทษทั้งหลายที่ทำผิดแล้วต้องใช้หนี้กรรม เพื่อนนักโทษทั้งหลายได้ถามผมว่า เราทำอะไรรุนแรงมากหรือถึงได้ต้องโทษจำคุกถึง ๒๐ ปี ผมก็บอกว่าเขาหาว่าผมปล้นฆ่าคนตายอย่างทารุณ แต่ความจริงผมไม่ได้ฆ่า ศาลตัดสินให้จำคุกถึง ๒๐ ปี ไม่ยุติธรรมเลย เพื่อนนักโทษบางคนเห็นใจ บางคนที่ใจดุร้ายก็บอกว่าเป็นเรื่องเล็ก ต่างก็มีความรู้สึกไปคนละทาง นี้แหละเป็นเหตุการณ์ที่ผมลืมไม่ได้ตลอดชีวิต แต่เป็นไปในทางชั่ว

เมื่อผมถูกจองจำในสถานที่เรียกว่า "นรก" หรือเรียกว่าเรือนจำ ได้รับความลำบากยากแค้น หมดอิสระ ทั้งรู้สึกว่าวันคืนเดือนปีนานแสนนาน กว่าจะผ่านไปได้แต่ละเดือนแต่ละปี สิ่งที่ผมไม่เคยลืมก็คือความแค้นความพยาบาทที่จะต้องจองล้างถ้าได้มีโอกาสออกไปได้จะล้างแค้นอัฐเป็นคนแรก คิดว่าถ้าไปพบลูกเมียเสียก่อนความแค้นความพยาบาทจะอ่อนลง และที่ไม่เคยลืมอีกก็คือ เมียและลูกซึ่งบัดนี้ก็ยังไม่รู้ว่าเป็นลูกหญิงหรือลูกชาย ซึ่งคิดว่าเมื่อออกไปได้ก็จะไปรับขวัญลูกรับขวัญเมีย แต่ก็ยังสงสัยว่าทำไมหนอวันตัดสินก็ไม่ได้เห็นหน้าเมีย เธอควรจะมาเยี่ยมมาฟังคำพิพากษาตลอดเวลาเมื่อมาต้องโทษอยู่ในเรือนจำนั้น เธอไม่เคยมาเยี่ยมเลยนึกถึงว่าเธอคงจะมีผัวใหม่จึงไม่กล้ามาเยี่ยมผม เมื่อมาคิดถึงตอนนี้ก็ทำให้ผมเริ่มอารมณ์เสียขึ้นมาอีก นึกโกรธเธอตามอารมณ์ของผมที่มีนิสัยชั่วช้าจนเคยตัว แต่เมื่อพิจารณาดูนิสัยของเธอแล้วก็คิดว่าเป็นไปไม่ได้ เธอเป็นคนดีมีความรักและซื่อสัตย์ต่อผมคนเดียว แม้ผมจะเป็นคนชั่วเธอก็ยังรักและซื่อตรงต่อผม ผิดกับผมผู้สามีของเธออย่างดำกับขาว แต่คิดว่าผู้หญิงจะเอาจิตใจแน่นอนอะไรไม่ได้ แต่มีสิ่งที่แปลกใจอย่างหนึ่งคือผมได้รับเงินจำนวนหนึ่งบ่อยครั้ง แต่ก็ไม่รู้ว่าใครเป็นคนส่งมาถามก็ได้ความว่าเป็นผู้หญิงเท่านั้น ชื่อและที่อยู่ไม่มีใครรู้จักเพราะกว่าจะมาถึงผมผ่านมาหลายทอด ทีแรกคิดว่าจะส่งมาผิดตัว แต่บ่อยครั้งก็ไม่ผิดตัวแน่ ทำให้ผมคิดว่าไม่มีใคร

นอกจากเมียผมแต่เมื่อผมส่งจดหมายก็ส่งไม่ถึงตามที่อยู่เดิม แต่ทำไมเธอจึงปิดบังและไม่มาเยี่ยมผม ทำให้คิดไปต่าง ๆ นา ๆ หรือจำเป็นที่ต้องมีสามีเพื่อจะได้เงินส่งมาให้ผมใช้จ่ายในเรือนจำ เพื่อทำให้ผมพอมีเงินใช้ไม่ขาดมือ

ชีวิตมีเริ่มต้นก็มีถึงที่สุดเป็นธรรมดา ผมถูกจองจำอยู่ในคุกไม่ครบ ๒๐ ปี เพราะผมทำความดีประพฤติตัวเรียบร้อยและมีการอภัยโทษ เมื่อมีงานเกี่ยวกับพระราชพิธีของในหลวง ผมก็ได้ลดหย่อนผ่อนโทษลง และได้มีโอกาสรับอภัยโทษถูกปลดปล่อยออกมาเป็นอิสระ โชคดีผมยังมีเงินติดตัวออกมาด้วย จึงไม่สู้ลำบากนัก เมื่อผมเข้าไปอยู่ในเรือนจำออกมาแล้วก็รู้สึกบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไปมากแทบจะจำถนนหนทางไม่ได้ ผมตรงไปจะเข้าไปขออาศัยเพื่อนเก่า ๆ อยู่สักพักหนึ่งก็จะสืบหาลูกหาเมีย หาอ้ายผู้สร้างความแค้นให้ผมไม่เคยลืม

แต่เมื่อมาถึงที่เคยอยู่มาก่อน และไปเที่ยวสืบหาคนที่เคยชอบพอเป็นเพื่อนบ้านกันมาก่อนก็ไม่รู้ว่าแยกย้ายกันไปไหนบ้านช่องก็เปลี่ยนแปลงเป็นซอยเป็นถนน บ้านเรือนเก่า ๆ เรือนไม้หลังคาสังกะสีไม่มีเหลือ แม้แต่ผมตามหาเมียหาลูกซึ่งยังไม่เคยเห็นหน้าลูกว่าเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย ไปถามหาก็ไม่มีใครรู้จักเพราะบ้านเก่า ๆ เปลี่ยนเป็นตึกร้านค้าอาคารไปหมด ถามหาเพื่อนบ้านใกล้เรือนเคียงสมัยก่อนหลายคน รวมทั้งคนจีนคนไทย ทั้งหญิงและชาย ก็ไม่รู้ว่าโยกย้ายไปทางไหนหมด คนมาอยู่ใหม่ ๆ เมื่อถามก็ได้แต่สั่นหัวไม่เคยรู้จักชื่อ ระยะเพียงสิบกว่าปีทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปหมด ผมเดินถามเดินหาจนอ่อนใจและก็เกิดท้อใจแทบจะหมดกำลัง

ที่สุดผมก็นึกถึงพระภิกษุองค์หนึ่งเป็นคนจังหวัดเดียวกัน ท่านมาบวชจำพรรษาอยู่ในวัดพระนคร นึกดีใจว่าที่ไหนก็เปลี่ยนแปลงไปจนจำไม่ได้ แต่วัดคงอยู่ในสภาพเดิม วัดก็ต้องเป็นวัดอย่างเดิมไม่โยกย้ายไปไหน แต่ก็ไม่ค่อยจะสบายใจนักกลัวพระที่ท่านจำพรรษาอยู่ ท่านอาจโยกย้ายไปอยู่วัดอื่นหรือสึกออกมาเป็นฆราวาสก็ได้ แต่ไม่มีทางอื่นจะดีกว่าตรงไปที่วัดถามถึงนามภิกษุรูปนั้น แต่แล้วก็ดีใจที่ได้ทราบว่าท่านยังจำพรรษาอยู่ในวัด แต่บัดนี้ท่านออกไปข้างนอกยังไม่กลับ ผมจึงนั่งคอยท่านที่หน้ากุฏิ จิตใจค่อยมีความสบายขึ้น เพราะถึงอย่างไรผมก็ยิ่งมีหวังมีพระเป็นที่พึ่งอาศัยหลับนอนชั่วครั้งชั่วคราวได้จนกว่าจะสืบหาลูกเมียพบ บัดนี้ผมกลับถือว่าเป็นเรื่องสำคัญกว่าสิ่งอื่น

เมื่อพระท่านกลับมาถึงกุฏิ ผมก็ดีใจตรงเข้าไปกราบนมัสการ แล้วถามถึงความทุกข์สุขพอสมควรแล้วผมก็บอกว่า "ผมอยากจะมาอาศัยอยู่กับหลวงพี่ชั่วคราว จนกว่าจะติดตามลูกเมียพบแล้วจะกราบนมัสการลา เวลานี้ในพระนครผมก็ไม่รู้จะไปพึ่งใครเพราะเที่ยวสืบหาคนที่คุ้นเคยกันก็ไม่มีคนรู้จัก"

หลวงพี่ท่านใจดีหัวเราะอย่างเปิดเผยแล้วพูดว่า "ได้ซิ เชิญพักได้ตามสบาย ที่ทางก็ยังพอจะมีให้พักอาศัยได้" ผมกราบขอบคุณท่านที่ได้กรุณา แล้วท่านก็สั่งให้เด็กลูกศิษย์จัดห้องข้างห้องเก็บของ ทำความสะอาดหาเสื่อหาหมอนมุ้งมาจัดปูให้เรียบร้อย เมื่อผมได้ที่พักแล้วก็ดี ได้มีโอกาสได้ที่ซุกหัวนอนก็พอใจ เช้าขึ้นก็ออกเที่ยวตามสืบหาลูกเมียได้ย้ายไปอยู่ที่ไหน แต่ก็ไม่ได้เรื่องราวคืบหน้าออกไป แต่ก็รู้ข่าวจากหลวงพี่ซึ่งให้ที่พักพิงเคยเป็นคนบ้านเดียวและจังหวัดเดียวกัน เพราะมีคนมาเล่าให้ฟังว่า พวกเพื่อนรุ่นเดียวกับผมและอัฐ ที่เคยไม่ชอบหน้าอัฐจนจะเกิดเรื่องนั้น ต่างก็ได้รับชะตากรรมไปตามกัน คนแรกก็คือเจ้าโต้งยักษ์ได้ถูกนักเลงดีแทงถึงแก่ความตาย นอกนั้นก็ถูกยิงบ้างถูกจับในทางชั่วบ้าง ทราบข่าวแล้วก็ทำให้ผมสะดุ้ง นึกถึงคำพูดของอัฐสมัยก่อนตอนเมื่ออยู่ที่ร้านอาหาร ในต่างจังหวัดก่อนที่จะโค่นเจ้าโต้งยักษ์ลงไปนั่งจุกพิงฝาร้านอาหาร เคยพูดว่า "คนอันธพาลอายุจะสั้น ต้องตายโหง" แต่บัดนี้สิ่งเหล่านั้นเกิดเป็นความจริงขึ้นแล้ว เพื่อนรุ่นนั้นอายุไม่ยืนจริงอย่างว่า พวกอันธพาลตายง่าย คงเหลือแต่ผมกับอัฐสองคนเท่านั้น แต่บัดนี้ผมก็กำลังจะตามล้างแค้นอัฐ ไม่ช้าก็จะรู้ว่าคนดีหรือคนชั่วคนหนึ่งที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป จะมีชีวิตอยู่พร้อมกันไม่ได้ นี่ก็จะเพราะความชั่วมันสิงอยู่ในตัวผม มันเกาะกินอยู่ในหัวใจจนติดเป็นสันดานชั่วอยู่แล้ว แม้จะรู้ว่าคำของอัฐที่เคยพูดไว้เป็นจริงไปตามคำ น่าจะเป็นเครื่องเตือนสติผมได้ แต่ก็ไม่เคยคิดไม่เคยนึก มีแต่ความแค้น ความโกรธ ความพยาบาทฝังอยู่ในความรู้สึกไม่มีวันลืม มาคิดได้สติภายหลังจึงอยากจะเรียกตัวเองว่า อ้ายโง่ขาดปัญญา

การสืบหาผู้มีตำแหน่งสูงมีชื่อเสียงอย่างอัฐไม่ยากนัก ต่อไปไม่ช้าผมก็ได้สืบหาบ้านอัฐ ยังมีตำแหน่งตุลาการอยู่ และได้ทราบว่าเคยย้ายไปอยู่ต่างจังหวัดในระหว่างผมต้องโทษอยู่และได้ย้ายกลับมาอยู่ในพระนครอีก นับว่าเป็นโชคดีที่ไม่ต้องติดตามข้ามเมืองเพื่อไปค้นหาตัว เมื่อผมได้สืบทราบตำบลบ้านที่อยู่ของอัฐแล้ว ก็ไปดูลาดเลาทางหนีทีไล่ว่าจะเข้าไหนออกไหน

คนในบ้านจึงจะไม่รู้ไม่เห็นเมื่อหลบเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในบ้านแล้วก็ทราบว่า บ้านของอัฐตามปกติกลางวันจะไม่มีคนอยู่บนบ้านเลย มีคนแก่ ๆ คอยถางหญ้าอยู่หน้าบ้าน และรู้สึกว่าจะเป็นคนหูตึงเป็นคนเฝ้าบ้าน จากนั้นก็มีคนใช้และแม่ครัวจะไม่ขึ้นมาบนบ้าน ฉะนั้นจึงเหมาะที่จะหลบซ่อนอยู่ ตอนบ่ายแม่ครัวไปตลาด คนใช้อยู่ในเรือนข้างครัว ผมจึงคอยหาโอกาสเวลาเหมาะหลบเข้าไปในบ้านดูลาดเลาก่อน เมื่อผมพิจารณาดูตลอดก็คิดว่าสามารถจะคอยอยู่บนเพดานหรือห้องข้าง ๆ แล้วก็สามารถจะใช้มีดขว้างให้เหมาะตรงหัวใจ ซึ่งผมมีความชำนาญอยู่ก่อนแล้ว การขว้างมีดปาให้ตรงเป้าหมายสำหรับผมไม่เคยผิดพลาดมาก่อน แต่คิดว่ามันไม่ทรมานตายง่ายเกินไป อยากจะให้ทรมานให้สมกับความแค้นเสียก่อนค่อยลงมือ ผมได้พยายามแอบเล็ดลอดเข้าไปในบ้านอย่างสะดวกไม่มีอะไรขัดขวาง เพราะผมมีวิชาโจรกรรมชั่วร้ายสามารถถอดกลอนและห้อยโหนโยนตัวอย่างชำนาญ สามารถเข้าไปในบ้านอย่างเงียบกริบ คนอยู่ภายนอกไม่มีใครสงสัย เพราะไม่ได้ยินเสียง

เมื่อผมเข้าไปภายในห้อง สำรวจดูทุกแห่งทุกห้องเท่าที่มีอยู่ภายในบ้าน พิจารณาวางแผนว่าจะหลบซ่อนตัวอยู่ตรงไหนจะเหมาะ เมื่อได้สังหารเหยื่อแล้วจะออกทางไหนปลอดภัย ผมตรวจดูหมดทุกห้องก็ทราบว่าห้องไหนเป็นห้องนอนของอัฐและภรรยา ห้องไหนเป็นห้องบุตรสาวคนเดียวของอัฐ เมื่อผมกลับออกมาก็ไม่ทิ้งร่องรอยอะไรไว้ให้คนในบ้านสงสัย เพราะก่อนที่ผมจะเหยียบบนพื้นห้องที่ขัดสะอาดเป็นเงา ผมใช้ผ้าสำลีทำเป็นถุงหุ้มรองเท้ายางของผมไว้ภายใน ฉะนั้นเมื่อเดินไปทางไหนก็ไม่เป็นรอย จึงไม่มีใครรู้ว่ามีคนเข้ามาในบ้าน แม้แต่ลูกบิดประตูก็ไม่มีรอยมือ ถ้าผมจะขโมยของในห้องก็คงขนไปได้อย่างสะดวกสบาย แต่ผมไม่ได้มาขโมย ผมตั้งใจจะมาล้างแค้น ฉะนั้นเมื่อผมกลับออกมาก็ไม่มีร่องรอยอะไร หรือมีอะไรติดมือออกมา

เมื่อผมได้เข้าไปสำรวจในบ้านเป็นที่พอใจแล้ว การวางแผนการก็เริ่มขึ้น คราวก่อนอัฐเป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตของผม คราวนี้ผมกำหนดโชคชะตาชีวิตของอัฐ หากมีความจำเป็นมาขัดขวางก็ต้องสังหารรวมทั้งบุตรและภรรยาของอัฐด้วย เพื่อความปลอดภัยของตัว แม้ผู้นั้นไม่รู้ไม่เห็นด้วยก็ตามชีวิตของตัวเองย่อมสำคัญกว่า ความเห็นอกเห็นใจความสงสารนั้นไม่มี

ในจิตใจของคนชั่ว จิตใจจึงมีแต่ความเหี้ยมโหดดุร้ายทำได้ทุกอย่างเพื่อตามอารมณ์ของตัวเองไม่ว่าผิดหรือถูก เมื่อผมได้สังหารศัตรูคู่แค้นแล้ว ผมจะออกติดตามลูกเมียภายหลัง คิดว่าเธอคงจะมีชีวิตอยู่เพราะผมแน่ใจว่าเธอเป็นผู้ส่งเสียเงินทองเมื่อผมยังอยู่ในระหว่างต้องโทษ แม้แต่ไม่บอกชื่อ แต่ก็บอกว่าเป็นผู้หญิงที่ได้กรุณาส่งเงินให้ผมตลอดมา หญิงนั้นจะเป็นคนอื่นไม่ได้นอกจากเมียผม แล้วก็ไม่มีใครเพราะแม่ผมก็ตายไปนานแล้ว ญาติสนิทก็ไม่มีอีก แต่ผมก็ยังสืบไม่ได้ว่าเมียผมและลูกผมเวลานี้อยู่ที่ไหน เมื่อผมกำหนดเวลาชะตาของอัฐแล้ว วันนั้นผมก็แอบซ่อนตัวอยู่บนเพดาน การขึ้นก็ไม่ยากนัก เพราะช่องเพดานใกล้กับตู้หนังสือในห้องรับแขก เมื่อปีนขึ้นไปบนตู้หนังสือ ใช้มือดันฝาช่องปิดเพดานก็สามารถปีนขึ้นไป ไปซ่อนตัวอยู่บนเพดานแล้วปิดช่องไว้อย่างเดิมและไม่ลำบากนัก ไม่มีใครสงสัยทั้งผมเจาะรูพอสามารถจะมองลงมาเห็นการเข้าออกในห้องได้ทุกมุม

ผมคิดว่างานของผมสำเร็จผลไปแล้วเก้าสิบในร้อย และจะไม่มีพลาดแน่ วันสิ้นชื่อของอัฐกำลังจะมาถึง สิ่งที่ผมเตรียมติดตัวไปด้วยนั้นคือมีดชายธง ซึ่งผมลับเสียคมกริบ เมื่อแทงถูกที่ใดแล้วก็ไม่มีทางรอด เพราะเป็นมีดอาบยา ผมต้องระวังให้อยู่ในฝักตลอดเวลา นอกนั้นก็มีน้ำในขวดติดตัวพร้อมทั้งอาหารแห้ง เพื่อความไม่ประมาทเมื่อถึงเวลาจำเป็น หากโอกาสยังไม่เหมาะ ต้องเสียเวลาอยู่นานกว่ากำหนดก็จะเดือดร้อน สิ่งที่จำเป็นก็คือไฟฉายเล็ก ๆ เพื่อคอยส่องดูข้างบนเพดาน กลัวพวกแมลงป่องหรือตะขาบและสัตว์เล็ก ๆ ที่มีพิษหากมีอยู่บนเพดาน ถ้าถูกมันกัดต่อยก็จะเสียการ เรื่องก็จะแตก

หลังจากผมได้อดทนอยู่บนเพดานหลังคาเวลาผ่านไปเป็นชั่วโมง ก็ได้เห็นอัฐกลับจากงานเดินเข้ามาในห้องติดตามมาด้วยภรรยา ผมจับตาดูทุกฝีก้าวตลอดเวลา เมื่ออัฐเข้าไปอาบน้ำเปลี่ยนเครื่องแต่งกายเสร็จก็เข้าไปในห้องรับแขก ซึ่งมีผมคอยจ้องดูอยู่บนเพดาน ผมก็เห็นอัฐหยิบหนังสือพิมพ์รายวันขึ้นมาอ่าน แม้ผมจะไม่เห็นอัฐถนัดนักเพราะอยู่บนที่สูงมองลงมา แต่บางครั้งอัฐก็แหงนหน้าขึ้นมองดูเพดาน ทำให้ผมตกใจนึกว่าอัฐรู้ว่ามีคนอยู่บนเพดาน แต่แล้วก็เบาใจที่เห็นหน้าอัฐใช้สายตามองเหม่ออย่างไม่มีความหมาย อย่างใช้ความคิดความนึกไม่สนใจอะไร มองดูหน้าอัฐตอนเงยขึ้นก็รู้สึกระยะสิบกว่าปีหน้าตาไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากเลย คิดในใจว่าคืนนี้เป็นวันชะตาของมึงแล้วอ้ายอัฐ ความแค้นของข้าจะสุดสิ้นลง ขอให้เวลามันหลับเสียก่อน

แล้วค่อยลงมือทำลายมันคงปลอดภัย เพราะถ้าสู้กันซึ่ง ๆ หน้าแล้ว ผมไม่มีโอกาสชนะอัฐได้ เพราะอัฐมีความชำนาญในด้านหมัดมวยและแข็งแรง ดูท่าทางยังแข็งแรงไม่ผิดเดิม ฉะนั้นผมจึงคอยเวลานั้นจะมาถึง แต่ไม่นานภรรยาของอัฐก็เข้ามา อาบน้ำแต่งตัวอยู่กับบ้านเรียบร้อยมานั่งข้างสามี พูดอย่างถอนหายใจเหมือนมีเรื่องทุกข์หนักอก ซึ่งก็ได้ยินอย่างชัดเจนเพราะในห้องนั้นไม่กว้างขวางใหญ่โตนัก เสียงของผัวเมียปรึกษากันผมจึงได้ยินอย่างชัดถ้อยชัดคำ เสียงภรรยาพูดว่า

"คุณพี่จะทำอย่างไร บัดนี้เพื่อนที่อาฆาตพยาบาทได้ถูกปล่อยออกมาเป็นอิสระได้แล้ว เขาคงตามหาเพื่อจะล้างแค้นที่พี่สัญญาว่าจะช่วยให้หลุดไม่ต้องรับโทษ แต่เมื่อเขาถูกจำคุกก็แค้น สาบานว่าจะล้างแค้น แล้วคุณพี่จะทำอย่างไรดี ทำใจเย็นไม่คิดอ่านป้องกันตัวหรือ" ผมตั้งใจฟังด้วยหัวใจเต้น เสียงสามีพูดว่า

"น้องจะให้พี่ทำอย่างไร ก่อนจะขึ้นศาลพิจารณา พี่ก็ได้ถามแล้วถามอีก ขอให้บอกความจริง แต่เพื่อนก็ปฏิเสธว่าไม่ได้ฆ่า ไม่รู้เรื่อง ซ้ำยังสบถสาบานต่อหน้าพี่ว่า คำที่พูดนั้นเป็นความจริงทุกคำ ถ้าคำพูดไม่จริงขอให้เมียรักตายจากไป พี่เห็นแกลงทุนสาบานอย่างขันแข็งก็ทำให้พี่ตายใจเข้าใจผิดคิดว่าแกคงไม่ได้ฆ่า เป็นความจริง จึงบอกว่าหากเราไม่ได้ฆ่าจริงก็คงจะไม่มีความผิดแน่ ศาลย่อมทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม จะไม่เอาคนสุจริตเข้าคุกตะรางเป็นแน่ แกเข้าใจคิดว่าพี่รับปากจะช่วยแกให้พ้นโทษ เมื่อศาลได้สืบพยานหลักฐานมายืนยันจึงได้รู้ว่าแกทำผิดจริงตามที่โจทก์ฟ้อง แต่แกยังมาพูดเท็จต่อพี่ผู้เป็นเพื่อนเพื่อช่วยให้แกรอดพ้นอาญาแผ่นดิน เมื่อพี่รู้ว่าแกผิดก็ช่วยอะไรไม่ได้ พี่เป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการ ถือความยุติธรรมเป็นที่ตั้ง ศาลเป็นตราชูชั่งแห่งความเที่ยงตรง พี่มีหน้าที่รักษาตัวบทกฎหมายให้มีความศักดิ์สิทธิ์เที่ยงธรรมเป็นหลักของประเทศชาติ ตุลาการได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้แทนองค์พระมหากษัตริย์ ฉะนั้นศาลจึงเป็นหลักสำคัญ เป็นที่พึ่งในความเที่ยงตรงของชาติไทยทั้งชาติ หากศาลไม่ถือความเที่ยงธรรมก็ย่อมเป็นอันตรายต่อชาติ พี่ได้ถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ฉะนั้นพี่จึงอุทิศชีวิตและจิตใจเพื่อรักษาความเที่ยงธรรมเหมือนแสงอาทิตย์ส่องสว่างให้เป็นที่พึ่งของประชาชนในชาติต่อไป

แม้ผู้ทำผิดจะเป็นพ่อหรือแม่หรือลูกเมียญาติพี่น้องเพื่อนฝูง ก็ตัดสินด้วยจิตใจเที่ยงตรง ถ้ามีความผิดตามตัวบทกฎหมายก็ต้องลงโทษ ความเป็นพ่อแม่พี่น้องเพื่อนฝูงก็ต้องแยกไว้

ทางหนึ่ง ความยุติธรรมต้องเป็นความยุติธรรม เป็นหลักสำคัญของชาติ หากผู้ใดเอียงเอน ขาดความเที่ยงธรรมเห็นแก่พวกพ้อง ก็เท่ากับผู้นั้นขบถทรยศต่อชาติ ขาดความไว้วางใจของประชาชน สำหรับพี่นั้นจะรักษาตราชูแห่งความเที่ยงตรงนี้ไว้ยิ่งกว่าชีวิต แต่เมื่อจะมีผู้มาปองร้ายชีวิตของพี่ก็ไม่ใช่เป็นเรื่องสำคัญ เพราะพี่อุทิศแล้วเพื่อรักษาไว้ซึ่งความเป็นธรรม เพื่อนพี่คนนี้พี่ยังไม่เคยลืมว่าพี่ยังเป็นหนี้บุญคุณเมื่อสมัยครั้งพี่ยังเป็นศิษย์วัด เมื่อเดินผ่านตลาด ได้กลิ่นทอดมันปลาที่แม่ค้ากำลังทอดอยู่ในกะทะมันหอมชวนกิน พี่อยากกินแต่ไม่มีเงินซื้อ เพื่อนคนนี้แหละที่เห็นพี่อยากกินจึงซื้อให้กินสมความอยาก แม้จะเป็นราคาไม่มากนัก แต่เวลานั้นสูงค่าสำหรับพี่และพี่ก็ไม่เคยลืมเลย เพราะเวลานั้นน้ำใจของเพื่อนสูง แต่เมื่อได้คบกับเพื่อนชั่วนาน ๆ เข้านิสัยก็เปลี่ยนแปลงต่ำลง พี่เศร้าใจและเสียดาย จึงได้พยายามตักเตือน แต่พี่อยู่ห่างนาน ๆ จะเข้าเมือง แต่เพื่อนใจชั่วมันคอยยุให้ทำเพื่อนชั่วมีมากคน มันช่วยกันยุช่วยกันแหย่ให้เลิกคบกับพี่ ที่สุดฝ่ายชั่วก็เป็นฝ่ายชนะ เมื่อพี่ได้เดินทางเข้ามาศึกษาในกรุงเทพ ฯ ถึงแม้พี่จะไม่เดินทางเข้ามาเรียนต่อในกรุงเทพ ฯ พี่ก็คงไม่สามารถเปลี่ยนใจเพื่อนให้เป็นคนดีได้ แม้จะเขียนจดหมายไปตักเตือนก็ไม่ได้ผล เพราะเพื่อนชั่วมีมากคอยแต่ยุยงส่งเสริมให้ทำชั่ว และทั้งยุยงให้เกลียดพี่ด้วย พี่เสียดายคนดี ๆ ต้องเสียไปเพราะคบคนชั่วคบคนผิด"

ผมได้ฟังได้ยินแล้วก็สะดุ้งใจเต้น แม้อัฐจะพูดมีเหตุผลของความจริง ให้ความรู้สึกผิดชอบอยู่บ้างก็อย่าหวังเลยที่จะเปลี่ยนจิตใจผมให้เลิกอาฆาตพยาบาท คืนนี้ผมต้องลงมือแน่ ขอรอให้มันนอนหลับเสียก่อน แล้วมันก็ไม่มีวันตื่นขึ้นมาเห็นแสงอาทิตย์ในรุ่งเช้าต่อไป แต่แล้วก็ได้ยินเสียงภรรยาของอัฐพูดว่า "แล้วคุณพี่คงไม่ได้บอกให้เขารู้ว่าภรรยาเขาได้ตายก่อนที่ความจะถึงที่สุด" เสียงสามีถอนหายใจแล้วพูดว่า "คิดไม่ตก พี่ก็นึกว่าจะบอกเหมือนกันแต่คิดว่ายังไม่ควรบอกเวลานั้น เพราะพี่รู้ว่าทำอย่างไรเพื่อนก็ต้องรับโทษหนักแน่นอน อย่าบอกให้รู้จะดีกว่า ถ้ารู้จะเป็นการเพิ่มทุกข์ให้เพื่อนอีก" ผมได้ยินว่าภรรยาผมตายเท่านั้นผมก็สะดุ้งใจหายเพราะไม่นึกว่าจะได้ทราบข่าวร้ายอย่างกระทันหัน ผมใจสั่นสะอื้นอยู่ในอกน้ำตาตกใน คิดว่าเมียผมไม่น่าจะอายุสั้นเลย ผมหน้ามืดอ่อนเพลียแทบจะหมดแรงอยู่บนเพดาน ผมมีความเสียใจอาลัยรักภรรยาของผมมาก เกือบหมดกำลังใจแทบจะไม่อยากมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ต่อไป ความหวังที่จะเห็นหน้าภรรยาก็สุดสิ้นลง จึงฝืนใจฟังต่อไปให้รู้เรื่อง ก็ได้ยินเสียงเพื่อนพูดต่อไปว่า "ส่วน

เรื่องตัดสินความนั้นเป็นหน้าที่ของพี่ทำไปตามกฎหมาย โดยเที่ยงธรรม แต่ส่วนเรื่องเพื่อนก็อีกเรื่องหนึ่ง เมื่อมีทางจะช่วยได้โดยไม่ผิดศีลธรรมและกฎหมายพี่ก็พยายามช่วย พี่รู้ว่าเพื่อนเกลียดพี่มีความอาฆาตคิดร้าย มีความพยาบาทที่ได้ติดมาจากเพื่อนอันธพาลทั้งหลายเข้าเป็นนิสัย แต่ก็รู้ว่าเพื่อนนั้นไม่มีญาติพี่น้องอีก การติดโทษอยู่ภายในเรือนจำรับใช้กรรมหนักอยู่แล้ว พี่เห็นทางที่จะช่วยได้จึงพยายามส่งเงินไปให้แกใช้ และไม่อยากให้รู้ว่าพี่เป็นผู้ส่งก็ปิดเป็นความลับ เพียงสั่งให้บอกว่าผู้ส่งเงินให้นั้นเป็นหญิงคนหนึ่งเท่านั้น" ผมฟังเรื่องถึงตอนนี้ผมก็สะดุ้งอีก ผมเพิ่งจะรู้ว่าเงินที่ผมใช้อยู่ทุกบาททุกสตางค์นั้นเป็นของอัฐ ผมนึกเสียใจว่าไม่ควรจะใช้เงินของอ้ายตัวศัตรูเลย ถ้าผมรู้แต่ที่แรกผมจะไม่ยอมรับเป็นอันขาด ไม่อยากให้มันมีบุญคุณต่อกัน ผมกัดฟันแค้นตัวเอง แต่แล้วก็ได้ยินเสียงภรรยาพูดว่า "คุณพี่จะบอกให้ลูกสาวของเรารู้ว่าพ่อที่แท้ของแกเคยเป็นนักโทษฆ่าคนตายหรือไม่" เสียงสามีพูดอย่างไตร่ตรองว่า "พี่ก็ยังตัดสินใจไม่ถูกเหมือนกัน เพราะถ้าจะพูดถึงความเป็นธรรมแล้วเราก็ควรบอกให้แกทราบ พี่ถือว่าความจริงต้องเป็นความจริง แต่มันก็กระทบกระเทือนใจมากสำหรับทั้งพี่และน้อง สิ่งที่จะกระเทือนใจอย่างที่สุดก็คือลูกของเรา เพราะถ้าแกรู้ว่าเราไม่ใช่เป็นพ่อแม่อันแท้จริงของแกแล้ว คงจะเสียใจมากพี่จะทนเห็นลูกเราเสียอกเสียใจไม่ได้เพราะพี่ก็รักแกยิ่งชีวิต ฉะนั้นพี่ก็ยังตัดสินใจไม่ถูก" แต่แล้วเสียงภรรยาก็สะอึกสะอื้นขึ้นมาอย่างเสียอกเสียใจพูดเสียงเครือ ๆ ว่า "น้องจะไม่ยอมให้คุณพี่ทำอย่างนั้นเป็นอันขาด จะบอกไม่ได้หนูแกเป็นหัวใจและชีวิตของเราพี่ก็รู้ดี น้องจะไม่ยอมให้แกจากเราไปเป็นอันขาด น้องจะไม่ยอมให้แกโศกเศร้าเสียใจเมื่อรู้ว่า พ่ออันแท้จริงของแกเป็นคนขี้คุกขี้ตะรางเป็นอันธพาลฆ่าคนตาย น้องยอมไม่ได้เด็ดขาดถ้าน้องไม่มีแกน้องจะอยู่ต่อไปก็ไม่มีความสุข ที่สุดชีวิตของน้องคงตรอมใจตาย พี่ก็รู้อยู่ดีแล้วว่าน้องไม่สามารถจะมีบุตรได้ตามที่หมอบอกว่าน้องเป็นหมัน มดลูกเล็กเกินไปที่จะมีบุตรได้" พูดพลางก็ร้องไห้ ผมได้ยินแล้วก็รู้สึกสลดใจหดหู่ขึ้นมาทันที เริ่มมีความรู้สึกเห็นใจเป็นครั้งแรก แต่แล้วก็สะกดใจนิ่งฟังต่อไปก็ได้ยินเสียงสามีพูดปลอบภรรยาว่า "น้องอย่าเพิ่งตีตนไปก่อนไข้เลย เพราะเรื่องก็ยังกำลังคิดตัดสินใจเท่านั้น เราก็ยังไม่ทันได้ทำอะไรลงไป เพราะพี่เองเมื่อครั้งที่พี่ได้ไปเยี่ยมภรรยาของเพื่อนที่โรงพยาบาลเวลานั้นจวนคลอด

ครั้งนั้นภรรยาของเพื่อน เมื่อเห็นพี่ก็ดีใจเพราะพี่ช่วยออกค่าห้องและค่าใช้จ่ายในโรงพยาบาลทั้งหมด และได้บอกขอบใจแล้วว่า หากลูกจะเกิดขึ้นมาไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายก็ดี แกยินดีจะยกให้เป็นลูกของพี่และน้อง และขอให้หมอและนางพยาบาลช่วยเป็นพยานในการยกลูกมอบให้พี่เป็นหลักฐาน เหมือนแกจะรู้ว่าหากคลอดลูกออกมาแล้ว ไม่สามารถจะมีชีวิตอยู่ได้นานหรือเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่ลูกได้ พี่จึงรับปากว่าจะเลี้ยงลูกของแกให้ดีและให้การศึกษาเท่าที่พี่จะให้ได้ แกรู้สึกพอใจหายเป็นห่วง ต่อมาแกคลอดลูกออกมาเป็นหญิง และแกก็ถึงแก่กรรมลงที่โรงพยาบาลถ้าจะพูดให้ถูก ยายหนูเป็นลูกเราอย่างสมบูรณ์ ทั้งพี่ก็ตั้งใจจะส่งแกไปเรียนต่อในต่างประเทศ'' แต่แล้วก็ได้ยินเสียงเคาะประตูเบา ๆ ตามมารยาท และมีเสียงแจ๋ว ๆ พูดอยู่ข้างนอกว่า ''คุณแม่ขาหนูเข้าไปหาคุณแม่ได้ไหมคะ'' ฝ่ายภรรยารีบเช็ดน้ำตาแล้วร้องตอบออกไปว่า

''เข้ามาเถิดลูกรักของแม่'' ทันใดนั้นก็มีหญิงสาววัยรุ่นเดินเข้ามา ครั้นเห็นภรรยาของอัฐก็รีบคุกเข่าเอาแก้มแนบกับตัก พูดว่า ''คุณแม่เป็นอะไรคะทำตาแดง ๆ หนูไม่สบายใจเลย คุณแม่ไม่สบาย คุณแม่มีทุกข์อะไรบอกหนูได้ไหมคะ'' ภรรยาอัฐมองหน้าหญิงสาวก็อดกลั้นไว้ไม่ได้น้ำตาไหลออกมาอีก ผมจ้องดูด้วยหัวใจเต้นระทึก จิตใจปั่นป่วนอ่อนไหวไปหมดจิตเข้าสู่ตามปกติก็เกิดสงสารขึ้นมา คิดว่าเด็กหญิงที่น่ารักคนนี้เองเป็นลูกสาวในไส้ของผมไม่ผิดแน่ ใจมันมีความรู้สึกอย่างบอกไม่ถูก ความรักความอาลัยที่มีต่อตัวลูกมันประดังเข้ามา ทั้งสงสารภรรยาของอัฐที่ทุ่มเทความรักให้แก่ลูกของผมรักเป็นลูกของตน

แต่ภรรยาของอัฐไม่สามารถซ่อนความรู้สึกต่อไป ก็ร้องไห้ต่อหน้าลูก เห็นจะเป็นหญิงมีจิตใจอ่อนไหว ลูกสาวผมก็เงยหน้าขึ้นมาดูหน้าแม่แล้วหน้าซีด เพราะไม่รู้แม่ของตัวร้องไห้เพราะเรื่องอะไร ทันใดนั้นอัฐก็รีบพูดขึ้นว่า แม่เขารักหนูมาก พอพ่อบอกกับแม่ว่าจะส่งหนูไปเรียนต่างประเทศเท่านั้น แทนที่แม่ของหนูจะดีใจกลับร้องไห้ ว่าไม่ยอมให้หนูจากไปเป็นอันขาด เพราะแม่เป็นห่วงหนู รักหนูมากจึงไม่อยากให้อยู่ห่างไกล'' เสียงภรรยาของอัฐหยุดสะอื้นพลางพูดว่า จริงอย่างคุณพ่อหนูเขาบอกจ๊ะ แม่รักหนูมากไม่อยากให้หนูจากไปไหนถึงใครจะว่าแม่เห็นแก่ตัว แม่ก็ยอมรับว่าแม่เห็นแก่ตัวเพราะรัก เสียงเด็กสาวพูดขึ้นอย่างเสียงเศร้า ๆ แกมสะอื้นว่า ''คุณแม่ขาอย่าร้องไห้เลยค่ะ หนูจะไม่ยอมจากคุณพ่อคุณแม่ของหนูไปเป็นอันขาด หนูก็รักและเป็นห่วงคุณพ่อคุณแม่มาก คุณพ่อรักหนูดีต่อหนูเหลือเกิน จนเพื่อน ๆ

เขาอิจฉาหนูว่าหนูมีบุญเกิดมามีพ่อแม่ที่ดีรักลูกห่วงลูกยังกับแก้วตา”   เสียงผู้เป็นแม่พูดขึ้นอย่างเศร้า ๆ ว่า “หากเป็นความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตอนาคตของลูก แม่เองแม้จะรักลูกมากเพียงใด แม่ก็ต้องตัดใจให้ลูกไปเรียนต่อต่างประเทศ” แล้วก็ได้ยินเสียงเด็กสาวพูดขึ้นว่า “หนูดีใจจริง ๆ ที่เกิดมาเป็นลูกของพ่อแม่ วันนี้เพื่อน ๆ เขาร่วมใจกันจะเลี้ยงฉลองลูกเนื่องจากลูกสอบไล่ได้ที่หนึ่งค่ะ คุณอาว์พร้อมรับเป็นเจ้าภาพค่ะ เรื่องนี้คุณพริ้งพรรณลูกคุณอาว์พร้อมเป็นหัวหน้าจัดค่ะ คุณปู่พ่อคุณอาว์พร้อมก็บอกอยากพบคุณพ่อเพราะคิดถึง เพราะท่านรับบำนาญมาหลายปีแล้ว คุณปู่บอกว่าท่านเคยเป็นผู้พิพากษาครั้งสมัยเมื่อคุณพ่อยังอยู่ต่างจังหวัด คุณอาว์พร้อมได้รู้จักกับคุณพ่อโดยบังเอิญในร้านอาหาร และเคารพนับถือคุณพ่อตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา จนคุณปู่ให้มาเรียนกฎหมายพร้อมกันกับลูกของท่าน”

ผมได้ยินลูกสาวผมพูดเช่นนั้นก็สะอึกขึ้นมาทันที น้ำตาไหลออกมาไม่รู้ตัว แต่แล้วผมก็พยายามสงบใจฟังต่อไป ได้ยินบุตรสาวพูดต่อไปว่า “คุณพ่อคุณแม่ต้องไปนะคะหนูขอร้องค่ะ คุณอาว์คุณปู่ของพริ้งพรรณท่านดีกับหนูมาก ท่านยังชมว่า หาคนดี ๆ อย่างคุณพ่อยากสมแล้วที่ทำหน้าที่ตุลาการ เพราะเป็นคนรักความเป็นธรรม เลยทำให้หนูภูมิใจที่ได้เป็นลูกของคุณพ่อคุณแม่ ต้องไปนะคะ หนูจะอวดเพื่อน ๆ ว่าหนูมีพ่อแม่ที่ดีมีคนยกย่องหนูดีใจค่ะ” เสียงสามีพูดรับปากกับบุตรสาวว่า “พ่อกับแม่ต้องไปซิลูก คุณอาว์และคุณปู่ท่านมีบุญคุณต่อพ่อมากชีวิตของพ่อเป็นหนี้บุญคุณท่านตลอดมาจากบ้านนอกเข้ากรุง พ่อเคารพคุณปู่เหมือนท่านเป็นคนดีเป็นที่น่าเคารพนับถือมาก”

เสียงเด็กหญิงแสดงความดีใจ เข้าไปกอดสองสามีภรรยาแล้วว่า “หนูจะต้องไปก่อนนะคะเพื่อน ๆ ของหนูเขาอยากรู้จักคุณพ่อคุณแม่อีกหลายคน ที่เขายังไม่รู้จักคุณพ่อคุณแม่เลย” พูดแล้วก็ออกไปจากห้อง

เมื่อเด็กสาวออกจากห้องไปแล้ว สองสามีภรรยาก็หันหน้ามามองตากันอย่างไม่สบายใจ เสียงภรรยาพูดขึ้นว่า “น้องจะไม่ยอมให้ยายหนูจากเราไปเป็นอันขาด เราเลี้ยงแกมาตั้งแต่แดง ๆ น้องตัดใจไม่ได้หากพ่อเขาเกิดจะมาเรียกร้องสิทธิ คุณอย่าบอกกับยายหนูเป็นอันขาดนะคะว่าพ่อแม่แกไม่ใช่เรา” ฝ่ายสามีใช้ความคิดครู่หนึ่งแล้วพูดกับภรรยาว่า “ถ้าเรากีดกันไม่ให้พ่อลูกเขาพบกันมันไม่เป็นธรรมนะคิดดูให้ดี พี่คิดว่าเมื่อได้พบเพื่อนแล้วก็จะเล่าให้เขารู้ความจริงให้

หมด ถึงเขาจะฆ่าพี่ก็ยอม แล้วพี่ก็จะบอกให้ยายหนูรู้ความจริง พี่ก็รู้เราจะต้องได้รับความกระทบกระเทือนอย่างหนัก ทั้งตัวพี่และน้องและยายหนู แต่ก็ไม่มีทางเลือกเพราะเป็นความจริงและยุติธรรม สุดแต่บุญกรรมแล้วแต่วาสนา พี่คิดว่าอย่างยายหนูก็เป็นเด็กที่สูงด้วยความกตัญญู คงไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนัก คงจะเป็นบ้างก็คือความสะเทือนใจที่มีพ่อเป็นคนฉุกคนตะรางในทางชั่ว" ยังไม่ทันจะพูดจบเสียงภรรยาก็พูดขึ้นว่า "น้องไม่ยอม น้องไม่ยอมให้เป็นเช่นนั้นน้องไม่ยอมให้พี่ทำลายหัวใจลูกเป็นอันขาด พี่จะต้องไม่ทำ...."

เมื่อผมได้ฟังและได้เห็นกิริยาท่าทางของสามีภรรยา และบุตรสาว ทำให้อ่อนระโหยโรยแรงไม่สามารถจะทนฟังอยู่ต่อไปได้อยากจะเอามืออุดหู ทุกอย่างสุดสิ้นแล้วผมสะอึกตื้นตันใจจุกอยู่ในทรวงอกน้ำตามันไหลออกมาอย่างไม่รู้ตัว บัดนี้ในหัวใจและความรู้สึกของผมคงเหลือแต่ความคิดเพียงว่า ผมจะไม่ยอมให้สองสามีภรรยาบอกลูกสาวผมว่าเป็นพ่อเป็นอันขาด ใจผมที่เคยเหี้ยมโหดแข็งกระด้างเหมือนหินบัดนี้อ่อนเปียกหมดแล้ว ผมร้องไห้ซึ่งน้ำตาของคนใจชั่วไม่เคยไหลออกมาก่อนเลย บัดนี้ผมเกิดรู้สึกตัวว่าชั่วช้าเลวทราม สำรวจดูตัวเองว่าสมกับเป็นพ่อของลูกสาวที่น่ารักและอ่อนหวานเหมาะสมหรือไม่ ตัวเองไม่เคยคิดไม่เคยพิจารณาดูตัวเองมาก่อนว่าเลวทรามเพียงไหน เมื่อผมได้พิจารณาดูตัวเองแล้วก็อยากจะตะโกนด่าตัวเองว่า "อ้ายโง่" อวดฉลาดที่แท้ทั้งโง่ทั้งเซ่อ ทั้งชั่วทั้งร้าย สร้างแต่กรรมชั่วตลอดมา คนดีก็ไม่คบชอบคบแต่คนชั่วพาไปในทางชั่ว ชีวิตต้องตกอับ ผมอยากจะสารภาพออกมาอย่างจริงใจว่า ผมได้โบ้ปดมดเท็จกล่าวคำหลอกลวงกับอัฐว่าผมเป็นคนบริสุทธิ์ ผมไม่ได้ฆ่าคนผมถูกใส่ความ แต่ความเป็นจริงผมฆ่าคนตายตามที่เขาฟ้องร้องทุกประการ ที่ผมโกหกก็เพราะกลัวว่าถ้าบอกความจริงกับอัฐแล้วก็ไม่มีทางที่จะช่วยผมแน่เพราะอัฐเป็นคนตรง ถ้าเป็นคนบริสุทธิ์ถูกกล่าวหาแล้วอัฐก็ช่วยอย่างเต็มที่ บัดนี้ผมหมดอาลัยในชีวิตของตัวเสีย หลังจากอัฐกับภรรยาได้ออกจากบ้านในห้องก็เงียบสงัดเมื่อผมเห็นปลอดคนแล้วผมก็ลงมาจากเพดานซึ่งผมได้ขึ้นไปขดตัวทรมานอยู่เป็นนาน เรื่องก็สิ้นสุดกันเสียที ความแก้แค้น ความพยาบาทคอยทำลายชีวิตก็จะไม่เกิดขึ้นต่อไป เมื่อผมออกจากบ้านแล้วก็เดินกลับที่พักกุฏิพระอย่างใจลอย นึกแช่งด่าตัวเองมาตลอดทาง

เมื่อมาถึงวัดก็นั่งซึมคิดว่าผมจะทำอย่างไร แม้ว่าผมจะเป็นคนเหี้ยมโหดดุร้ายผมก็ยังรักลูกรักเมีย แต่เมียผมได้ตายไปแล้วเหลือแต่ลูก แต่ลูกก็ได้รับเลี้ยงดูได้รับความรักอย่างอบอุ่นจาก

อ้อมอกที่ลูกคิดว่าเป็นพ่อแม่ที่แท้จริง เห็นลูกมีความสุขผมก็หมดห่วง จะให้ลูกรู้ว่าผมเป็นพ่อไม่ได้เป็นอันขาด

บัดนี้ผมมีแต่แช่งด่าตัวเองว่าเป็นคนโง่เป็นคนเซ่อเป็นคนอวดดี เซอะอวดฉลาด ที่จริงโง่บรม สิ่งที่ผมจะต้องทำเวลานี้ก็คือยับยั้งไม่ให้อัฐทำก็คือ อย่าได้บอกกับลูกผมว่าผมเป็นพ่อ แต่ผมจะทำอย่างไรดีจะยับยั้งไม่ให้อัฐบอกเด็ดขาด ขอแต่ให้อัฐรับลูกผมไว้เป็นลูกของตัวเองตลอดไปอย่าให้รู้ว่าผมเป็นพ่อ ผมกำลังคิดว่าจะทำอย่างไรดี ถ้าไม่มีผมอัฐก็คงไม่บอกความจริง ผมไม่ควรอยู่ ผมควรจะฆ่าตัวให้ตายเสียรู้แล้วรู้รอดไป ทุกอย่างมันก็จะสิ้นสุดลง มีดที่อาบยาพิษเพียงแต่เอามาขีดให้เลือดออกเท่านั้นทุกอย่างมันก็จะสิ้นสุดลง แต่ก็จะทิ้งความยุ่งยากให้คนอยู่ภายหลัง อย่างน้อยพระภิกษุก็จะได้รับความลำบาก บัดนี้ผมเปลี่ยนจิตใจหมดแล้ว ความแค้นความพยาบาทไม่มีเหลือ จะทำอะไรก็คิดถึงผู้อื่นจะได้รับความทุกข์ยากลำบาก กำลังนั่งอยู่นอกชานกุฏิจนหลวงพี่ท่านจำวัดไม่หลับเดินออกมานอกห้อง ถามว่านั่งคิดอะไรจนดึกยังไม่นอน ผมบอกว่านั่งดูเดือนยังไม่อยากนอน บังเอิญคืนนั้นเป็นคืนขึ้น ๑๕ ค่ำ แต่หลวงพี่ท่านพิจารณาดูก็รู้จึงบอกว่า จะชมพระจันทร์ทำไมนั่งชันเข่าเอามือท้าวคางแล้วก้มหน้า ดูไม่สมเหตุสมผลคงจะมีทุกข์เดือดร้อนปัญหาอะไรที่แก้ไม่ตก ก็อย่าอัดไว้คนเดียวเลย บอกออกมาระบายออกมาเถิด มันจะทำให้หายหนักอกอย่าอัดเอาไว้เลย ถ้าช่วยได้ก็จะช่วยกันคิดแก้ไข ผมพิจารณาคำพูดของหลวงพี่แล้วก็อดนึกว่าเรามันก็อ้ายโง่ไม่มีปัญญาแก้ไขอะไรอีกมีแต่ความดื้อ ถือเอาอารมณ์เป็นตัวใหญ่ บัดนี้รู้สึกตัวแล้วว่า เห็นจะต้องเอาพระเป็นที่พึ่งเมื่อคิดตกลงใจแล้ว ก็เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้หลวงพี่ฟัง ท่านได้ฟังจบแล้วก็ตกใจ แล้วท่านก็ดีใจที่บัดนี้ผมได้เปลี่ยนจิตใจสูงขึ้นรู้ผิดชอบชั่วดี ไม่ดื้อรั้นเหมือนเดิมแล้วท่านจึงบอกว่า “ปัญหามันหนักกำลังอาตมาไม่สามารถจะช่วยอะไรได้มากนัก เห็นจะไปพึ่งหลวงพ่อท่านอยู่กุฏิท้ายวัด ท่านสามารถแก้ไขให้ลุล่วง พระในวัดนี้เคารพ ท่านเป็นพระผู้ใหญ่มีจิตใจเที่ยงธรรม ใครมีทุกข์มีร้อนหากท่านช่วยได้ท่านก็ช่วย ท่านไม่เลือกที่รักมักที่ชังท่านเป็นพระที่มีอารมณ์โกรธชังใครไม่เป็น จึงเป็นที่เคารพนับถือของผู้ที่รู้จักทั่วไป” ผมได้ยินดังนั้นก็ดีใจ หลวงพี่จัดแจงห่มจีวร พาผมลงจากกุฏิเดินนำหน้าผมเดินตามท่านไปทางท้ายวัดซึ่งเป็นที่เงียบสงัด เดือนหงายมองเห็นทางได้ตลอดและไกลจนไปถึงท้ายวัด เห็นมีกุฏิหลังหนึ่งภายในมีแสงสว่างของตะเกียง หลวงพี่ไปเคาะประตูกุฏิ

ร้องเรียกว่า “หลวงพ่อครับจำวัดหรือยัง” เรียกอยู่หลายครั้งสักครู่หนึ่งก็ได้ยินเสียงถอดกลอนประตู เมื่อประตูเปิดแล้วมีพระสูงอายุผู้หนึ่งโผล่หน้าออกมาถามว่า “ดึกดื่นป่านนี้มีธุระอะไรกับอาตมาหรือ” เสียงหลวงพี่พูดว่า “มีธุระร้อนเพราะมีปัญหาที่จะให้หลวงพ่อช่วยขบคิดแก้ไขเพราะผมพาคนบ้านเดียวกับผมมีความเดือดร้อน เป็นเรื่องคอขาดบาดตายครับหลวงพ่อ” หลวง-พ่อหันมาป้องหน้ามองดูผมก้มลงกราบอาศัยแสงตะเกียงลานที่จุดอยู่ในกุฏิพอเห็นหน้าได้ถนัด ท่านมองดูแล้วก็พูดขึ้นว่า “ถึงขนาดนั้นเจียวหรือ ถ้าอย่างนั้นเข้ามาข้างใน” หลวงพี่หันมาพยักหน้าให้ผมตามเข้าไป เราเข้าไปข้างในนั่งบนเสื่อที่หลวงพ่อปูไว้ ท่านก็หยิบน้ำร้อนน้ำชาที่ท่านใช้กาเล็ก ๆ ต้มน้ำร้อนด้วยตั้งบนตะเกียงลานซึ่งมีเหล็กสวมรอง เมื่อนั่งลงเรียบร้อยแล้ว เมื่อกราบพระพุทธรูปในกุฏิ และหลวงพ่อแล้ว รู้สึกว่าในจิตใจซึ่งเคยแฝงไว้เป็นอกุศลจิตนั้นก็ค่อย ๆ คลายลงไปมาก เกิดมีจิตใจเคารพและนับถือพระซึ่งเมื่อก่อนไม่เคยสนใจ บัดนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปหมดเมื่อนั่งลงเรียบร้อยท่านก็ถามขึ้นมาว่า “มีความทุกข์ความเดือดร้อนอะไรลองบอกมาซิ ถ้าช่วยได้ก็ช่วยพูดไปตามความจริงเถิด ถ้าอาตมาจะใช้หลักธรรมแก้ไขได้ก็อยากจะช่วยแก้ไขให้ความร้ายเป็นดีได้ ก็จะได้เป็นทางที่ทำให้อาตมาสร้างบารมีเหมือนกัน”

เมื่อผมได้ฟังเช่นนั้นก็เกิดเลื่อมใสศรัทธา และได้เล่าเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้หลวงพ่อท่านฟังแต่ท่านนั่งขัดสมาธิหลับตาฟังนับว่าแปลกกว่าธรรมดา ท่านไม่ได้มองหน้าผม ท่านฟังแต่เสียงผมเล่าจนจบเรื่อง ท่านก็ลืมตาขึ้นมามองดูแล้วค่อย ๆ พูดให้คำแนะนำคลุกเคล้าทางศีลธรรมชี้ให้เห็นสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก ควรจะปฏิบัติแก้ไขอย่างไร ซึ่งบางตอนท่านพูดว่า “เราได้ใช้หนี้กรรมสุดสิ้นลงแล้วและเราก็จะเริ่มก่อกรรมทำชั่วต่อไปอีก เพราะเราไม่เข็ดไม่อิ่มในกรรมชั่ว แต่บารมีของผู้สร้างกรรมดีไว้มาก เป็นผู้อยู่ในศีลธรรมจึงมีเหตุทำให้เกิดขึ้นมาขัดขวางเพราะผู้ที่เราคิดร้ายนั้นเป็นผู้มีบารมีสูง เราจึงไม่สามารถจะทำลายเขาได้ ส่วนลูกสาวของเรานั้น ความจริงเป็นลูกสาวของเขาไม่ใช่ลูกของเรา แต่เหตุที่ได้เกิดขึ้นจากภรรยาของเรานั้นก็เพียงอาศัยท้องเกิดเท่านั้น เพราะเขาไม่สามารถจะเกิดลูกได้ ฉะนั้นลูกสาวคนนี้เป็นลูกของเขาไม่ใช่ลูกของเราอย่าได้คิดมากเลย และการที่จะฆ่าตัวตายเพราะให้ลูกสาวมีความสุขไม่ให้กระทบกระเทือนจิตใจเป็นการคิดผิดมาก เพราะเป็นการผิดศีล เราจะฆ่าใครเราจะฆ่าตัวเองก็ผิดเช่นเดียวกัน

ทางที่ดีที่สุด เราสามารถจะจากโลกได้โดยไม่ต้องฆ่าตัวตาย แต่เราก็ขาดทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนตายจากโลกโดยไม่มีบาป ไม่มีความผิดแต่กลับเป็นความดี ก็คือเราสละทางเพศฆราวาสเข้าไปสู่ในเพศบรรชิตเราก็จะขาดทุกสิ่งทางเพศฆราวาส นี่แหละเป็นทางที่ดีและเป็นทางที่ถูกเป็นที่เกิดผลแก่ตัวเรา ที่จะนำไปสู่ความสุขความสงบ ลองใช้สติปัญญา อย่าให้ความชั่วปิดบังแสงสว่างของความดีของธรรมะ นำไปคิดดูให้เห็นความจริงเสียก่อน แล้วก็ปฏิบัติทันที ผมจึงถามหลวงพ่อเพราะมีความข้องใจว่า หลวงพ่อครับ คำสบถสาบานที่ผมเคยเห็นเขาสบถสาบานกัน ไม่เคยเห็นเกิดผลเช่นผมเลย สบถสาบานไว้กับเพื่อนถ้าผมพูดไม่เป็นความจริง ขอให้เมียรักตายจากไปซึ่งก็เป็นความไม่จริงผมโกหก คิดว่าคำสบถไม่สำคัญไม่เป็นไปตามสาบาน แต่แล้วภรรยาผมก็ตายตามคำสบถสาบาน คนอื่นเขาไม่เห็นเกิดผลเช่นผม" หลวงพ่อท่านนิ่งฟังแล้วพูดขึ้นว่า "คำสาบานจะศักดิ์สิทธิ์ถ้าเราไปสาบานไว้กับผู้มีศีลมีสัตย์ ผู้ประพฤติดี ถ้าหากไปสาบานกับผู้ไม่มีศีลมีสัตย์ คำสาบานนั้นจะไม่เกิดผลศักดิ์สิทธิ์ ยิ่งคนชั่วต่อคนชั่วสาบานกันแล้ว ก็ไม่มีความหมายอะไรสบถก็สบัดได้ไม่เกิดผลอะไร เราไปคิดร้ายคนดีมีศีลมีสัตย์ภัยจะเกิดขึ้นแก่เราเอง"

เมื่อผมได้ฟังคิดก็มองเห็นแสงสว่าง จิตก็ชุ่มชื่นอิ่มเอิบขึ้นมาทันที บัดนี้รู้สึกตัวว่าได้พ้นจากความชั่วและความเหี้ยมโหดร้ายสุดสิ้นลงหมดไปแล้ว เหมือนล้างสมองความรู้สึกที่สกปรกชั่วร้ายให้สะอาด สิ้นสุดกันทีความโง่ความชั่ว นึกถึงอัฐเกิดความเคารพนับถือจิตใจอันสูงได้ทำบุญคุณแก่ผมมากมาย เคราะห์ดีที่ผมได้ฟังเรื่องราวต่าง ๆ โดยบังเอิญ จึงเกิดเปลี่ยนใจมิได้ทำลายแก้แค้นตามที่คิดไว้ ผมได้ลืมความชั่วที่อดีตได้ทำไว้ทั้งหมด ไม่นึกถึงอีกตลอดไป เพราะทุกอย่างผมก็ใช้หนี้กรรมสุดสิ้นลงแล้วหูตาสว่าง จิตใจผ่องใสเมื่อหายจากความโง่เซ่อแล้ว ความแจ่มแจ้งแน่ใจว่า มิตรแท้ของผมก็คือ "อัฐ" ถ้าผมไม่โง่เง่าเมามัวหลงคบเพื่อนชั่วจิตทราม ผมก็คงไม่ชั่วถึงเพียงนี้ คืนนั้นหลังจากหาหลวงพ่อแล้วผมรีบเขียนจดหมายถึงอัฐ เพื่อยับยั้งไม่ให้อัฐบอกเรื่องแก่ลูกสาว ซึ่งเวลานั้นอัฐยังมีบรรดาศักดิ์เป็นหลวง มีใจความว่า

คุณหลวง..ที่เคารพนับถือ

ขอให้ผมเรียกชื่อเดิมว่า "อัฐ" บัดนี้ผมได้สำนึกตัวดีแล้ว ผมเกือบจะฆ่าทำลายชีวิตของคุณแล้ว แต่บังเอิญพระเทวดาดลใจให้ผมได้ทราบเรื่องความดีของคุณที่ปิดทองหลังพระ

ได้หมด ผมกราบขออภัยโทษด้วย เพราะผมเป็นหนี้บุญคุณอัฐตลอดมาตั้งแต่พบกัน ผมมันคนชั่วใจทราม คบเพื่อนผิด เมื่อความชั่วหมดไปแล้วผมต้องร้องไห้ เพราะความดีของอัฐ เพราะจิตใจของผมได้สว่างขึ้น จึงมองเห็นผลกรรมและศีลธรรมชัดแจ้งแล้วในบัดนี้ ขออัฐซึ่งเคยเป็นเพื่อนรักจงอภัยให้ด้วย

บัดนี้ผมจะขอร้องเพื่อนรักเป็นครั้งสุดท้าย และในชีวิตนี้จะไม่มีการขอร้องอะไรอีกต่อไปอีกแล้ว จงเห็นแก่ผู้เป็นเพื่อนที่เคยเห็นผิดมาแล้ว สิ่งที่จะขอร้องนั้นเป็นเรื่องสำคัญจำเป็นที่สุดในชีวิตของผมคือ "จงอย่าได้บอกลูกสาวผมเป็นอันขาดว่าผมเป็นพ่อของแกเพราะพ่อแม่ที่แท้จริงคือเพื่อนและภรรยา ไม่ใช่ผมและภรรยาของผมแต่ภรรยาของคุณไม่มีทางเกิดบุตรได้ จึงมาอาศัยท้องภรรยาผมเกิด เรื่องนี้หลวงพ่อท่านได้ดูกรรมอดีตให้ ฉะนั้นขอให้คุณจงรักษาเรื่องนี้ไว้ตลอดไป

บัดนี้ผมกำลังจะหายไปจากสังคมทางโลกมนุษย์ แล้วจะใช้ชีวิตบั้นปลายเข้าไปสู่เขตทางธรรม หากมีชาติหน้าขอเราจงได้พบกัน เพื่อจะได้ทดแทนบุญคุณของเพื่อนได้คิดว่าเพื่อนคงรักษาความลับตามที่ร้องขอตลอดไป

เมื่อผมเขียนจดหมายลงทะเบียนส่งไปให้เพื่อนแล้ว หลังจากนั้นไม่กี่วันผมก็กราบลาหลวงพี่ และหลวงพ่อเดินทางไปต่างจังหวัด เพื่อไปหาที่ห่างไกลจากชุมชนปฏิบัติศึกษาธรรมะจนเป็นที่แน่ใจมองเห็นผลของธรรมะที่แท้จริง หากผมจะสละฆราวาสเข้าสู่ร่มโพธิของพระศาสนาสละแล้วทุกสิ่งทุกอย่างและไม่มีวันจะหวนกลับมาทางโลก กลับมาสู่โลกีย์กิเลสอีกผมก็เข้าขออุปสมบทเป็นพระภิกษุสงฆ์ เพื่อเจริญภาวนาหาทางไปสู่ความสงบต่อไป จนกว่าจะชดใช้หนี้กรรมให้หมดในชาตินี้

เรื่อง "**คนโง่**" ก็ขอยุติลงเพียงนี้

วิญญาณที่รอคอย*

เมื่อก่อนทุกครั้ง ที่ข้าพเจ้าได้เรื่องเกี่ยวกับวิญญาณหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อภินิหาร จะเป็นด้วยมีผู้มาเล่าให้ฟังก็ดี หรือเป็นจดหมายบันทึกส่งมาก็ดี ข้าพเจ้าต้องใช้ความคิดอย่างหนักเพื่อพิจารณาว่า ควรจะเขียนขึ้นหรือไม่ เมื่อเขียนขึ้นแล้ว ผู้อ่านจะมีความรู้สึกอย่างไร บางท่านอาจพูดไปในทางอกุศล แม้ข้าพเจ้าเองจะรู้อย่างเต็มอกว่า ทุกสิ่งที่ลี้ลับเกิดขึ้นได้อย่างไม่มีเหตุผลที่จะพิสูจน์ได้ ยังมีอยู่ในโลกอีกมากมาย บางเรื่องมีผู้มาเล่าให้ข้าพเจ้าฟังและย้ำ ว่าท่านได้ประสบด้วยตนเอง เมื่อได้ฟังเรื่องจบแล้ว ข้าพเจ้าต้องใช้ความคิด แล้วตอบท่านไปอย่างไม่เต็มปากว่า

เรื่องนี้สำหรับผมเชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัย แต่เรื่องเช่นนี้ต้องรอเอาไว้ก่อนยังไม่ถึงเวลา แม้ในปัจจุบันนี้ ทางวิทยาศาสตร์เจริญก้าวหน้าในทางวัตถุ แต่ก็ยังเข้าไม่ถึงในสิ่งลี้ลับที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีเหตุผล ในยุคนี้เป็นยุควิทยาศาสตร์เจริญ กำลังจะส่งมนุษย์อวกาศไปสู่ดวงจันทร์ เพื่อสำรวจสิ่งลี้ลับ และจะส่งไปสำรวจดวงดาวอื่น ๆ ต่อไป ฉะนั้น มนุษย์เราจึงมุ่งหน้าหันไปเอาใจใส่ตื่นเต้นหลงใหลในความเจริญทางวัตถุใหม่ ๆ ไม่มีที่สิ้นสุด คนส่วนมากพากันคิดว่า ทุกอย่างต้องมีเหตุผล โลกเราอยู่ด้วยเหตุผล และไม่เชื่อว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้นลอย ๆ อย่างพิสูจน์ไม่ได้ แต่ข้าพเจ้ายังเชื่อแน่ว่า วันหนึ่งข้างหน้าคงจะมีผู้หันมาสนใจในเรื่องวิญญาณและสิ่งลี้ลับอภินิหาร หรือตายแล้วเกิด เมื่อนั้นแหละ สิ่งลี้ลับอย่างนี้คงจะค่อย ๆ คลี่คลายเผยความจริงออกมา แต่เวลานั้นเห็นจะเป็นอนาคตอันใกล้นี้

เรื่องนี้ข้าพเจ้าได้นำไปเล่าต่อให้เพื่อน ๆ รุ่นพี่และท่านที่เคารพนับถือฟัง ถึงสิ่งลี้ลับที่เกิดขึ้นแล้ว แต่ข้าพเจ้าไม่กล้าเขียน ท่านเหล่านั้นก็ช่วยกำลังใจให้ความเห็นคล้ายกันว่า "หากคุณจะมองอะไรในแง่ร้าย กลัวเขาจะว่าอย่างโน้นอย่างนี้หมดทุกอย่างแล้ว คุณก็ไม่ต้องทำอะไร มัวแต่กลัวจนแก่ตายเปล่าก็ทำอะไรไม่ได้ เราอย่าไปมองดูคนอื่น เพราะมนุษย์ปุถุชนย่อมมีจิตใจ

---

* เรื่องลำดับที่ ๗๐ ของผู้ประพันธ์

ความรู้สึกแตกต่างกันยากที่จะรู้ความคิดของคนอื่น มีทั้งดีและชั่ว มีทั้งสุภาพและหยาบคาย มีทั้งเมตตาและโหดร้าย ทำไมเราต้องไปสนใจคนอื่น เราทำดีคนชั่วก็นินทา เราทำชั่วคนดีก็นินทา หนีไม่พ้นการนินทา สิ่งสำคัญเราควรจะมองดูตัวของเราเอง สำรวจดูตัวเราเอง พิจารณาดูว่า เรามีจิตใจอย่างไรดีหรือชั่ว บางคนมองคนอื่นเห็นเขาชั่ว แต่ไม่มองดูตัวเองว่าชั่วยิ่งกว่าคนอื่น บางคนเห็นคนอื่นเขาอิจฉาริษยาเอาไปนินทาว่าร้าย แต่ตัวเองมีความริษยามากกว่าผู้อื่นชอบนินทาหาเรื่องไม่แพ้ผู้อื่น นี่ก็มัวแต่ดูคนอื่น ไม่หันมาดูตัวเองเสียบ้าง

ถ้าเราได้พิจารณาดูตัวเองว่า ที่เราทำเพื่ออะไร เพื่อหวังลาภยศสรรเสริญหรือเปล่า มีความอิจฉาริษยาแฝงอยู่หรือไม่ หากเราทำเพื่อเห็นแก่ตัว ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเพื่อต้องการเด่นคนเดียว ไม่สนใจใครจะเสียหาย ต้องการแต่ลาภยศสรรเสริญ เอาความดีใส่ตัว เอาความชั่วใส่คนอื่น เราก็ควรกลัว คนดีเขาจะติฉินนินทา กรรมจะตามทัน หากว่าเราสำรวจดูตัวเองแล้ว เราไม่ได้ทำเพื่อประโยชน์ของเราเอง มุ่งหวังตั้งใจให้เกิดประโยชน์ส่วนรวมด้วยใจบริสุทธิ์ เราไม่ต้องการ ลาภ ยศ สรรเสริญ เรามุ่งหวังสร้างความดี โดยไม่ต้องการสิ่งใดตอบแทน ผมว่าคุณก็ไม่ต้องกลัวอะไรอีกต่อไป คนที่จะนินทาใส่ร้ายนั้นย่อมมีจิตใจตรงกันข้าม ไม่ใช่คนดีนัก ผมมีความเห็นอย่างนี้คุณลองไปคิดดู หากมีเรื่องเช่นนี้เกิดขึ้นคุณจะไม่ท้อใจ

เมื่อข้าพเจ้าได้ข้อคิดจากความเห็นเพื่อนรุ่นพี่และท่านที่เคารพนับถือ เป็นผู้มีจิตใจเที่ยงธรรม ซึ่งเป็นผู้แนะนำที่มีแต่ความหวังดี เคยให้ความรู้ในทางธรรมะที่เกิดประโยชน์อันสูงค่า จึงมาคิดว่า คนที่มุ่งหน้าทำความดีแล้ว ไม่ควรจะกลัวอุปสรรคใด ๆ อย่าไปสนใจอย่างอื่น วันนี้เขาไม่เห็นดี วันข้างหน้าเขาอาจเห็นดีก็ได้ เมื่อคิดได้เช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้าก็สบายใจ

แต่นั้นต่อมา ข้าพเจ้าจึงได้ตัดสินใจเลือกเขียนเรื่องลี้ลับมหัศจรรย์ ที่เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม หรือเป็นเรื่องที่น่าศึกษา และยกเว้นบางเรื่อง มีผู้บันทึกส่งมาซึ่งหนักไปอย่างที่เรียกว่าเป็นเรื่องจริงอย่างไม่น่าเชื่อ ข้าพเจ้าก็เลือกชนิดเรื่องกลาง ๆ ที่มีทั้งผู้เชื่อและไม่เชื่อและพวกยังสงสัย ข้าพเจ้าก็ไม่สนใจว่า ท่านจะเชื่อหรือไม่ เพราะทุกคนมีความรู้สึกของตนเองเป็นอิสระ

หากจะมีผู้ถามข้าพเจ้าว่า "เรื่องนั้นเรื่องนี้เป็นเรื่องจริงหรือ"

ข้าพเจ้าก็จะย้อนถามว่า "ท่านเชื่อหรือไม่"

หากท่านตอบว่า "ผมไม่เชื่อ"

ข้าพเจ้าก็จะบอกว่า "ท่านคิดถูกแล้วที่ไม่เชื่อ เพราะท่านไม่เคยได้ประสบการณ์ในชีวิตของท่านเอง"

หากท่านจะบอกว่า "ผมเชื่อในเรื่องนี้"

ข้าพเจ้าก็จะบอกกับท่านว่า "ที่ท่านเชื่อก็ถูกแล้ว เพราะข้าพเจ้าคิดว่าท่านคงจะเคยประสบเหตุการณ์มาด้วยตนเอง"

หากท่านจะตอบว่า "ผมยังเชื่อไม่สนิท เชื่อครึ่งเดียว หรือเชื่อครึ่ง ไม่เชื่อครึ่ง"

ข้าพเจ้าก็จะบอกกับท่านว่า "ท่านคิดถูกแล้ว เมื่อสิ่งใดไม่ได้เห็นด้วยตาและประสบด้วยตนเอง อย่าด่วนเชื่อง่าย ๆ นี้เป็นหลักธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต่อเมื่อได้ใช้สติปัญญาพิจารณาด้วยความไม่ประมาท เมื่อเห็นความจริงในความรู้สึกแล้วจึงค่อยเชื่อ แม้แต่พระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ก็เช่นเดียวกัน พระองค์สอนให้สัตว์โลกทั้งหลายอย่าเชื่อง่าย จงพิจารณาด้วยปัญญาก่อน เมื่อรู้แจ้งเห็นจริงจึงค่อยเชื่อ นี่เป็นหลักสัจธรรมทางพระศาสนาอันควรเคารพยิ่ง เพราะสอนไม่ให้เราประมาทให้ใช้สติปัญญาอย่าหลงงมงาย"

เรามาพิจารณาสิ่งลี้ลับมหัศจรรย์กันดูว่า ในโลกนี้ยังมีอะไรที่เรายังไม่รู้อีกมากมาย ซึ่งเพื่อจะชี้ให้เห็น "กรรม" ของมนุษย์ที่ได้สร้างขึ้น ไม่ว่าในยุคอดีตชาติหรือในยุคปัจจุบัน ย่อมจะเกิดผลเมื่อได้ติดตามมาทัน และจะชี้ให้เห็นว่า มนุษย์เมื่อตายแล้วเกิดนั้น เป็นสิ่งที่แน่นอนไม่มีปัญหาอะไรเหลืออยู่ให้สงสัย เราต้องได้กลับมาเกิดอีกแน่เพื่อใช้กรรม สมเหตุผลขององค์พระบรมศาสดาของเรา ท่านทรงชี้ให้เห็นผลแห่งกรรม และมนุษย์ที่ยังมีกิเลสก็ต้องเวียนว่ายตายเกิดไม่สิ้นสุด เมื่อเราเข้าถึง สามารถได้ปฏิบัติตามหลักธรรมมี ศีล สมาธิ ปัญญา และวิปัสสนากรรมฐาน รู้แจ้งความจริงตามธรรมชาติ พิจารณาถึงสังขารร่างกายของเรา จะต้องแตกดับไปตามเวลาของธรรมชาติ เช่นเดียวกับ ปู่ ย่า ตา ยาย ที่เกิดแล้วตายไม่มีอะไรเหลือ คงจำได้แต่ชื่อและความดีความชั่ว เมื่อท่านยังมีชีวิตอยู่ ได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่อนุชนรุ่นหลังต่อไป เมื่อเราใช้สติปัญญาพิจารณามองเห็นความจริง แล้วก็สามารถกำจัดกิเลสตัณหาเครื่องเศร้าหมองต้นเหตุของทุกข์ ทำจิตให้บริสุทธิ์สะอาด สามารถดับความรัก โลภ โกรธ หลง ดับความรู้สึกในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ดับลงได้หมดสิ้น ไม่สามารถจะเกิดขึ้นในความรู้สึก

อีกต่อไป เมื่อนั้นเราจะรู้สึกว่า ร่างกายปลอดโปร่งว่างเปล่าและสงบ เพราะไม่มีอะไรรกรุงรังยุ่งทางสมองและทางจิตใจ เพราะเราได้กวาดล้างให้สูญสิ้นดับไปในความนึกคิด ทำให้จิตบริสุทธิ์ใสสะอาด เหมือนดวงแก้วมณีที่ปราศจากราคีไฝฝ้า ความรู้สึกว่าไม่มีอะไรจริงจัง ทุกอย่างเหมือนภาพลวง ไม่ควรที่จะยึดถือว่าเป็นตัวตนของเรา แม้เราจะมีร่างกายมีเนื้อหนังมังสาเป็นร่างมนุษย์ธรรมดา แต่จิตใจเราก็ผิดกับมนุษย์ธรรมดา ที่ไม่มีความรู้สึกดีใจ เสียใจ ไม่ยินดียินร้าย ไม่รักไม่ชัง สิ่งเหล่านี้เป็นสัจจธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ทรงค้นพบ หากเราปฏิบัติได้ เราก็จะพ้นจากความทุกข์ จะได้รับความสงบสุข เป็นความสุขที่แท้จริง มิได้เจือปนกับความทุกข์ ดังที่มนุษย์หลงใหลในโลกียสุข งมงายด้วยกิเลสตัณหา ยังต้องวนเวียนมาเกิดในกองทุกข์ต่อไป ตอนนี้ขอพักหลักธรรมไว้ก่อน มาพึ่งสิ่งอัศจรรย์ที่ได้เกิดขึ้นแล้วต่อไป

เรื่องนี้ได้เกิดขึ้นก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ เพียง ๓ ปี ในเดือนตุลาคม ในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นเมืองที่เกิดวรรณคดีที่มีชื่อนับแต่โบราณตลอดมา เป็นที่รู้จักของคนไทยทุกยุคทุกสมัย ไม่ว่าเด็กผู้ใหญ่ คือเรื่อง "ขุนช้าง ขุนแผน"

ในครั้งนั้นมีกรมหนึ่งของกระทรวงที่ใหญ่โต ไม่แพ้กระทรวงทั้งหลาย ได้มีการทอดกฐินวัดหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นกฐินพระราชทาน และทอดวัดที่มีชื่อเสียงในจังหวัดนั้น งานกฐินพระราชทานครั้งนั้น มีข้าราชการทั้งหญิงชายในกรมนั้น นับแต่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ตลอดชั้นผู้น้อย และยังมีชาวต่างประเทศที่สังกัดอยู่ในกระทรวงนี้ เดินทางไปร่วมงานบุญด้วย นับว่าเป็นงานกฐินครั้งใหญ่ที่เด่นในสุพรรณบุรีในปีนั้น

ก่อนวันทอดกฐินในคืนหนึ่ง ทางคณะกรรมการกฐินของกรมได้จัดงานการเล่นฉลององค์กฐิน ท่านรองอธิบดีให้ชื่อการแสดงว่า "ว.ส.ม. บันเทิง" เป็นการแสดงเบ็ดเตล็ดของข้าราชการหญิงชายร่วมกันสนุกสนาน มีประชาชนชาวบ้านอุ้มลูกจูงหลานมาชมการแสดงมากมาย การแสดงนับว่าแสดงได้ดีเด่นในคืนนั้น ก็ได้แก่การแสดงลิเก ซึ่งเป็นที่ยกย่องชมเชย ว่าแสดงได้ดีมาก ในท่ามกลางสายตาของข้าราชการในกรม และญาติมิตรชาวพระนครที่เดินทางไปร่วมด้วย พร้อมทั้งชาวสุพรรณเป็นจำนวนมากมาย พูดต่อ ๆ กันออกไปว่า ชุดลิเกนี้เขาเล่นดีจริง ๆ แสดงถึงอกถึงใจ โดยเฉพาะนางเอกนั้นสวยมาก กิริยาวาจานิ่มนวลอ่อนหวาน ทั้งแสดงได้ดีเท่าหรือดีกว่าลิเกอาชีพบางคณะ ทั้งที่เป็นลิเกบรรดาศักดิ์สมัครเล่น ร้องรำไม่มีเคอะเขิน

ต่างก็วิจารณ์กันตามความเห็นตามความรู้สึกของตน และชาวชนบทที่ชอบดูลิเกอยู่เสมอ เลยเป็นที่ถูกอกถูกใจของชาวเมือง กล่าวขวัญถึงแต่เรื่องลิเก ส่วนการแสดงเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ แม้จะแสดงได้ดี ก็ไม่ค่อยได้สนใจกันมากนัก

รุ่งขึ้นเป็นวันทอดกฐิน ทางคณะกรรมการทอดกฐินได้ให้เกียรติสูงแก่นางเอกที่มีผู้ยกย่องกล่าวขวัญถึง การแสดงเป็นนางเอกลิเกได้ดีเยี่ยม ให้เป็นผู้อุ้มไตรครององค์กฐินเดินแห่รอบโบสถ์ แต่เมื่อขบวนยังเดินไม่ครบ ๓ รอบ หญิงสาวผู้นั้นก็รู้สึกมึนศีรษะ และวิงเวียนเพราะอ่อนเพลียคล้ายจะเป็นลมเพราะเหน็ดเหนื่อย จึงรีบมอบไตรครององค์กฐินให้ผู้อื่นอุ้มแทนเพื่อแห่รอบโบสถ์ต่อไป ให้ครบสามรอบตามระเบียบ

ส่วนหญิงสาวผู้นั้นก็ออกมานั่งพักภายนอกบริเวณโบสถ์ใต้ต้นลำใย เพื่อพักให้หายความวิงเวียนคลื่นเหียน พวกเพื่อนที่ไปด้วยทุกคนพากันคิดว่า อาจเป็นการกรำงานมากเกินไปขาดการพักผ่อนหลับนอนไม่พอ เพราะต้องแสดงเป็นตัวนางเอกลิเก และต้องนอนดึก เวลานอนน้อย จึงทำให้เหน็ดเหนื่อยง่ายเป็นธรรมดา

เมื่อหญิงสาวเข้าไปพักผ่อนใต้ต้นลำใย ทันใดนั้นก็ร้องกรีดดังขึ้นสุดเสียง คล้ายกับตกใจกลัวอย่างหนัก และฟุบสลบลงที่ตรงนั้น พวกเพื่อนร่วมงานและที่ไปด้วยพากันตกใจ ต่างเข้าไปช่วยกันแก้ไขตามมีตามเกิด แต่แล้วเมื่อหญิงสาวรู้สึกตัวฟื้นขึ้นมา กิริยาท่าทางก็เปลี่ยนแปลงจากสภาพเดิม กลับแสดงกิริยาดุร้ายขึงขังจริงจังขึ้นทันทีมีกำลังแรงเกินมนุษย์ธรรมดาซึ่งผิดกับหญิงสาวเอวบางร่างน้อย ท่ามกลางผู้คนที่มาชุมนุมในงานมากมาย แสดงกิริยาท่าทางอาละวาดมีข้าราชการชายเข้าไปช่วยจับ เพื่อให้อยู่ในความสงบ ไม่ให้แสดงกิริยาอาละวาด เพราะในเวลานั้น เป็นเวลางานบุญ แต่ก็ไม่สามารถจะทานแรงได้ ต้องช่วยกันจับหลายคนเพื่อให้อยู่สงบไม่ให้ดิ้นรนแสดงกิริยาดุร้ายฮึดฮัด เพราะพิธีทอดกฐินยังไม่ได้เริ่มทอด เพราะผู้คนต่างตกตะลึงหันมาสนใจในหญิงสาวผู้นี้

ทันใดนั้น เสียงห้าว ๆ ก็พูดออกจากปากของหญิงสาว เป็นเสียงคำรามอย่างน่ากลัวว่า

"กูมาคอยมึงมานานตั้ง ๓๗ ปี แล้ว เพิ่งจะได้มีโอกาสวันนี้ กูจะได้แก้แค้นกินเลือดมึงให้ได้ กูแค้นใจนัก"

แต่แล้วก็มีเสียงผู้หญิงพูดขึ้นในคนเดียวกันนั้นว่า "อย่าตามมาจองเวรจองกรรมเลย ไปสู่ที่ชอบเถิด"

แต่แล้วเสียงผู้ชายห้าว ๆ กัดฟันอย่างโกรธแค้นแล้วพูดว่า "มึงทำกับกูมึงไม่คิดเลย ขาดความเมตตาสงสาร ทำให้กูยังไม่ได้ไปผุดไปเกิด เพราะยังไม่ได้แก้แค้นกินเลือดของมึง"

แล้วเสียงผู้หญิงก็พูดอย่างเสียงสั่น เพราะความกลัวพูดว่า "อย่าเอาชีวิตฉันเลย ฉันกลัวแล้ว อโหสิกรรมให้ฉันเถิด ฉันกลัวแล้ว" เสียงหญิงอ้อนวอนสะอื้นไห้ต่อไปว่า "ขออโหสิกรรมให้ฉันเถิด ฉันกลัวแล้ว"

เสียงผู้ชายพูดอย่างดุดันว่า "ไม่ได้ กูไม่ยอมอโหสิกรรมให้แก่มึงเป็นอันขาด ถึงเวลาของกูแล้ว"

ทันใดนั้น มีท่านข้าราชการผู้ใหญ่หลายท่านได้เข้าไปพูด ขอร้องกับวิญญาณที่สิงในร่างของหญิงสาวว่า

"เราเป็นอะไร ที่ได้มาสิงในร่างของผู้ที่กำลังจะสร้างบุญกุศลงานทอดกฐินครั้งนี้"

เสียงผู้ชายในร่างหญิงก็พูดขึ้นว่า "ข้ามีความแค้น เพราะความอาฆาตผู้หญิงคนนี้มาแต่ชาติก่อน เพราะหญิงคนนี้ เมื่อชาติก่อนมันเกิดเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์สินเงินทองไร่นาสาโทมากมาย เป็นคนมีอิทธิพลมาก ข้าทำผิดหนีมาถึงวัดนี้ แต่มันได้ให้คนติดตามมาตัดแขนของข้าทั้งสองข้างแค่ข้อศอก ทำให้ข้าแค้นใจ ก่อนข้าจะตาย จึงอธิษฐานว่า ข้าจะขอแก้แค้นดื่มเลือดให้สมกับความแค้นให้จงได้"

แต่แล้วเสียงผู้หญิงพูดขึ้นว่า "ไม่จริงฉันไม่ได้สั่งไปฆ่าไปแกงไปตัดตีนตัดมือ ฉันสั่งให้ไปจับตัวพามา อย่าให้หนีไป เพราะแกเป็นบ่าว มีความผิด"

เสียงวิญญาณเข้าสิงหัวเราะก้อง แล้วคำรามออกมาอย่างน่ากลัวว่า "ถ้ามึงไม่สั่งอ้ายพวกไพร่ขี้ข้ามันจะมาทำกับกูถึงขนาดนี้เจียวหรือ ตัดแขนทั้งสองข้าง มึงอย่ามาแก้ตัว ถึงอย่างไรมึงก็ไม่พ้นเงื้อมมือกูไปได้ ถึงมึงจะสั่งหรือไม่สั่ง มึงเป็นนาย อ้ายพวกนั้นเป็นบ่าวและเป็นขี้ข้า มึงก็ต้องรับผิดชอบวันยังค่ำ บัดนี้มึงจนมุมแล้วซิ ถึงพยายามแก้ตัว มึงอย่าหวังว่าจะมีใครมาช่วยมึงให้รอดพ้นเงื้อมมือกูได้" พูดแล้ววิญญาณก็หัวเราะอย่างแค้น ๆ

แม้จะมีข้าราชการผู้ใหญ่ได้ร้องขอให้พักการแก้แค้นไว้ก่อน ขอเวลาให้หญิงสาวได้มีโอกาสสร้างความดีทอดกฐินให้เสร็จเรียบร้อยเสียก่อน ค่อยมาเจรจาใหม่ วิญญาณชายผู้แรงด้วยความพยาบาทก็ไม่ยอม แม้จะพูดจาอย่างไรก็ไม่เกิดผล และไม่ยอมออกจากร่างหญิงสาวที่วิญญาณของตนสิงอยู่

เสียงโจษจรรย์หมู่ชาวบ้านที่มาอนุโมทนาและมาดูงานกฐินวันนั้นมากมาย ต่างก็โจษต่อ ๆ กันไปว่าผู้หญิงสาวสวยที่แสดงเป็นนางเอกเล่นเก่งเมื่อคืนนี้ ได้ถูกผีเข้าเสียแล้ว เวลานี้อาละวาดอยู่ใต้ต้นลำใย พวกที่มาด้วยกันหมดปัญญา กำลังจะเที่ยวหาคนดีมีวิชาหรือพวกหมอผีมาจัดการ พวกที่ขวัญอ่อนเมื่อได้ยินว่าผีเข้าก็กลัวไม่กล้าเข้าใกล้ ถอยห่างออกไปเพราะเป็นคนกลัวผีอยู่แล้ว ส่วนพวกที่มีจิตใจเข้มแข็งกล้าหาญก็อยากรู้อยากเห็น และพวกที่ไม่เชื่อเรื่องผีสางและคิดว่าผีไม่มีในโลก ก็ไปคอยจับผิดคิดว่าคงจะแกล้งทำ จึงเข้าไปมุงดูคอยซักถามร่างของหญิงสาวต่างก็มีความเห็นแตกต่างกันเป็นธรรมดา เรื่องโจษขานนี้ได้ยินถึงท่านเจ้าอาวาสซึ่งกำลังครองผ้าจะเข้าโบสถ์รับผ้ากฐิน ท่านจึงรีบตรงไปที่ต้นลำใยข้างโบสถ์ เมื่อท่านเดินลงจากกุฏิ ก็มีญาติโยมต่างนมัสการท่าน และขอร้องให้ท่านช่วยปราบช่วยขับวิญญาณร้ายที่สิงในร่างของหญิงสาว

ท่านสมภารหัวเราะพลางพูดว่า "อาตมาเป็นสงฆ์ไม่มีคาถาอาคมที่จะปราบผีไล่ผีมีแต่ธรรมของพระพุทธเจ้า อาตมาจะลองขอร้องดู จะได้ผลเพียงไรก็ไม่แน่ใจ"

เมื่อท่านเดินมาใกล้ต้นลำใย พวกห้อมล้อมหญิงสาวที่ถูกวิญญาณสิง เห็นท่านสมภารมาต่างก็ดีใจพากัน ก้มลงนมัสการ แล้วต่างก็หลีกทางให้ท่านเข้าไปใกล้ พอที่จะโต้ตอบกับร่างหญิงสาวที่ถูกผีสิง

สิ่งที่แปลก คือ ร่างที่วิญญาณเข้าสิงนั้นก้มลงกราบท่านสมภารด้วยความเคารพ แล้วถามว่า "ท่านเป็นชีบานาสงฆ์จะมาจับผมถ่วงน้ำหรือ"

ท่านสมภารยิ้มอย่างใจดีแล้วพูดว่า "อาตมาเป็นสาวกพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีจิตใจเหี้ยมโหดดุร้ายที่จะไปเที่ยวจับวิญญาณใดถ่วงน้ำหรอก อาตมามีศีล ทำเช่นนั้นไม่ได้ มีแต่ความเมตตา อยากให้สัตว์โลกทั้งหลายอยู่กันด้วยความสงบสุข"

เสียงวิญญาณในร่างหญิงสาวหัวเราะแล้วก็พูด "ผมเคารพนับถือท่านหลวงพ่อ แต่จะให้ผมอโหสิกรรมผู้หญิงคนนี้ ผมยอมไม่ได้ ผมได้พยายามเฝ้ารอคอยมาช้านานแล้ว จะต้อง

ขอดื่มเลือดของมันให้ได้ จึงจะหายแค้น ขอหลวงพ่ออย่าได้มายุ่ง ขออะไรจากผมในเรื่องผู้หญิงคนนี้ไม่ได้เป็นอันขาด เพราะผู้หญิงคนนี้ทำให้ผมแค้นพยาบาทเกินที่ผมจะอโหสิกรรมให้''

เมื่อได้ยินวิญญาณในร่างสาวงามพูดเช่นนั้น ท่านสมภารก็มิได้โกรธ พูดอย่างผู้มีเมตตาจิตมิได้ใช้อำนาจข่มขู่ว่า ''อาตมาเป็นสงฆ์และปกครองวัดนี้ก็อยากให้ทุกคนที่ตั้งใจมาทอดกฐินครั้งนี้อยู่เย็นเป็นสุข บัดนี้ชาวพระนครเขามาทอดกฐินที่วัดอาตมาปกครอง แต่เกิดมีวิญญาณอาละวาดอาฆาตจองเวรขึ้น ซึ่งเป็นเวลาที่กำลังมีผู้มาประชุมกันหนาแน่น เพื่อจะสร้างความดีเป็นมหากุศล ทุกคนก็ได้รู้ได้เห็นทั่วกันแล้ว สีกาผู้นี้มีจิตศรัทธากำลังจะสร้างความดีเป็นมหากุศล อาตมาอยากขอร้องให้พักการอามาตไว้ชั่วคราวก่อน เพื่อให้สีกาผู้นี้ได้ทำบุญสร้างกุศลเสียก่อน ภายหลังจะตกลงอย่างไร ขอให้หลังจากงานกฐินเสร็จเรียบร้อย อาตมาขอเพียงแค่นี้ หวังว่าคงจะเห็นแก่อาตมาบ้าง อาตมาขอบิณฑบาตชั่วระยะที่ทอดกฐินให้เสร็จแล้ว ให้ชาวกรุงเทพ ฯ กลับเท่านั้น อาตมาขอบิณฑบาตแค่นี้''

วิญญาณที่สิงอยู่ในร่างหญิงสาวนิ่งอยู่ครู่ใหญ่ แล้วก็พูดเสียงห้าว ๆ ขึ้นว่า เมื่อท่านเป็นผู้ทรงศีลขอบิณฑบาตยืดเวลาออกไป ผมก็จะให้ แต่จะให้อโหสิกรรมนั้นผมให้ไม่ได้ มันจะต้องจองเวรกันต่อไปอีกกี่ชาติผมก็ยอม เพราะมันมีแต่ความแค้นเกินที่จะนึกอะไรอีก แต่ถ้าหากท่านจะปฏิบัติตามที่ผมต้องการ โดยเอาเลือดหญิงผู้นี้ทาใบลำไยสามใบแล้วเหน็บไว้ที่คบไม้บนต้นลำไยนี้''

ท่านสมภารสงสัย จึงถามวิญญาณในร่างหญิงสาวว่า ''ทำไมจะต้องให้อาตมาทำเช่นนั้นล่ะ ทางอื่นไม่มีหรือ อาตมาเป็นสงฆ์ เพียงแต่จะขอให้ออกจากร่างของสีกาเท่านั้นก็ได้นี่นา''

เสียงวิญญาณพูดว่า ''ถ้าท่านไม่จัดการตามข้อเรียกร้องของผมก็จนใจ ผมก็ช่วยอะไรไม่ได้อีก''

ท่านสมภารนิ่งนึกครู่หนึ่ง แล้วพูดว่า ''ถ้าการขอไม่เป็นอันตรายแก่สีกาผู้น่าสงสารนี้แล้ว อาตมาจะบอกเขาให้จัดการให้''

เสียงวิญญาณพูดอย่างสบายใจว่า ''ถ้าท่านให้เขาทำตามผมได้ ขอสัญญาว่าผมจะออกจากร่างและขอบอกให้ทราบว่า หญิงผู้นี้ที่เหนือเข่าซ้ายจะมีปานขาวเป็นรูปหัวใจ ถ้า

ได้เอาเข็มแทงลงกลางใจป่านขาวรูปหัวใจแล้ว เอาเลือดทาที่ใบลำใย ๓ ใบตามที่ผมต้องการ แล้วผมจะออก แต่ผมไม่ยอมอโหสิกรรมให้''

เมื่อได้ยินเสียงวิญญาณโต้ตอบกับท่านสมภารแล้วรู้สึกว่าวิญญาณที่ดุร้ายค่อยสงบลงและสุภาพมากขึ้น ไม่ดุดันเหมือนแรก ๆ ที่พูดโต้ตอบกับฆราวาส ทำให้ทุกคนที่อยู่ในที่นั้นค่อยสบายใจขึ้น พวกข้าราชการผู้หญิงก็รีบจัดการตามที่วิญญาณต้องการ คือเลิกผ้าเหนือเข่าซ้ายก็มองเห็นป่านขาวอย่างที่ว่า และได้จัดการตามที่วิญญาณบอกทุกประการ แล้ววิญญาณที่สิงอยู่ในร่างหญิงสาวก็ออกไปตามสัญญา ทำให้หญิงสาวกลับฟื้นคืนความรู้สึก เป็นตัวของตัวเองอย่างเดิม และตัวเองรู้สึกว่ามีวิญญาณในชาติก่อนตามพยาบาทก็ไม่มีความสบายใจ เมื่อเข้าในโบสถ์ถวายผ้าองค์กฐินร่วมกับเพื่อนข้าราชการที่มาพร้อมกัน ก็ตั้งจิตแน่วแน่เพื่ออธิษฐานอุทิศส่วนกุศลให้วิญญาณอาฆาตผู้นั้นเพื่อถ่ายความผิดในครั้งอดีตชาติ เมื่อการทอดกฐินได้สุดสิ้นแล้ว พวกข้าราชการทั้งหลายก็กลับพระนครร่วมกันด้วยจิตอันเศร้าหมอง เพราะต่างก็สงสารหญิงสาวที่ตกอยู่ในอำนาจพยาบาทของวิญญาณชั่วร้าย

ก่อนกลับท่านสมภารให้ข้อคิดเตือนใจว่า "จงสร้างความดีเพื่อชนะความชั่วจะได้สุดสิ้นการจองเวร''

เมื่อสุภาพสตรีสาวสวยกลับมาถึงบ้านในพระนครเรียบร้อยแล้วก็รู้ตัวว่าวิญญาณอาฆาตได้ติดตามมาอยู่ในเขตบ้านตลอดเวลา บางครั้งเวลาดึกดื่นค่ำคืน จะได้ยินเสียงสุนัขพากันเห่าหอนอย่างโหยหวนเยือกเย็น น่าขนลุกขนพองมีอยู่เสมอมิได้เว้น บางครั้งพวกสุนัขก็พากันเห่าหอนเวลากลางวัน เสียงโหยหวนที่ชาวบ้านใกล้เคียงไม่อยากได้ยิน ภายในบ้านเหมือนจะปกคลุมด้วยเมฆหมอกแห่งความลี้ลับ บางครั้งจะเห็นภาพชายแขนด้วนเดินอยู่ในบริเวณบ้าน ทำให้ผู้รู้เรื่องและเคยเห็นเมื่อครั้งทอดกฐินที่วัดในจังหวัดสุพรรณบุรี ต่างก็รู้สึกขนพองสยองเกล้า และหญิงสาวแม้จะมีความหวาดกลัวเพียงใด แต่ก็ต้องพยายามทำตัวทำใจให้กล้าชินต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว และก็ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงหลบหนีวิญญาณที่อาฆาตร้ายให้พ้นไปได้ แต่ก็พยายามทำบุญให้ทานสร้างความดี เพื่อจะอุทิศส่วนกุศลกรวดน้ำไปให้ทุกครั้ง เป็นทางเดียวที่จะให้วิญญาณคลายความพยาบาทลงได้ แม้ระยะหลังนี้วิญญาณอาฆาตจะมิได้แสดงกิริยาดุร้ายเหมือนเมื่อแรก ๆ ที่สิงอยู่ในตนก็ดี แต่หญิงสาวรู้ว่ามีสิ่งลี้ลับ

เป็นเงาที่คอยติดตามตัวอยู่ตลอดเวลา ทำให้หวาดกลัวและทรมานทางประสาทและจิตใจคอยผวาอยู่เสมอ แต่ก็คิดว่าจะอยู่ที่ไหนก็คงไม่พ้นวิญญาณอาฆาตติดตามไปได้ นึกว่าจะเชิญผู้มีอาคมขลังมาขับไล่หรือจับใส่หม้อถ่วงน้ำก็จะเป็นเวรกรรมต่อไปไม่สิ้นสุด หญิงสาวคิดจะเอาความดีชนะวิญญาณพยาบาทให้สุดสิ้นเวร สิ้นกรรม สุดสิ้นความพยาบาทต่อไป คิดว่ามีทางเดียวเท่านั้นคือสร้างบุญกุศล ทำความดีทุกอย่างเท่าที่จะทำได้ เช่นทำสังฆทานบวชคนให้เป็นพระ สร้างกุศลอื่น ๆ และให้ทาน แล้วอุทิศกุศลและกรวดน้ำแผ่เมตตาไปให้มิได้คิดโกรธแค้นตอบแทนวิญญาณอาฆาตด้วยความมุ่งทำลาย แม้จะมีอาจารย์ผู้มีวิชาอาคมขลังขออาสาทำลายล้างวิญญาณอาฆาตหญิงสาวก็ไม่ยอมให้ทำ คิดว่าเวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวรดังที่ท่านสมภารเตือนไว้ ตั้งหน้าทำความดีชนะความชั่ว จงสร้างแต่กุศลเพื่อจะให้หลุดพ้นกรรมอันนี้ตลอดเวลา

ต่อมาคืนหนึ่ง หญิงสาวได้ฝันเมื่อจวนรุ่งแจ้งฟ้าสางว่า ชายแขนด้วนได้เดินเข้ามาหาหญิงสาวซึ่งนอนอยู่บนเตียง แต่คราวนี้ชายแขนด้วนมิได้แสดงกิริยาดุร้ายเหมือนอย่างคราวที่เคยเห็นที่แล้ว ๆ มา แต่กลับแสดงกิริยายิ้มแแย้มจ่มใสเป็นกันเอง แล้วพูดว่า

"เอาละ คราวนี้ฉันเชื่อแล้วว่า เธอไม่ได้จงใจสั่งพวกบ่าวไพร่มาทำร้ายตัดแขนฉัน นับแต่ฉันได้กินเลือดจากใบลำใยแล้ว คำอธิษฐานจองร้ายของฉันก็สุดสิ้นลง และทั้งเธอก็ได้อดทนใจเย็น พยายามสร้างกุศลอุทิศให้ฉันมากมายแล้ว บัดนี้แขนฉันได้ต่อติดอย่างเดิมแล้ว นับแต่วันนี้เป็นต้นไป เราสิ้นเวรหมดกรรมกันแล้ว ฉันขอขอบใจที่เธออดทนทำความดีชนะฉันได้ ต่อไปนี้ขอให้เธอจงมีความสุข เมื่อแขนฉันก็ต่อติดกันได้แล้ว ฉันจะมาขอลาเธอไปละ เพื่อจะได้ไปผุดไปเกิดในโลกมนุษย์ต่อไป" แต่แล้วหญิงสาวก็มองเห็นแขนสองข้างของชายผู้นั้น เกิดงอกขึ้นเป็นมือธรรมดาปกติอย่างน่าประหลาดอัศจรรย์ ทันใดภาพชายผู้นั้นก็โปร่งแสงหายไปต่อหน้าทันที

เมื่อหญิงสาวตื่นขึ้นแต่เช้าเป็นวันแรกที่มีจิตใจผ่องใสสดชื่นกว่าทุกวัน เพราะรู้แน่ใจว่าได้หลุดพ้นจากวิญญาณพยาบาทของชายแขนด้วน เพราะได้อโหสิกรรมไม่ก่อเวรจองกรรมกันต่อไป ภายในบ้านเข้าสู่ความเป็นปกติสุขอีกครั้งหนึ่ง เพราะไม่ต้องคอยหวาดกลัววิญญาณพยาบาทซึ่งเป็นสิ่งลี้ลับมองไม่เห็นด้วยสายตามนุษย์อีกต่อไป นับแต่เริ่มสร้างความ

ดีด้วยอำนาจกุศลกรรมและทานเป็นบารมีที่หญิงสาวได้บำเพ็ญความดีตลอดมา ได้ทำให้ความแค้นความพยาบาทความอาฆาตของวิญญาณชายแขนด้วนได้ค่อยลดน้อยถอยและเบาบางลง ทุกครั้งที่หญิงสาวได้แผ่ส่วนกุศลและเมตตาจิตไปให้ ด้วยอำนาจของความดีมีศีลธรรมแผ่ไปถึงวิญญาณอาฆาตทุกคืนทุกวัน ที่สุดความดีก็ชนะความพยาบาทอาฆาตก็จบลงด้วยอโหสิกรรม เหตุการณ์ที่ร้ายก็กลายเป็นดีด้วยกันทั้งสองฝ่าย

เรื่อง "วิญญาณที่รอคอย" นี้ ท่านรองอธิบดีท่านได้ไปร่วมในงานครั้งนั้นได้ประสบการณ์กับตนเอง ต่อมาท่านได้เคยพูดในที่ประชุมหลายครั้งว่าท่านเชื่อเรื่อง "วิญญาณ" มีจริงไม่มีข้อสงสัย ข้าพเจ้าได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์ใหญ่โรงเรียนหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี พร้อมด้วยคุณพี่ของท่านก็เป็นอาจารย์อยู่ในพระนครนับว่าเป็นพระคุณยิ่งที่ได้กรุณาเล่าและบันทึกเรื่องมาให้ ข้าพเจ้าอดที่จะขอบคุณมิได้ หากท่านทั้งสองไม่ได้เล่าและส่งเรื่องนี้มาให้ข้าพเจ้าก็คงจะไม่ได้เขียนขึ้น และท่านก็เป็นผู้ที่สนใจในเรื่องกฎแห่งกรรม ทั้งได้บริจาคทรัพย์สินเพื่อจัดพิมพ์แจกช่วยเผยแพร่หนังสือชุดนี้ตลอดมา

เรื่องนี้ส่วนมากท่านได้บันทึกจากประสบการณ์เท่าที่พบเห็นในจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนทางพระนครนั้นข้าพเจ้าก็ได้พยายามติดต่อกับท่านข้าราชการที่เคยไปทอดกฐินพระราชทานในครั้งนั้น หลายท่านก็ได้รับว่าอยู่ในครั้งนั้นด้วยและรับว่าจะสืบหาติดตามผู้ที่แสดงเป็นนางเอกในครั้งนั้นซึ่งเป็นตัวเจ้าของเรื่อง แต่กาลเวลาได้ผ่านพ้นไปนาน การค้นหาท่านเจ้าของเรื่องจึงไม่ง่ายนัก ข่าวจึงเงียบหายไป การที่คิดว่าจะพบกับท่านเจ้าของเรื่องก็มีหวังน้อย ฉะนั้นหากข้าพเจ้าไม่เขียนขึ้นก็รู้สึกน่าเสียดายเรื่องที่น่ารู้และน่าศึกษา เพราะไม่ช้าก็จะสูญสิ้น ผู้ได้ประสบการณ์ก็จะพากันลืมหมดเหมือนคลื่นกระทบฝั่ง ทราบว่าไม่มีใครบันทึกหรือเขียนไว้เป็นหลัก จะมีก็เพียงเล่าสู่กันฟังในหมู่เพื่อนฝูงและญาติพี่น้องของผู้ประสบเหตุการณ์ เห็นจะเป็นเพราะพวกเราส่วนมากกลัวคนจะหัวเราะเยาะหาว่างมงาย หลงเชื่อในสิ่งเหลวไหลเป็นหัวโบราณ เพราะท่านที่ไปร่วมงานทอดกฐินพระราชทานครั้งนั้น ส่วนมากล้วนแต่มีความรู้ดีความรู้สูงเชื่อแต่สิ่งที่มีเหตุผลตามหลักวิชา หากเรื่องที่ข้าพเจ้าเขียนขึ้นนี้ มีความผิดพลาดขาดตอนใดตอนหนึ่งหรือข้อความที่ข้าพเจ้าต่อเติมเพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ก็ดี ข้าพเจ้าขอรับผิดแต่ผู้เดียว และหวังว่าคงจะกรุณาให้อภัยแก่ข้าพเจ้าด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

เรื่องนี้ข้าพเจ้าได้ขอร้องอาจารย์ใหญ่ทางจังหวัดสุพรรณบุรี และคุณพี่ของท่านช่วยตั้งชื่อให้เพื่อเป็นเกียรติ เพราะท่านทั้งสองได้กรุณาให้เนื้อเรื่องที่จะเกิดเป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคต และท่านได้กรุณาให้ชื่อเรื่องว่า "วิญญาณที่รอคอย" ข้าพเจ้าขอขอบคุณท่านผู้ที่ให้เรื่องและท่านผู้ที่ได้กรุณาอ่านเรื่องนี้จนจบ หวังว่าคงจะได้ความรู้บ้างไม่มากก็น้อย ข้าพเจ้าขอฝากคำขวัญไว้ท้ายเรื่องเป็นอนุสรณ์ไว้ว่า

จะรวยก็ขอให้รวยโดยสุจริต
จะคบมิตรก็คบแต่คนดี
จะหนีก็หนีแต่ความชั่ว
จะกลัวก็กลัวแต่ทำบาป
จะกราบก็กราบแต่ผู้มีศีล

สิ่งลี้ลับ

โลกเรานี้ยังมีสิ่งที่ประหลาดมหัศจรรย์ลี้ลับอีกมากมาย แม้ปัจจุบันนี้ความเจริญทางวิทยาศาสตร์จะก้าวหน้าเพียงไรแต่ความลี้ลับมหัศจรรย์ในเรื่องวิญญาณและอภินิหารก็ยังเหมือนม่านลี้ลับ กั้นระหว่างโลกมนุษย์กับโลกวิญญาณ ไม่ให้มีการติดต่อถึงกันได้อย่างสะดวกทางวิทยาศาสตร์ยังไม่สามารถจะหาหลักฐานในสิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อคลี่คลายชี้ให้เด็ดขาดลงไปว่า จะปฏิเสธหรือว่ามีจริง ยังคงทิ้งปัญหาไว้เหมือนเส้นผมบังภูเขา ข้าพเจ้าเองก็เคยไม่เชื่อในสิ่งที่ไม่มีเหตุผลมาก่อน เพราะเห็นเป็นเรื่องเหลวไหลอย่างลม ๆ แล้ง ๆ หาหลักความจริงไม่ได้ เมื่อวัยรุ่นผู้ใหญ่หรือพวกเพื่อนเล่าเรื่องผีเรื่องสางให้ฟัง ข้าพเจ้าก็ไม่เคยนึกเชื่อว่าเป็นเรื่องจริงจังอะไร ผิดกับพวกพี่น้อง เชื่อว่าผีมีจริงอย่างฝังหัว แต่เมื่อได้ประสบกับตัวเองครั้งแรกก็เกิดความสงสัยไม่แน่ใจว่า สิ่งลี้ลับในโลกมนุษย์เรานี้มีจริงหรือไม่ ยังไม่ควรจะตัดสินสิ่งใดง่าย ๆ แต่เมื่อได้ประสบการณ์ซ้ำ ๆ กันหลายครั้ง จึงมาคิดดูว่าที่ไม่เชื่อนั้นก็ถูก เพราะยังไม่เคยประสบการณ์ในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประหลาดมหัศจรรย์มาก่อน และที่เชื่อก็ถูก เพราะได้ประสบการณ์มาด้วยตนเองซ้ำ ๆ หลายครั้ง ฉะนั้นการเชื่อหรือไม่เชื่อจึงเป็นธรรมดาที่ถูกทั้งสองฝ่าย ไม่เป็นปัญหาอะไรมากนัก

บัดนี้ข้าพเจ้ามีความสนใจที่จะเรียนรู้ศึกษาในสิ่งลี้ลับซึ่งหาหลักวิชาไม่ได้ ข้าพเจ้าจึงอยากรู้อยากเห็นอยากพิสูจน์ด้วยของจริง มีปัญญาชนหลายท่าน บางท่านก็มีตำแหน่งสูงบางท่านก็เป็นนักวิทยาศาสตร์ชื่อก้อง แต่เมื่อได้ประสบการณ์ด้วยตนเองในปาฏิหาริย์ก็พูดไม่ออก ต้องเก็บความรู้สึกนิ่งไว้ในใจ เพราะคนที่รู้เห็นประสบการณ์มีน้อย คงได้เล่าสู่กันฟังในหมู่เพื่อนฝูง แม้แต่ในหมู่เพื่อนฝูงก็ต้องระวัง เพราะบางท่านก็ไม่สนใจ ซ้ำร้ายกลับขัดคอหาว่างมงาย ถอยหลังเข้าคลอง

ฉะนั้นการเล่าสู่กันฟัง ก็ต้องหลีกเลี่ยงการโต้คารมของผู้ไม่สนใจ ข้าพเจ้าจึงมีเพื่อนฝูงและท่านที่เคารพนับถือ คอยชักชวนให้ข้าพเจ้าได้ไปพบไปเห็นในสิ่งมหัศจรรย์

---

*เรื่องลำดับที่ ๕๙ ของผู้ประพันธ์

บางครั้งก็ต้องเดินทางไกลไปต่างจังหวัด บางครั้งกลางดึกก็โทรศัพท์มาชักชวน ข้าพเจ้าก็ติดตามไปด้วยใจสมัครอยากรู้อยากเห็น อยากศึกษายอมอดหลับอดนอนตลอดรุ่งแต่ก็รู้สึกว่าได้รู้ ได้เห็นเหตุการณ์คุ้มค่าของเวลาที่เสียไป นี่ก็เป็นเพราะข้าพเจ้าสนใจ จึงได้มีเพื่อนฝูงคอยชักนำให้พบเหตุการณ์อันสูงค่าตามความรู้ สึกในชีวิต และก็อดคิดไม่ได้ หากข้าพเจ้าไม่สนใจและคอยขัดคอเยาะเย้ยหาว่างมงาย ก็คงจะไม่มีเพื่อนฝูงคนใดเขาอยากจะมาชักชวนไปประสบในสิ่งประหลาดเหล่านี้เป็นแน่ และก็อดนึกไม่ได้ว่า เมื่อแม่บ้านของข้าพเจ้าได้เข้าไปฟังธรรมที่วัดทุกวันพระ มีเพื่อนฝูงคอยชักจูงไปฟังธรรมที่โน่นที่นี่ ไปนั่งวิปัสนาอาจารย์โน้นอาจารย์นี้เป็นต้น ล้วนแต่ผู้มีศีลธรรมชักจูงไปทางดีทั้งสิ้น และมานึกดูหากว่า ข้าพเจ้ามีนิสัยเป็นอันธพาลก็คงจะมีพวกอันธพาลมาชักชวนให้ไปประพฤติชั่วเช่นเดียวกัน และถ้าข้าพเจ้าเป็นโจรก็คงมีพวกโจรชักชวนแนะนำไปปล้น เพราะเห็นว่ามีนิสัยเหมือนกัน นี่ก็เห็นจะเข้าบทกฎแห่งกรรมได้ ข้าพเจ้าอยากจะเล่าเรื่องที่ได้ทราบมา บางทีท่านอาจพิจารณาดูด้วยใจเป็นกลางก็คงจะได้ความรู้ในเรื่องนี้บ้างไม่มากก็น้อย

บ่ายวันหนึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ข้าพเจ้าได้มีโอกาสพบกับท่านผู้สูงศักดิ์สูงทั้งความรู้ โบราณคดี ในประวัติศาสตร์และทางโลก บ่ายวันนั้นข้าพเจ้าได้มี โอกาสสนทนากับท่านทำให้ข้าพเจ้าได้รับความรู้จากท่านอีกมากมาย จึงคิดว่าเมื่อได้พบกับท่านผู้มีคุณธรรมสูงนั้นย่อมจะมีแต่ได้ผลกำไรในชีวิต ทำให้จิตใจมีความสบายขึ้น

ตอนหนึ่งข้าพเจ้าได้ถามท่านถึงเรื่องโลกมนุษย์และโลกวิญญาณ จะมีทางติดต่อกันได้ทางใด และข้าพเจ้าก็เล่าเรื่องประสบการณ์ในชีวิตหลายครั้งให้ท่านฟัง ท่านก็ได้กรุณาเล่าเรื่องชีวิตประสบการณ์ของท่านให้ทราบว่า

เมื่อครั้งท่านได้ไปอยู่ในต่างประเทศพร้อมด้วยญาติ ต่อมาโลกกำลังตกอยู่ในยามวิกฤตกาล ชาติมหาอำนาจหลายประเทศอยู่ในความวิปริต ประชาชนชาวโลกต่างก็หวาดหวั่นภัยสงครามโลกจะเกิดขึ้น ยากที่จะหาผู้ใดที่มี ใจปกติ ไม่สะดุ้งสะเทือนในสถานการณ์ของโลกกำลังปั่นป่วนเช่นนี้ ท่านและญาติได้อยู่ห่างไกลจากประเทศชาติที่รักห่างไกลบ้านเกิดเมืองนอนยามปกติก็มีความคิดถึงมากพออยู่แล้ว แต่เมื่อยามโลกปั่นป่วนเช่นนี้ย่อมจะทวีความคิดถึงบ้าน

มากขึ้น ความเป็นห่วงประเทศชาติและญาติพี่น้อง ความว้าเหว่และความวิปโยคจะเกิดขึ้น เรื่องเช่นนี้ถ้าไม่ได้ประสบกับตัวเองแล้ว ก็ยากที่จะเข้าถึงในความรู้สึกในส่วนลึกของผู้อื่น

ท่านเล่าว่าตอนกลางคืนก่อนนอน ท่านได้สวดมนต์และขอวิญญาณบรรพบุรุษที่เคารพสูง ขอให้ช่วยป้องกันภัยอันตราย อย่าให้เกิดขึ้นแก่พวกเราเลย คืนหนึ่งท่านฝันแปลกประหลาดมาก ท่านเห็นล้นเกล้าในหลวงรัชกาลที่ ๖ เสด็จมายืนข้างเตียงซึ่งท่านนอนตะแคงดูด้วยความรู้สึกประหลาดใจ

ในหลวงรับสั่งว่า “ไม่ต้องวิตกทุกข์ร้อนในเรื่องเหตุการณ์ของโลก แล้วจะดีไม่มีภัย ฉันไม่เคยบอกอะไรที่ไม่จริง”

ท่านนอนตัวแข็งขนลุกทั้งตัว เมื่อลืมตาขึ้นก็ยังเห็นพระองค์ในหลวงกำลังเสด็จออกจากที่นั้น ท่านมองตามดูด้วยความตกตะลึง เห็นทรงพระราชดำเนินห่างออกไปพระวรกายก็ค่อย ๆ โปร่ง แสงค่อย ๆ จางหายไป เวลานั้นเป็นเวลาสาง ๆ แสงเงินแสงทองจับท้องฟ้าสว่างพอที่จะมองเห็นลายมือ ท่านเห็นล้นเกล้าอย่างชัดเจนทั้งเวลาหลับและเวลาตื่น จำติดตาว่าทรงฉลองพระองค์คอปิดลูกกระดุมห้าเม็ดแบบไทย ทรงผ้าหางกระรอก พร้อมทั้งถุงน่องรองพระบาท แต่มิได้ทรงพระมาลา สิ่งที่แปลกประหลาดมหัศจรรย์ก็คือ ท่านได้เห็นทั้งหลับและตื่นแล้ว

เช้าวันนั้นพอแม่ครัวกลับจากตลาด จึงไปถามว่า ซื้อได้อะไรมาบ้าง เขาตอบว่าได้เครื่องในหมูมา จึงได้ขอเครื่องในส่วนหนึ่งแล้วปรุงเป็นโจ๊ก (อับโจ๊) เมื่อเสร็จแล้วก็ใส่ปิ่นโตสามชั้น มีองุ่นแอบเปิ้ลใส่ภาชนะอาลูมิเนียมไปถวาย ท่านรัตน ซึ่งเป็นพระสงฆ์ลังกาและอยู่ไม่ห่างไกลจากที่อยู่นัก พระสงฆ์ชาวลังกาองค์นี้ท่านเคร่งและปฏิบัติศาสนกิจด้วยความบริสุทธิ์เป็นที่น่าเคารพยิ่ง และให้คนนำไปถวาย บอกกับท่านว่า ขอให้อุทิศกุศลนี้ถวายล้นเกล้ารัชกาลที่ ๖ ของเมืองไทยด้วย เมื่อกรวดน้ำแผ่ส่วนกุศลแล้วก็ได้อธิษฐานจิตว่าหากทุกสิ่งที่เห็นทั้งหลับและตื่นเป็นความจริงแล้ว ขอให้เกิดนิมิตให้ประจักษ์เหตุการณ์ให้รู้ว่า โลกทั้งสองนี้เชื่อมโยงต่อกันได้ และการนิมิตนี้ขอให้เกิดขึ้นกับผู้อื่นที่ไม่รู้ไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้เลย เพื่อสิ้นสงสัยที่อาจจะเกิดอุปาทานนำเอาไปคิดว่าเป็นมายาภาพ ฉะนั้นหากจะเกิดนิมิตใด ๆ ขึ้นก็ขอให้เกิดภายใน ๓ วันนี้ และท่านก็ได้ทำใจให้ลืมเสีย หลังจากได้อธิษฐานจิตแล้ว ๓ วัน

ต่อมาเวลาเช้าน้องสาวของท่านอยู่อีกตึกหนึ่งไม่รู้เรื่องเลย เที่ยวตามหาและบอกว่ามีเรื่องประหลาดอัศจรรย์จะรีบเล่าให้ฟัง เพราะกลัวช้าไปจะลืมเสีย คือเมื่อเช้ามืดได้ฝันเห็นในหลวงรัชกาลที่ ๖ เสด็จลงมาจากในวังหลวงทางประตูต้นสน ทรงพระราชดำเนินมายังแพที่เราอยู่ หน้าตำหนักแพท่าราชวรดิษฐ์ เราเฝ้าอยู่ด้วยกันในแพนั้น

ในหลวงรับสั่งว่า "ฉันหิว มีอะไรกินบ้าง ?"

น้องเหลือบเห็นปิ่นโตอาหารอาลูมีเนียมตั้งอยู่ข้าง ๆ ฝาแพ จึงหยิบมาเปิดดูเห็นเป็นโจ๊กเครื่องในหมู ก็ตักใส่ชามซึ่งมีอยู่ข้าง ๆ พร้อมช้อนนำขึ้นถวาย

เมื่อในหลวงท่านได้เสวยหมดชามแล้วก็ยื่นชามคืนมา รับสั่งว่า "อร่อยดี ขออีกชาม" น้องก็รีบตักถวายอีก ๑ ชาม

เมื่อเสวยแล้วก็รับสั่งว่า "อยากรู้ไหมใครเป็นคนทำ คนนั้นแน่ะ เขาทำให้ฉันกิน !" พลางชี้พระหัตถ์มาที่พี่ซึ่งหมอบอยู่ห่าง ๆ

เมื่อน้องตื่นขึ้นมาก็ประหลาดใจ จึงรีบติดตามมาแก้ฝันให้ฟังแต่เช้า เมื่อท่านได้ยินเช่นนั้นก็ขนลุกซู่ขึ้นมาทันที นึกในใจว่า สิ่งประหลาดอัศจรรย์ยังมีอยู่ในโลกนี้อีกมาก นี่ก็แสดงว่าโลกมนุษย์กับโลกวิญญาณนั้น สามารถจะเชื่อมต่อกันได้ในบางครั้งบางคราวดอกกระมัง ? นี่เรื่องหนึ่งในหลายเรื่องที่ท่านได้กรุณาเล่าให้ข้าพเจ้าฟัง หากมีเวลาข้าพเจ้าคงจะหาโอกาสเขียนมาให้ท่านผู้ที่สนใจจะได้อ่านได้คิดถึงโลกที่ยังมีความลี้ลับมหัศจรรย์อีกมากมายที่มนุษย์รุ่นวิทยาศาสตร์เจริญก้าวหน้ายังไม่ได้รู้

ในชีวิตของข้าพเจ้าเองก็เคยประสบการณ์ในสิ่งประหลาดมหัศจรรย์ เริ่มครั้งแรกเมื่อข้าพเจ้าอยู่ในวัยอายุยังไม่ครบยี่สิบ ครั้งนั้นจนบัดนี้ยังจำได้ติดหูติดตา หมายถึงได้ยินทั้งเสียงที่พูดได้ เห็นทั้งรูปร่างและได้ถูกต้องด้วยการสัมผัส

ครั้งนั้นข้าพเจ้าได้ขับขี่รถจักรยานหรือจะเรียกทับศัพท์ว่า ไบซิเคิลร์ ซึ่งสมัยนั้นหาคำไทยยังไม่เหมาะ ภายหลังเรียกว่ารถถีบ จำได้ว่าข้าพเจ้าขับขี่รถจักรยานออกจากถนนสี่พระยาเลี้ยวซ้ายเข้าถนนเจริญกรุง เวลานั้นห้างไวท์อาเว อยู่ตรงมุมถนนสี่พระยาเป็นตึกสองชั้นพอหักแฮนด์เดลหรือมือถือ เลี้ยวก็พอดีตะเกียบหน้าหักตรงโคนที่มีลูกปืนหลุดขาดไปพร้อมกับล้อหน้า ข้าพเจ้าเสียหลักขมำหัวตำทิ่มลงมาแผ่อยู่บนพื้นถนนไม่ทันรู้ตัว เคราะห์ดีเมื่อถึงพื้นถนน

ไหล่ลงก่อนหัว เพราะมือท้าวลงไปก่อนจึงพ้นจากอุบัติเหตุคอหัก แต่ข้อมืองอไหล่เป็นแผลเลือดไหล ข้อมือขวาก็ไปครูดกับถนนซึ่งโรยด้วยอิฐด้วยหิน เลือดไหลโทรม เสื้อผ้าขาดเปื้อนละอองฝุ่น ต้องนอนแผ่หลาอยู่กลางถนน ผู้คนแตกตื่นมามุงดู เพราะนาน ๆ จะพบคนนอนวัดถนนให้ดูสักครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนตัวตลก ไม่รู้จะวางหน้าอย่างไรถูก ได้แต่ยิ้มแห้ง ๆ หัวเราะไม่ออก พยายามยันตัวลุกขึ้นมองเห็นแขนซ้ายตอนข้อมือโก่งงอก็ตกใจ พยายามจับนวดบีบให้มันเหยียดตรง แต่ก็ไม่ได้ผล แต่มันก็ไม่เจ็บ เห็นจะยังชาอยู่เพราะเพิ่งจะถูกใหม่ ๆ ข้าพเจ้าพยายามรวบรวมกำลังเก็บล้อที่หลุดออกไปจากตัวรถมารวมกัน แล้วแข็งใจเรียกรถลากคันใหญ่ให้เจ๊กลากรถช่วยเอาจักรยานหรือรถถีบใส่รถเจ๊ก ไม่ต้องพูดถึงราคา อยากจะไปให้พ้น ๆ ฝูงคนที่มุงดู เมื่อขึ้นรถเจ๊กได้ก็ให้รีบลากไปเร็ว ๆ เพราะนึกอายที่มาเป็นตัวตลกให้คนดูอยู่กลางถนน เคราะห์ดีที่สมัยนั้นยังไม่มีรถยนต์มากมายเหมือนในปัจจุบันนี้ มิฉะนั้นก็คงไม่เป็นตัวเป็นตนอยู่จนบัดนี้เป็นแน่

เมื่อขึ้นรถลากรถเจ๊กมาถึงบ้าน พ่อแม่พี่น้องเห็นสารรูปแล้วตกใจ จัดแจงชำระบาดแผลใส่ยา แต่แขนที่โก่งนั้นไม่สามารถจะดัดให้ตรงได้ แม่ได้ให้คนรีบไปตามหมอผันซึ่งเมื่อก่อนอยู่แถวบ้าน ต่อมาก็ย้ายไปอยู่ทางถนนสุริวงศ์ หน้าบ้านเจ้าพระยาพชัยญาติ ข้าพเจ้าเรียกแกว่าลุงผัน แกเป็นหมอที่รักษาต่อแขนต่อกระดูกด้วยน้ำมันมนต์ มีชื่อเสียงในทางไสยศาสตร์ผู้หนึ่งในสมัยนั้น เมื่อลุงผันได้รู้เรื่องก็รีบนั่งรถเจ๊กมาถึงบ้านแล้ว ก็รีบตรวจดูแขนของข้าพเจ้าที่โก่งงอ แล้วก็ใช้น้ำมันนวดและเป่าด้วยเวชมนต์คาถาแขนที่โก่งก็ค่อย ๆ เหยียดออกได้บ้าง ยังไม่ตรงปกติเหมือนเดิม ลุงผันก็บอกว่า

"นี่เป็นหลานชายนะ ลุงจึงได้มา ถ้าเป็นคนอื่นลุงจะไม่มา เพราะลุงไม่สบายมาก ที่ลุงมานี่ก็ฝืนสังขารเพราะห่วงหลาน ลุงจะต้องรีบกลับแล้วจะมาใหม่" ลุงผันก็รีบลาผู้ใหญ่ของข้าพเจ้า กลับขึ้นรถลากไปทันที

คืนนั้นข้าพเจ้าหลับ ๆ ตื่น ๆ เพราะปวดแผลที่ไหล่และที่ข้อมือ แต่แล้วพอตอนเช้ามืดข้าพเจ้าก็เห็นลุงผันเปิดมุ้งโผล่หน้าเข้ามา แล้วถามว่า

"เป็นยังไงบ้างหลานชาย ลุงเป็นห่วงจึงมาดู"

ข้าพเจ้ายื่นแขนที่กำลังปวดตุบ ๆ อยู่ให้ลุงผัน แกบีบแขนที่ยังโก่งอยู่พักหนึ่ง แล้วก็เป่าลมตั้งแต่ข้อศอกจดปลายนิ้ว ๓ ครั้ง การปวดตุบ ๆ ก็หาย แขนที่โก่งก็เกือบจะปกติอย่างเดิม ข้าพเจ้าดีใจมาก

"ลุงผันบอกว่า "อีก ๒–๓ วันก็จะหายเป็นปกติไม่ต้องกลัวไม่ต้องตกใจ ลุงไปก่อนนะ" พูดแล้วลุงผันก็ผุดหน้าออกจากมุ้งที่ข้าพเจ้านอน ข้าพเจ้านึกในใจว่าลุงผันนี่เก่งจริง ๆ เป่าแล้วหายปวด แขนที่โก่งก็แทบดูไม่รู้ว่าโก่ง พอสว่างดีข้าพเจ้าก็นอนอยู่ไม่ได้ลุกขึ้นล้างหน้าเช้าวันนั้นรู้สึกสดชื่นอาการเจ็บป่วยเกือบไม่รู้สึก เห็นแม่เตรียมข้าวใส่ขันไว้ใส่บาตรพระตอนเช้าแล้ว ข้าพเจ้าบอกแม่ว่า

"แม่จ๋า เมื่อตอนเช้ามืดนี้ลุงผันแกมาเป่าแขนและบีบนวดให้ ดูซิจ้ะแม่ แขนที่โก่งถ้าไม่สังเกตเกือบจะมองไม่รู้แล้ว และก็ไม่ปวดด้วย" พูดพลางข้าพเจ้ายื่นแขนชูให้แม่ดู รู้สึกว่าแม่สะดุ้ง แต่ก็ไม่ได้พูดอะไรมาก พูดแต่เพียงว่า "เมื่อหายก็ดีแล้วลูก"

ในวันนั้นแต่พอใกล้เพล ก็มีคนมาจากบ้านลุงผันบอกว่า ลุงผันได้ตายเสียแล้วเมื่อคืนนี้ หมดลมเมื่อตอนเที่ยงคืน ข้าพเจ้าแทบไม่เชื่อหู เพราะตอนเช้ามืดข้าพเจ้ายังได้ยินลุงผันพูดด้วยหู และเห็นหน้าลุงผันด้วยตา แม้เวลานั้นเราจะมีตะเกียงน้ำมันก๊าศใช้แก้วครอบไขขึ้นลงให้หรี่และให้สว่างได้แขวนไว้ข้างฝาห้องก็ดี ข้าพเจ้ารู้ตัวดีว่าตาไม่ฝาด และก็ไม่ได้หลับไม่ได้ฝัน เพียงแต่คล้ายมึน ๆ หัว งง ๆ แต่สติยังดีความรู้สึกปกติ ซ้ำลุงผันยังได้จับแขนบีบนวดตั้งแต่ข้อมือถึงข้อศอกและคลึงลำแขนของข้าพเจ้า ทั้งยังเสกคาถาแล้วเป่าลมลงที่แขนเย็นวาบหลายครั้ง ทุกอย่างเหมือนคนธรรมดา แต่แม่ข้าพเจ้าสงสัยอยู่แล้วว่าทำไมประตูบ้านยังไม่เปิดถ้าเป็นคนจะเข้ามาในบ้านได้อย่างไร นั่นคือ "วิญญาณที่เป็นห่วง"

เรื่องนี้ข้าพเจ้าเคยเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังมานานแล้ว แต่ก็ยังไม่ได้เขียนขึ้น เพราะเพื่อน ๆ รู้แล้ว แม้จะเขียนก็ขาดความตื่นเต้น แต่เมื่อมาเขียนเรื่อง "สิ่งลี้ลับ" ก็เห็นว่าควรจะเขียนเรื่องนี้ไว้ด้วย เพราะยังมีผู้ที่ไม่ทราบอีกมากซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องเกิดขึ้นกับตัวข้าพเจ้าเองแต่ข้าพเจ้าก็ไม่ประสงค์จะให้ท่านเชื่อ เพราะท่านไม่ได้ประสบแก่ตัวท่านเอง แต่ผู้เคยประสบการณ์มาแล้ว ก็ไม่มีอะไรสงสัยอีก มันเป็นเรื่องลี้ลับที่แปลกประหลาดแม้จะเกิดขึ้นเมื่อครั้งข้าพเจ้าวัยรุ่นจนถึงปัจจุบันนี้ ข้าพเจ้ายังจำได้คล้ายกับเพิ่งจะเกิดขึ้นสด ๆ ร้อน ๆ เพราะเรื่องเช่นนี้เกิดขึ้นกับผู้ใดแล้ว ยากที่จะลืมได้

พลังแห่งสามัคคี

เรื่องที่ ๑๔๘

เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้าพเจ้ากับเพื่อน ๆ ได้ออกเดินทางไปภาคอีสาน ตั้งใจไปเที่ยวพักผ่อนที่จังหวัดเลย และไปเชียงคาน เย็นนั้นเราพักแรมที่จังหวัดขอนแก่น เป็นวันเดียวกับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นระหว่างคณะวิศวกรรมศาสตร์กับคณะเกษตรศาสตร์ร่วมมหาวิทยาลัยเดียวกัน คือฝ่ายละประมาณสองร้อยคน ทั้งสองฝ่ายมีนักศึกษารวมแล้วประมาณสี่ร้อยคนเข้าตลุมบอนกันในโรงอาหาร มีการชกต่อยด้วยกำลังและขว้างปาจานชามถ้วยแก้วและใช้ขวดเป็นอาวุธตีกัน ต่างฝ่ายก็มีนักศึกษาบาดเจ็บเป็นธรรมดา

ดังข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียงออกอากาศทั่วไป พวกเราเมื่อรู้ข่าวก็เศร้าใจมาก เรื่องสามฆาตกรฆ่าพลเมืองดีเป็นข่าวครึกโครมในหน้าหนังสือพิมพ์และกระจายข่าวทางวิทยุผ่านไปยังสด ๆ ร้อน ๆ ยังอยู่ในความทรงจำของคนทั่วไป แต่แล้วก็มาได้รับข่าวน่าเศร้าใจที่นักศึกษาซึ่งร่วมมหาวิทยาลัย และเป็นคนชาติเดียวกันต้องมาชกต่อยกันเช่นนี้ ทำให้สถาบันการศึกษาชั้นสูงพลอยเสียหายไปด้วย นักศึกษานั้นส่วนมากประชาชนยกย่องว่าเป็นชั้นปัญญาชน จะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของอนุชนรุ่นหลัง และจะเป็นผู้นำของประชาชนในอนาคต เมื่อเกิดเรื่องเช่นนี้ ในสายตาของบุคคลทั่วไป จะรู้สึกว่าจะไปเอาอะไรกับในยุคนี้ แม้นักศึกษาซึ่งได้รับการอบรมมาดีแล้ว ยังขาดความรักพวกพ้องร่วมสถานศึกษาเดียวกัน แตกแยกสามัคคีได้ทำลายกันเอง หากใช้สติปัญญาความรู้ ก็จะรู้ได้ว่า ในปัจจุบันนี้ชาติเราต้องการความสามัคคีร่วมใจกันเป็นหลักใหญ่ ไม่ควรจะให้มีเรื่องแตกแยกกัน เราควรจะพากันร่วมเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อร่วมแรงร่วมใจให้เข้มแข็งองอาจ เพื่อรักษาชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ และความเป็นอธิปไตยของชาติไทยให้ยืนยงต่อไป หากเราขาดความสามัคคี ขาดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ชาติก็จะอ่อนแอลง ถึงเวลาแล้วที่เราควรจะช่วยกันรักษาและระวัง อย่าให้เป็นช่องทางเปิดโอกาสให้พวกศัตรูฉวยโอกาสแทรกแซงเข้ามายุแหย่ให้ทำลายหมู่คณะของเราได้

เมื่อมาพูดถึงความสามัคคีเป็นพลังเข้มแข็ง เพื่อป้องกันข้าศึกศัตรูของชาติไม่ให้หมู่คณะแตกแยกสามัคคี และพวกเราทั่วไปควรสอดส่ายหาพวกแกะดำที่เข้ามาก่อกวนเพียงไม่กี่คนก่อความปั่นป่วนให้คนส่วนมากแตกแยกความสามัคคีเราร่วมใจสืบหาฉุดกระชากเปิดโฉมหน้าออกมา เราก็จะรู้ถึงจุดประสงค์อันมุ่งร้ายคิดทำลายชาติเพื่ออะไร ข้าพเจ้านึกถึงครั้งหนึ่งมีผู้บันทึกข้อความที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน แม้จะเป็นเรื่องเก่าที่ได้เกิดขึ้นเมื่อก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ จะระเบิดขึ้นในเอเชียซึ่งประเทศเราก็ต้องร่วมสงครามด้วยความจำใจก็ตาม คิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นยังไม่เก่านักและปัจจุบันนี้ท่านผู้บันทึกยังมีชีวิตอยู่ ทั้งยังคงไม่แก่นักแต่ข้อความชื่อเสียงนั้นท่านไม่ต้องการจะเปิดเผยเพราะไม่ต้องการความเด่นความอยากมีชื่อเสียง ซึ่งเป็นศัตรูของความสงบข้าพเจ้าจึงรื้อค้นหาบันทึกฉบับนี้มาเขียน เพื่อประโยชน์แก่ท่านผู้อ่าน เพื่อให้เห็นว่าความโกรธความพยาบาทความแตกสามัคคีนั้น ได้เกิดความเสียหายแก่ชาติใหญ่หลวงเพียงใด หากเราไม่รู้จักระวังและคิดหน้าคิดหลัง พิจารณาถึงผลได้ผลเสียที่จะเกิดขึ้นภายหลัง ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงได้มีโอกาสได้นำข้อความเพื่อให้ท่านผู้อ่านพิจารณาดูเองดังข้อความบันทึกดังต่อไปนี้

เมื่อครั้งสมัยที่ชาติไทยเรามีรัฐบาลที่ต้องการอยากเรียกร้องดินแดนซึ่งชาติไทยได้เสียไปครั้งฝรั่งเศสรุกราน เมื่อสมัย ร.ศ. ๑๑๒ ชาวไทยต้องเสียมณฑลบูรพา มีเมืองศรีโสภณ เสียมราฐ พระตะบอง เป็นต้น ตามสัญญาระหว่างไทยกับฝรั่งเศสฉบับลงนามกันใน วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๔๙ เพื่อขอแลกคืนกับจังหวัดตราด และเกาะกงด้านซ้ายที่ฝรั่งเศสยึดไป ทำความขมขื่นแก่ชาวไทยสมัยปู่ย่าตายายเป็นอันมาก ต่อมาชั้นลูกหลานเหลนเมื่อได้โอกาสเป็นเวลาสงครามโลกครั้งที่ ๒ ฝรั่งเศสพ่ายแพ้ยับเยินแก่กองทัพนาซีเยอรมัน กำลังเสียกรุงปารีสให้แก่ฝ่ายนาซีเข้ายึดครอง ประชาชนชาวไทยถูกสอนให้เชื่อผู้นำมีคำว่า "ผู้นำไปทางไหนเราจะตามไปด้วย" ทั้งมีคำขวัญว่า "ชาติไทยเราจะเป็นมหาอำนาจเมื่อเราเชื่อผู้นำ" และมีเพลงปลุกใจต่าง ๆ เพื่อให้ชาวไทยเราตื่นตัวเรียกร้องแผ่นดินไทยที่เสียไปกลับคืน เมื่อส่วนน้อยชักนำส่วนใหญ่ก็พลอยตามไปด้วย มีการเดินขบวนไปตามถนน พวกที่พลอยตื่นเดินโดยไม่รู้ความหมายก็มีมากเพราะเห็นเขาเดินก็สมทบเดินไปด้วยเห็นว่าสนุกดี มีคนแบกป้ายคำขวัญ หรือมีคำร้องว่า "เราต้องเรียกร้องเอาดินแดนคืนให้ได้" ทั้งเช้า ๆ ก็มีสถานีวิทยุทุกแห่งปลุกใจให้รักชาติและมีเพลงรักชาติ เป็นสมัยเชื่อผู้นำ

ครั้งนั้นรัฐบาลเลยถือว่าเป็นความเห็น มติมหาชนให้รัฐบาลเรียกร้องดินแดนคืนจากฝรั่งเศสซึ่งบังคับเอาของเราไปโดยไม่เป็นธรรม รัฐบาลในชุดนั้นได้ยื่นข้อเสนอให้ฝรั่งเศสปักปันเขตแดนใหม่ เพื่อความเป็นธรรม แต่รัฐบาลฝรั่งเศสปฏิเสธ มิหนำซ้ำยังยิงเครื่องบินไทยตกที่จังหวัดนครพนม และใช้ปืนใหญ่ยิงมายังเขตไทย โดยเหตุนี้จึงจำเป็นที่ไทยต้องส่งทหารเข้าสู่ดินแดนอินโดจีน ผมได้ถูกเกณฑ์เข้ารับราชการทหารเวลานั้นเพื่อรับใช้ชาติผู้หนึ่ง และอยู่ในกองทัพเพื่อเข้าบุกทางบูรพา

การถูกเกณฑ์เข้าเป็นทหารเพื่อรับใช้ชาติครั้งนั้น เราได้มีเพื่อนร่วมกรมกองเดียวกันเป็นจำนวนมาก มีทั้งเคยรู้จักกันมาก่อนและไม่เคยรู้จักกันเลย เราก็ร่วมใจสามัคคีกันดี แต่ก็มีเหตุการณ์บังเอิญในหมู่ทหารหาญ ที่ผมประจำกองร้อยนั้น มียกเว้นผู้หนึ่งที่เคยเป็นอริศัตรูกันมาก่อน และเป็นอริกันมานานซึ่งเรารุ่นหลังเกือบจะไม่รู้ต้นสายปลายเหตุ แต่เราก็สืบเนื่องเป็นศัตรูกันต่อมา ผมเห็นแล้วจิตใจมันก็นึกชังน้ำหน้า เกลียดจนเข้ากระดูกดำ บังเอิญเรามาอยู่กองร้อยเดียวกัน ฉะนั้นการพูดจาวิสาสะนั้นไม่เคยเกิดขึ้นระหว่างเราทั้งสอง หากไม่ใช่ราชการจำเป็นแล้วผมจะไม่พูดหรือมองหน้าเลย ผมอยากจะสมมุติชื่อทหารคนนั้นว่า แจ่ม เพราะข้อบันทึกของผมจะได้เข้าใจดีขึ้น พล ฯ แจ่มนั้นรู้สึกว่าจะไม่รู้เรื่องภายในจิตใจพยาบาทอาฆาตของผมเลย แกพยายามจะเข้ามาใกล้มาพูดกับผมด้วย แต่ผมก็พยายามเลี่ยงไม่ยอมประจันหน้าเพราะความเกลียดชังมีประจำนิสัยสันดานอยู่แล้ว

ต่อมากองทัพของเรา ได้บุกเข้าไปยึดดินแดนทางเขมรจากทางอรัญญประเทศทหารข้าศึกพยายามต่อสู้เพื่อรักษาดินแดน แต่ก็ไม่สามารถจะต่อต้านทหารไทยได้ก็ต้องถอยทหารไทยจึงเข้ายึดได้ดินแดน ข้าศึกก็ต้องถอยร่นลึกเข้าไป การต่อสู้นั้นมีบางครั้งเข้าขั้นตลุมบอนกันบ้างบางครั้งก็เพียงปะทะกันเล็ก ๆ น้อย ๆ เมื่อข้าศึกเห็นว่ากำลังพลของไทยกล้าแข็งมาก ก็ถอยเข้าไปตั้งรับ

ครั้งนั้นทหารไทยของเราเข้ายึดได้พื้นที่ไว้มาก การที่จะยกทหารบุกรุกเข้าไปอีกก็ต้องมีการลาดตระเวน เพื่อให้ทราบว่ามีข้าศึกได้ซุ่มอยู่แห่งใด หรือพักทัพอยู่แห่งใดเพื่อจะได้เตรียมการเข้าตีต่อไป

ครั้งนั้นบังเอิญผมได้ถูกส่งไปอยู่ในหมู่ลาดตระเวนด้วยผู้หนึ่ง และมีพล ฯ แจ่มร่วมไปด้วย คราวนี้เราต้องเผชิญหน้ากับพล ฯ แจ่มโดยไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ เราเดินทางหลบหลีกอยู่ในป่าไม่ให้ข้าศึกเห็นตัว โดยแยกกันหมู่ละ ๒ คน บางแห่งเราต้องคืบคลานไปให้ใกล้ข้าศึกที่สุด เพื่อที่จะทราบที่ตั้งและเหตุการณ์ของข้าศึกให้แน่นอน ส่วนมากข้าศึกถอยไปตั้งรับ เวลานั้นเขตตามป่าในประเทศเขมรชุกชุมไปด้วยสัตว์ป่านา ๆ ชนิดซอบหลบอาศัยอยู่ตามพงหญ้าสูง ๆ สมัยรัฐบาลอินโดจีนอยู่ในการปกครองของพวกฝรั่งเศสมีกฎสงวนสัตว์ป่า ห้ามการล่า ฉะนั้นพวกละมั่ง กวาง เก้ง มีมากมายเป็นฝูง ๆ มีทุ่งหญ้ากว้าง แม้เวลารบ เสียงปืนทำให้สัตว์เหล่านั้นตกใจวิ่งหนีกระเจิดกระเจิงหลบไปหาที่ปลอดภัยก็ดี แต่ที่เหลืออยู่ในบริเวณทุ่งกว้างนั้นก็ยังมีอีกมาก รู้สึกว่าพวกสัตว์ป่าที่อยู่นั้นจะชินต่อเสียงปืน เมื่อเราไปเห็นพงหญ้าไหว ๆ สั่นผิดปกติเข้าใจว่าจะมีข้าศึกซุ่มอยู่ เรายิงเข้าไปในพงหญ้า ก็ปรากฏว่ามีสัตว์ป่ากระโจนออกมาวิ่งหนีอย่างรวดเร็ว ฉะนั้นต่อมาเราจึงรู้ว่า ในพงหญ้าที่ไหวนั้นไม่ใช่ข้าศึก แต่เราก็ไม่ไว้ใจเสมอ

ฝ่ายข้าศึกก็มีหน่วยลาดตระเวนเช่นกัน และได้จัดกองระวังหลังตามทางของการถอย หากเห็นทหารไทยติดตามมาก็จะส่งสัญญาณไปให้ส่วนใหญ่ทราบเช่นเดียวกัน กับพวกเราที่ต้องรายงานเป็นระยะ พวกเราอยู่ในบังคับบัญชานายสิบโทผู้หนึ่ง ได้ส่งให้เรามีแจ่มกับผมแยกย้ายไปทางหนึ่ง สั่งว่าถ้าเห็นข้าศึก หากว่าเมื่อจำเป็นต้องสู้ก็ให้สู้เมื่อจวนตัว แต่หากไม่จำเป็นให้พยายามหลบหลีก อย่ายิงข้าศึกเพราะเราได้รับหน้าที่เพียงลาดตระเวนเกาะข้าศึกเท่านั้น

ความอาฆาตพยาบาทของผมที่มีต่อพล ฯ แจ่มนั้น มิได้ลดน้อยถอยลงเลย แม้เราจะได้มาอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน ความเป็นศัตรูก็ยังฝังแน่นอยู่ในใจผมและคอยคิดว่าเมื่อได้โอกาสเหมาะเมื่อใดผมก็จะจัดการทำลายพล ฯ แจ่มเสีย ผมได้วางแผนอย่างใจอำมหิตไว้แล้ว คือครั้งหนึ่งผ่านมาแล้วเราได้สู้รบประจันบานกับข้าศึก และเราได้ชัยชนะผมได้สังหารข้าศึกตายตอนเข้ายึดดินแดนแห่งหนึ่ง ผมได้แอบล้วงเก็บปืนสั้นจากข้าศึกไว้ได้กระบอกหนึ่ง นึกในใจว่าปืนนี้ผมจะต้องซ่อนไว้ในตัวให้มิดชิด เมื่อถึงเวลามีโอกาสก็จะนำเอาออกมาสังหารพล ฯ แจ่ม แล้วก็โยนทิ้งเสียเพราะกระสุนปืนผิดกับกระสุนที่เราใช้ หากจะพิสูจน์เรื่องก็จะพิสูจน์ไม่ได้ คงเข้าใจว่าตายเพราะฝีมือข้าศึก

ครั้งเมื่อเราทั้งสองแยกออกจากหมู่ไปอีกด้านหนึ่ง ผมได้มีโอกาสอยู่กับแจ่มสองต่อสองพอที่จะจัดการตามแผนได้ เพราะรู้สึกว่าเราอยู่ห่างจากข้าศึกไม่มากนักและเราก็ซุ่มอยู่ในที่ลับพอที่จะสังหารข้าศึกได้ ทั้งแจ่มก็อยู่ห่างจากผมออกไปใกล้ข้าศึกมากกว่า แต่พอระยะกระสุนที่ผมจะยิงไปได้แม่นยำ ส่วนแจ่มนั้นไม่รู้ว่าผมคิดร้าย จึงไม่ได้ระวังตัว การทำลายแจ่มก็ง่ายขึ้น ผมได้พยายามงัดเอาปืนของข้าศึกที่ยึดซ่อนไว้ออกมาในลำกล้องมีกระสุนเพียงนัดเดียว แต่ก็เชื่อมือตัวเอง เมื่อเตรียมเล็งไปเอาหัวแจ่มเป็นเป้าเพราะเวลานั้นมีแจ่มและผมเพียงสองคนที่อยู่ใกล้กัน มีความประมาทขาดสติมิได้คิดว่าเมื่อยิงแจ่มแล้ว เสียงปืนดังแล้วอะไรจะเกิดขึ้น จิตมุ่งแต่จะล้างแค้นเท่านั้นมิได้คิดอะไรมากกว่านั้น

เมื่อเล็งแน่แล้ว กำลังจะกระดิกไกปืน แต่ใจหนึ่งอยากล้มความคิด ใจหนึ่งบอกว่าเป็นโอกาสอันดีแล้วต้องฆ่า สองจิตสองใจทั้งฝ่ายชั่วกับฝ่ายดี ที่สุดฝ่ายชั่วก็ชนะเพราะฝ่ายชั่วมีอิทธิพลรุนแรงฝังลึกอยู่ก่อนแล้ว ที่สุดก็ลั่นกระสุนออกไปที่ร่างแจ่มทันที แต่แจ่มเป็นคนโชคดีเพราะทางทหารข้าศึกบังเอิญเห็นเข้า แจ่มจึงหลบแล้วก็ลั่นกระสุนเข้าใส่ข้าศึกพร้อมกับข้าศึกก็ยิงต่อสู้กันขึ้น กระสุนของผมยิงออกไปก็หมดความหมายเพราะกระสุนของข้าศึกกับของแจ่มต่างก็ยิงออกมาพร้อมกัน เสียงแจ่มบอกและโบกให้ผมหลบเข้าไปแอบต้นไม้ยิงต่อสู้ ผมจึงหลบ และใช้ปืนยาวออกยิงต่อสู้ แต่ข้าศึกมีปืนกล เราเสียเปรียบ เพราะมีแต่ปืนเล็กยาว แจ่มได้ค่อย ๆ คลานหลบใกล้เข้าไปอาศัยพงหญ้าขึ้นท่วมหัวเสี่ยงต่ออันตรายที่ข้าศึกกราดปืนกลเข้าไปในพงหญ้า ที่สุดเมื่อเข้าได้ระยะก็หยิบลูกระเบิดออกมาถอดสลักแล้วขว้างไปกะระยะพอดีกับหมู่ปืนกล เสียงระเบิดดังสนั่น ปืนกลที่กราดมาก็เงียบเสียงลง ผมก็นึกแน่ใจว่าแจ่มได้ทำลายรังปืนกลของข้าศึกได้แล้ว นึกดีใจ แต่แล้วผมก็ตกใจเพราะข้าศึกอีก ๒ นาย กำลังจะล้อมเข้ามาทางซ้ายทางขวา ผมคนเดียวจะทำอย่างใด จึงต้องสู้ยิบตาอย่างลูกผู้ชายชาติทหาร ที่สุดผมก็ถูกยิงที่ขา จะคืบคลานหนีไปไม่ไหว จึงต้องปักหลักสู้ จนกว่าจะหมดลมหายใจ

ที่สุดกระสุนก็หมดลง การที่จะเอาชนะข้าศึกก็หมดทางเพราะนอกจากบาดเจ็บที่ขาแล้วกระสุนก็ยังหมด นอกจากรอคอยความตายเท่านั้น เพราะจะให้ทหารที่แยกย้ายกันไปมาช่วยให้ทันเวลาคงไม่มีหวัง แม้จะตรึงไว้ก็ไม่มีกระสุน ผมก็ได้แต่นึกถึงพระนึกถึงเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่จะเกิดมาปาฏิหาริย์ขึ้นเท่านั้น

ผมจ้องดูเห็นข้าศึกค่อย ๆ คืบคลานอย่างระมัดระวังเข้ามา แล้วคนหนึ่งแยกออกไป คนหนึ่งคลานมาตรงหน้าผม รู้สึกมันจะรู้ว่าผมไม่มีกระสุนเหลืออยู่ในลำกล้องปืน เพราะหยุดขาดระยะยิงนาน ถึงเช่นนั้นมันก็คงยังไม่แน่ใจ เพราะผมไม่หนีหรือมันก็ขาดกระสุนเช่นเดียวกันก็ได้ มันจึงไม่ยิงเช่นกัน มันคงจะแน่ใจว่าผมบาดเจ็บและหมดกระสุนเพราะผมอยู่กับที่เพียงหมอบหลบโคนต้นไม้เท่านั้น คนหนึ่งมันแอบมาทางหลังโดยผมไม่ทันรู้ตัว พอได้ระยะมันก็ลุกขึ้นวิ่งเข้ามาจะเอาดาบปลายปืนแทงหลังให้ทะลุหน้า ผมมัวแต่คอยจ้องดูข้างหน้าไม่ระวังหลัง แม้จะระวังอย่างใดก็ไม่ได้ผล เพราะผมไม่สามารถจะเคลื่อนไหวได้ กระสุนก็หมดเพียงแต่รอความตายเท่านั้น

แต่เมื่อคนข้างหลังกำลังจะยกดาบปลายปืนขึ้นแทงผม ก็ได้ยินเสียงปืนดังขึ้นหนึ่งนัด ข้าศึกที่กำลังจะแทงผมก็ล้มกลิ้ง ปืนหลุดจากมือห่างจากตัวผมประมาณ ๒ ศอก ตายสนิท ส่วนคนข้างหน้าที่กำลังคืบคลานเข้ามาก็รีบจัดการถอย แต่ไม่ทันการกระสุนได้ดังขึ้นอีกหนึ่งนัด ข้าศึกก็ฟุบลงหมดลมอยู่ตรงนั้น

ผมนึกดีใจเหมือนตายแล้วเกิดใหม่ คิดว่าพวกหมู่เราคงจะมาทันเวลาช่วยชีวิตผมไว้ได้ แต่ความเข้าใจผมผิดถนัดเพราะผู้ที่ออกจากที่ซ่อนนั้นคือแจ่ม ซึ่งเป็นคู่อาฆาตของผมนี่เอง แจ่มเดินยิ้มเข้ามาแล้วพูดอย่างสนิทสนมว่า "เป็นอย่างไร น้องชาย ตกใจกลัวมากไหม พี่ทำลายรังปืนกลมันแล้วชักเป็นห่วงทางนี้ นึกว่าน้องชายอยู่คนเดียว พวกมันแตกแยกหนีมาทางนี้หลายคน พี่จึงต้องรีบมาช่วยกลัวไม่ทันการณ์ แต่โชคยังดีเพราะเห็นข้าศึกกำลังเอาดาบปลายปืนยกขึ้นกำลังจะแทงบั๋กหลัง จึงช่วยไว้ได้ทัน"

แจ่มพูดยกตัวเองเป็นพี่อย่างสนิทสนม ความจริงก็สมควรเพราะแจ่มแก่กว่าผมประมาณสัก ๒ ปี เมื่อแจ่มเหลือบเห็นขาผมเลือดออก ก็ตกใจพูดว่า "อ้าว บาดเจ็บด้วยหรือ มาพี่จะช่วยคัดเลือดให้หยุด" แล้วฉีกเสื้อในพันรัดไว้แล้วจะพยุงกลับไปรักษาที่กรมกอง "ถ้าเดินไม่ไหวให้ขี่หลังพี่ไปก็ได้"

ผมได้ฟังแล้วขนลุก อยากจะร้องออกมาว่าไม่ต้องการความช่วยของแก แต่ก็ไม่ได้พูด ความพยาบาทก็ค่อย ๆ คลายลง เมื่อนึกแล้วผมก็ตื้นตันใจพูดไม่ออกไปพักหนึ่ง นึกถึงย้อนไปก่อนหน้านี้ เวลาผ่านไปไม่ถึงชั่วโมง หากผมได้สังหารแจ่มตายตามความอาฆาตพยาบาทแล้ว บัดนี้ผมก็ต้องตายไม่มีใครช่วยผมได้ และผมได้ทำลายทหารหาญของชาติเท่ากับผมทำลายกำลัง

ของชาติ ผมคิดแล้วน้ำตาไหล บัดนี้ความอาฆาตพยาบาทหมดสิ้นไปในความรู้สึกของผมแล้ว มีแต่ความเคารพยกย่องคุณงามความดีของแจ่ม วันนั้นแจ่มอุตส่าห์ให้ผมขี่หลังออกจากป่ามาถึงกรมกอง เวลาให้ผมขี่หลัง แจ่มได้ปลอบใจผมมาตลอดทาง ต่อมาขาผมที่ถูกข้าศึกยิงก็หายเป็นปกติเพราะบาดแผลไม่หนักหนาอะไร ความดีของแจ่มทำให้ผมต้องสารภาพความผิดออกมาว่า

"พี่แจ่มคงไม่รู้หรอกว่า เมื่อก่อนผมคิดแค้นคอยทำลายชีวิตของพี่ตลอดเวลาเพราะผมพยาบาทตลอดมา ด้วยความโง่เขลาเบาปัญญาของผมแท้ ๆ เกือบจะเสียคนดีไป"

พี่แจ่มหัวเราะฮึ ๆ คล้ายกับไม่สนใจอะไรในคำพูดสารภาพผิดของผม แล้วพูดขึ้นว่า "ลืมความหลังเสียให้หมดเถิด น้องชาย พี่ไม่ได้เอาใจใส่เลย เพราะเรื่องของผู้ใหญ่ก็ตายไปหมดแล้ว เราก็ไม่รู้ว่าใครผิดใครถูก อย่าไปนึกให้เสียเวลาทำไม เรารู้แต่ว่าเหตุเกิดจากการเป็นความถึงโรงถึงศาลเรื่องชิงกรรมสิทธิ์ที่ดินกัน ฝ่ายผู้ใหญ่ของพี่ชนะความ ฝ่ายแพ้ก็ผูกใจอาฆาตจึงได้ก่อความเจ็บแค้นกันต่อมา คนโบราณชอบใช้คำว่า "เจ็บแล้วจำ" เอามาใช้ในทางผิด ๆ ให้ลูกหลานเป็นศัตรูกัน ต่อมา พี่ไม่สนใจ เรื่องปู่ย่าตายายก็เลยมาแล้ว เรื่องของผู้ใหญ่ก็ส่วนผู้ใหญ่ เราเด็กรุ่นหลังก็เรื่องของเขา เรื่องชาติไทยควรรักใคร่สามัคคีปรองดองกัน เป็นเรื่องของชาติส่วนรวม เราเป็นทหารก็ต้องซื่อสัตย์ต่อชาติ มีหน้าที่ป้องกันรักษาชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ของเรา อย่าเอาเรื่องส่วนตัวมาทำลายความสามัคคีให้เกิดแตกแยกกันเลย พี่รู้ว่าน้องชายยังถือโกรธพี่มากเพราะมัวหลงแต่เรื่องอดีตอยู่"

ผมได้ฟังพี่แจ่มพูดเช่นนั้นก็สงสัยจึงถามว่า "ทำไมพี่จึงรู้ว่าผมจะแก้แค้นพี่ล่ะ"

พี่แจ่มหัวเราะด้วยอารมณ์ดีแล้วพูดว่า "ทำไมพี่จะไม่รู้ สังเกตดูทางสายตาและกิริยาท่าทางก็รู้ดี แต่พี่ไม่คิดโต้ตอบ เพราะถ้าพี่โต้ตอบหรือโกรธตอบเรื่องมันก็จะไปกันใหญ่ เราอาจจะไม่มีชีวิตรอดมาได้ทั้งคู่ พี่จึงถือว่าความดีย่อมชนะความชั่ว ทั้งเป็นเวลาที่เราทั้งชาติจะต้องร่วมชีวิต ต้องช่วยเหลือกันเพราะชาติต้องการให้เราร่วมสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ชาติก็จะมีกำลังที่พวกเราร่วมใจ มีคนน้อยก็สามารถเอาชนะคนมากได้ หากมัวคิดเรื่องคอยแก้แค้นเอาเรื่องส่วนตัวมาทำลายกัน แตกแยกสามัคคีกัน แตกเป็นหมู่เป็นเหล่า แม้จะมีคนมากก็อ่อนแอเหมือนมีคนน้อยเพราะไม่เป็นที่รวมจิตใจเดียวกัน นี่แหละคือเหตุผลของพี่ ขอให้น้องเอาไปคิดดู"

ภายหลังกองทัพไทยก็ได้ชัยชนะเพราะพวกเราได้สามัคคีร่วมใจกัน รบที่ไหนก็ได้ชัยชนะ เราได้ดินแดนที่เสียไปกลับคืนมาเรียบร้อยแล้ว จนพวกเราต่างมีความดีความชอบได้ยศได้เหรียญตราความกล้าหาญและสามารถ เท่าที่ผู้บังคับบัญชาเสนอขึ้นไป ต่อมาได้ออกจากประจำการผมได้กลับมาอยู่บ้าน ได้เล่าเหตุการณ์เมื่ออยู่ในสนามรบให้ญาติพี่น้องพ่อแม่ฟัง เพราะครอบครัวผมยังเป็นไม้เบื่อไม้เมากับครอบครัวของพี่แจ่ม ผมเล่าถึงการคิดจะฆ่าเพราะแค้น แต่กลับถูกพี่แจ่มช่วยชีวิตรอดตายมาได้ ไม่เช่นนั้นก็ต้องถูกดาบปลายปืนของข้าศึกแทงปั๊กกลางหลังทะลุหน้าอกตายแน่ และเล่าถึงคำพูดของพี่แจ่ม ที่สุดคนในครอบครัวของผมต่างก็ลงความเห็นว่าพี่แจ่มนั้นเป็นผู้ที่ควรแก่การเคารพบูชา ความกินแหนงแคลงใจมาแต่อดีตก็สุดสิ้นลง บัดนี้ครอบครัวของเราก็รักใคร่ปรองดองสนิทสนมกันตลอดมา ผมยังไม่ลืมว่าพี่แจ่มได้ช่วยให้ผมมีชีวิตรอดอยู่ตลอดมาทุกวันนี้ เป็นพระคุณอันสูงยิ่ง

ผมเคยถามพี่แจ่มว่า ทำไมเมื่อผมยิงพี่แจ่มจึงไม่ถูก มันเป็นระยะที่ผมยิงไม่เคยพลาดเลย แต่ครั้งนั้นทำไมผมจึงพลาด นับว่าเป็นโชคดีของเราทั้งสอง

พี่แจ่มหัวเราะพลางพูดว่า คนดีผีคุ้ม พระช่วยป้องกัน พูดแล้วล้วงลงไปในคอเสื้อในหยิบพระที่คล้องคอพร้อมสายสร้อยยังติดอยู่ออกมาให้ดู แล้วพูดว่า "หลวงพ่อที่ท่านช่วยพี่ทุกครั้งที่เข้าที่อับจน ท่านอยู่กับพี่ แต่เราต้องมีพลังจิตด้วยและแน่ใจในตัวท่าน เราต้องมีศีลมีสัตย์ต้องรู้ว่า การที่เรามารบและฆ่าฟันกันนี่ เรามิได้มีใจเจตนาหรือมีความอาฆาตพยาบาทกันในทางส่วนตัว ทั้งข้าศึกกับเราก็ไม่รู้จักกันมาก่อน ต่างก็ทำตามหน้าที่เพื่อรับใช้ชาติ ป้องกันชาติบ้านเมืองด้วยกัน เราต่างก็มีหน้าที่เช่นเดียวกัน แต่คนละฝ่ายต้องเรียกว่าเป็นข้าศึก เมื่อพี่ทำลายชีวิตข้าศึก พี่ก็ขอสมากรรมและแผ่ส่วนกุศลไม่มีเวรกรรมต่อกัน แม้เราจะถูกทำลายชีวิตเราก็ขออโหสิกรรมให้ข้าศึกเช่นเดียวกัน นี่แหละหลวงพ่อของพี่ ท่านจึงคุ้มครองพี่ตลอดมา ไม่เคยได้รับบาดเจ็บตลอดเวลาที่อยู่ในสนามรบ เพราะพี่ไม่ได้ทำลายข้าศึกเพราะเจตนาด้วยความโกรธความแค้นและความพยาบาท ใจพี่เป็นอุเบกขา พี่ทำตามหน้าที่ทหารของชาติซึ่งรักษาไว้ซึ่งความเป็นธรรม การออกรบเป็นคำสั่งผู้บังคับบัญชา ทหารต้องรักษาระเบียบวินัยเคารพคำสั่งอย่างเคร่งครัด"

ผมได้ฟังรู้สึกเห็นจริงตามที่พี่แจ่มว่า จึงได้บันทึกไว้เพื่อให้ท่านจะได้พิจารณาดูเพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

เมื่อข้าพเจ้าได้นำเรื่อง "พลังแห่งความสามัคคี" มาเขียนเพราะเห็นว่าสมควรกับยุคสมัย เรื่องก็จบลงแล้ว ตอนเช้าวันรุ่งขึ้นก็ได้ยินวิทยุกระจายข่าว เรื่องว่ามีข้าราชการกระทรวงศึกษาผู้หนึ่งได้ปลอมแปลงจดหมาย และลงนามปลอมลายมือชื่อของท่านผู้ใหญ่ผู้หนึ่ง ขอฝากเด็กเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยไม่ต้องผ่านการสอบเป็นพิเศษ

เรื่องนี้ภายหลังทราบว่าเป็นจดหมายปลอม ลงนามปลอม เพราะท่านผู้ใหญ่ผู้นั้นเป็นคนตรงไม่มีรอยด่างในหน้าที่ราชการ ข้าราชการผู้นั้นก็ตกเป็นผู้ต้องหา เรื่องถึงศาลพิจารณาจัดการลงโทษไปแล้ว เรื่องนี้เป็นเรื่องที่น่าคิดว่าอาจเป็นเรื่องขมขื่นกับพวกนักศึกษาที่ต้องใช้ความรู้เข้าสอบด้วยความยากลำบากกว่าจะผ่านเข้าไปเป็นนักศึกษา ก็คงมีความน้อยเนื้อต่ำใจบ้างเป็นธรรมดา เพราะยังไม่รู้จักใช้คำว่า อุเบกขา หากนักศึกษาผู้นั้นไม่มีความรู้พอก็ย่อมจะทำลายอนาคตตัวเอง เพราะทุกสิ่งในโลกไม่มีอะไรแน่นอน ย่อมเปลี่ยนไปทุกยุคทุกสมัย อำนาจวาสนาไม่อยู่คงที่ ความไม่เที่ยงย่อมเปลี่ยนไปตามกาลเวลา ความสุขสบายอยู่ที่ทำใจอยู่ในความสงบทุกสิ่งเกิดขึ้นดับไปตลอดเวลา ไม่มีอะไรหยุดนิ่งอยู่ได้ ทำจิตให้นิ่งสงบเท่านั้นจะเป็นความสุขที่สุดเท่าที่จะหาได้ในโลกมนุษย์ มิฉะนั้นเราก็ต้องมีจิตใจกังวลวุ่นวายด้วยกิเลส อยู่ในกองทุกข์ตลอดไป ปัญญาชนย่อมจะคิดได้.

เยาวชนตัวอย่าง

เรื่องที่ ๑๕๐

ในยุคปัจจุบันนี้ ข่าวในประเทศเป็นที่สะท้อนใจผู้ปกครองของเด็กวัยรุ่นทั่วไป ผู้ที่มีบุตรหลานที่ดี ประพฤติตนเรียบร้อย ผู้ปกครองก็ยังเป็นห่วงหวาดกลัวว่า บุตรหลานของตนจะไปคบพวกวัยรุ่นอันธพาลก็จะพาไปเสียผู้เสียคน ทำลายอนาคต ต้องคอยสอดส่องติดตามระมัดระวังเพราะยุคนี้ เด็กวัยรุ่นขาดศีลธรรม มีจิตใจเหี้ยมโหดดุร้ายมีมากขึ้น แทบจะเป็นข่าวประจำว่า เด็กวัยรุ่นประพฤติตนเป็นฆาตกรข่มขืน ทำตนเป็นอันธพาล เสเพล ถึงขนาดเด็กอายุเพียง ๑๖ ปี ข่มขืนชำเราหญิง แล้วยังมีใจโหดร้ายสามารถฆ่าหญิงนั้นให้ถึงแก่ความตายได้

บางรายก็หนีโรงเรียนไปจับกลุ่มมั่วสุมกัน ดื่มสุราย้อมจิตใจให้กล้าต่อการทำชั่ว เพื่อหาเงินในทางทุจริต การจี้ ปล้น วิ่งราว ล้วงกระเป๋า เพื่อได้เงินมาเที่ยวเสพย์ยาเสพย์ติดมีกัญชา เฮโรอีน ไปเที่ยวตามคลับ ไปตามสถานอาบอบนวด

หญิงชายวัยรุ่นมั่วสุม หลงระเริงสวาทตามบาทวิถีอย่างน่าบัดสีต้องร้อนถึงตำรวจดังข่าว ก่อกวนความรู้สึกให้เกิดความเศร้าสลดใจที่พวกวัยรุ่นเหล่านี้ไม่นึกถึงอนาคตที่จะรุ่งเรืองต่อไปต้องสิ้นสุดลงอย่างน่าอนาถใจ เหตุการณ์เหล่านี้มีสาเหตุหลายทาง สาเหตุหนึ่งเท่าที่รู้เห็นก็คบเพื่อนชั่ว เพื่อนก็พาตัวไปสู่นรกทั้งยังมีชีวิตในเมืองมนุษย์

ผู้ปกครองบางรายเข้าใจว่าบุตรหลานของตนไปโรงเรียน แต่กลับไปมั่วสุมกับเด็กอันธพาล ไม่เพียงแต่เท่านั้น ในการแข่งขันกีฬาในยุคนี้มีการตีกัน บางรายถึงขนาดยิงกันตายในสนามกีฬาก็มี การแข่งขันกีฬาในยุคนี้ผิดกว่าสมัยก่อน คนรุ่นเก่าเขาเล่นเพื่อเชื่อมสมัครสมานสามัคคีเพื่อผูกมิตรสนิทสนมรักใคร่ปรองดองกันยิ่งขึ้น การแพ้การชนะนั้นไม่ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญไม่ชนะก็แพ้เป็นเรื่องธรรมดา ผู้แพ้ก็ยินดีกับผู้

ชนะด้วยน้ำใสใจจริง ผู้ชนะก็เห็นใจผู้แพ้ สมัยก่อนเขาเรียกว่าใจนักเลงรู้แพ้รู้ชนะจิตใจเป็นกลาง ๆ ไม่ดีใจไม่เสียใจ ไม่ว่าจะแพ้หรือชนะ ไม่ถือเขาถือเรา ซึ่งต่อมาเรียกว่าใจนักกีฬา แต่ปัจจุบันนี้การเล่นกีฬาไม่ใช่การเชื่อมสามัคคี ตรงข้ามทำให้เกิดการแตกร้าว เมื่อมีพวกเล่นใจเป็นอันธพาล ไม่มีใจนักเลงและใจนักกีฬาแทรกลงไปด้วยเพียงคนหรือสองคนก็ทำให้คนส่วนรวมเสียไปด้วย ฉะนั้นกีฬาในยุคนี้เป็นอันตรายมีโทษมากกว่ามีคุณ ถ้าเล่นระหว่างชาติก็ทำให้แตกร้าวต้นเหตุทำลายสัมพันธไมตรี เพราะถือว่ากีฬาแพ้คนไม่แพ้ แสดงถึงจิตใจตกต่ำลงมาก ไม่มีจิตใจนักกีฬาเหลืออยู่เลยเป็นการทำลายมิตรภาพ

เด็กวัยรุ่นอันธพาลบางคน ผู้ปกครองมีฐานะดี เห็นจะเอาบุตรหลานไว้ไม่ไหวเลยส่งไปศึกษาต่างประเทศ แต่แทนที่จะสำนึกตนในความหวังดีของพ่อแม่ กลับไปก่อเหตุในต่างประเทศ บางรายถึงกับต้องคดีอาญาในต่างประเทศ เป็นที่อับอายขายหน้าคนไทยทั้งชาติ ทำให้ต่างชาติเขาดูถูกเหยียดหยาม บางรายไม่เรียนไปเที่ยวเตร่แล้วหลอกลวงผู้ปกครอง ผู้ปกครองนึกว่าบุตรหลานของตนตั้งใจเรียน อุตส่าห์ขวนขวายหาเงินทองด้วยความยากลำบากส่งบุตรของตนนับว่าเป็นเรื่องเศร้าสลดอย่างยิ่ง เด็กพวกนี้ขาดสติยับยั้ง ตามใจตนเอง เห็นแก่ความสนุกเพลิดเพลิน มิได้คิดว่าพ่อแม่ลำบากเพียงใด ไม่คิดถึงวงศ์ตระกูลและอนาคตของตัวเอง

แต่ท่ามกลางความอลวนของเยาวชนในยุคปัจจุบันธรรมดาทั่วไปมีชั่วก็ย่อมมีดี แต่คนชั่วมากกว่าคนดี ก็มักจะพากันทำชั่ว เยาวชนตัวอย่างสมัยก่อนที่ดีมีความคิดก็มี ดังจะได้นำมาเล่าสู่กันฟัง เพื่อให้เยาวชนได้ยึดถือเป็นแบบอย่าง

บุคคลที่ ๑ เป็นคนภาคใต้ อำเภอปากพนัง บิดาเป็นชาวนา มีนาทำได้ข้าวเพียงแต่พอยังชีพเท่านั้น ไม่มีความสามารถแม้แต่จะส่งบุตรของตนเข้าศึกษาในโรงเรียนธรรมดาได้เพียงแต่ให้ลูกเรียนประชาบาล ในระหว่างที่เรียนประชาบาลอยู่นั้น เป็นเด็กฉลาดสนใจรักเรียน สอบได้ที่ ๑ ทุกครั้งที่มีการสอบ ไม่เคยสอบได้ที่ ๒ เลย เด็กคนนี้มีความขยันและมีความจำดีเยี่ยม บิดาของเด็กจึงปรึกษากับภรรยาว่า ลูกของเราเป็นคนฉลาดอดทน ขยันหมั่นเพียร แต่เราก็ยากจนไม่มีปัญญาจะส่งเสีย ทำอย่างไรจึงจะให้ลูกเล่าเรียนได้ เพราะคิดว่าลูกของเราอาจได้ดีต่อไปในภายภาคหน้า จึงนึกขึ้นได้ว่า เรามีพระภิกษุองค์หนึ่งซึ่งเป็นคนอยู่บ้านตำบลเดียวกับเรา ไปจำพรรษาอยู่ที่วัดหัวลำโพง ถ้านำบุตรของเราไปฝากให้เรียนหนังสือ ท่าน

คงจะไม่รังเกียจ จึงตกลงใจเขียนจดหมายถึงภิกษุรูปนั้นเพื่อฝากบุตรให้ศึกษาเล่าเรียนอยู่ในความปกครองของท่านในกรุงเทพ ฯ ต่อมาก็ได้รับจดหมายตอบ ท่านไม่ขัดข้อง ยินดีรับไว้อุปการะ ในที่สุดจึงได้ส่งตัวบุตรชายมากรุงเทพ ฯ พระภิกษุก็จัดการให้ศึกษาต่อในโรงเรียนรัฐบาลซึ่งไม่ต้องเสียเงินค่าเล่าเรียน เสียค่าบำรุงเพียงเล็กน้อยซึ่งไม่เกินกำลังพระภิกษุจะอุปการะ เด็กผู้นี้ได้รับการอุปการะจากพระภิกษุ ทั้งเสื้อผ้า ค่าอาหารกลางวัน ค่าหนังสือตลอดจนค่าใช้จ่ายที่จำเป็นอย่างประหยัด จนจบมัธยมปีที่ ๖ (มศ. ๓ ปัจจุบัน) พระภิกษุก็พูดกับเด็กผู้นี้ว่า ฉันมีความสามารถเพียงแค่นี้ ต่อไปเราพอช่วยตัวเองได้แล้ว คนฉลาดอย่างเราไปสมัครสอบคัดเลือกเป็นเสมียนที่ไหน คงไม่ลำบาก เนื่องจากพระภิกษุรูปนี้มิได้เป็นพระหมอดูหรืออาจารย์ของขลังแต่อย่างใด ปัจจัยที่ได้มาก็จากการสวดมนต์บ้าง เทศน์บ้าง จึงไม่สามารถจะส่งเสียให้ศึกษาต่อซึ่งต้องใช้เงินจำนวนมากเกินกว่าจะหาได้ ในที่สุดก็จำต้องลาออกเพราะไม่มีเงินจะเรียนต่อ แต่เป็นผู้รักการศึกษา จึงพยายามแสวงหางานที่สุจริต เพื่อให้ได้เงินที่บริสุทธิ์มาจ่ายค่าศึกษาเล่าเรียน แม้จะลำบากยากแค้นเพียงใดก็จะอดทนต่อสู้กับชีวิต เพื่อหวังความเจริญก้าวหน้าต่อไป บังเอิญทราบว่ากรมทางหลวงเขารับสมัครภารโรง ท่านผู้นี้จึงไปสมัครเป็นภารโรง ทางเจ้าหน้าที่ดูใบสุทธิคะแนนดีเยี่ยม ทราบว่าจบมัธยม ๖ ก็รับไว้ เมื่อไปทำงานกรมทางหลวง หน้าที่ภารโรงก็เป็นคนขยันขันแข็ง ไม่รังเกียจ ทำได้ทุกอย่างไม่ว่างานต่ำเพียงใด มิได้ย่อท้อมีความอดทนทำด้วยใจสมัคร ไม่เคยบ่นว่ายากลำบาก เป็นลักษณะของผู้จะเจริญก้าวหน้าในชีวิตต่อไปในอนาคต เมื่อได้เงินเดือนแล้วก็ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น ต่อมาเมื่อมีเงินพอจะหาวิชาใส่ตัว ก็ไปเรียนพิมพ์ดีด พอดีตำแหน่งเสมียนพิมพ์ว่างลง จึงสอบคัดเลือก เมื่อได้ก็เลื่อนชั้นจากภารโรงขึ้นเป็นพนักงานพิมพ์ดีดที่กรมทางหลวง ระหว่างเป็นพนักงานพิมพ์ดีดก็คงอยู่กับพระที่วัดหัวลำโพง ใช้จ่ายด้วยความระมัดระวัง พยายามรวบรวมเงินเดือนอยู่ ๑ ปี เมื่อเห็นว่ามีเงินพอสมควร จึงไปสมัครเรียนมัธยมปีที่ ๘ (มศ. ๕ ปัจจุบัน) ภาคค่ำ ที่ต้องรวบรวมเงินเพราะโรงเรียนภาคค่ำค่าเล่าเรียนค่อนข้างสูง และเก็บเป็นภาคจึงต้องสะสมเงินไว้เพียงพอก่อน ผลปรากฏปลายปีนั้นสอบมัธยม ๘ ได้ เมื่อสอบมัธยม ๘ ได้แล้ว จึงไปศึกษาต่อยังมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยอดออมเงินจากการเป็นเสมียนพนักงานพิมพ์ดีดเป็นค่าเล่าเรียน กำลังศึกษาก็ยังคงทำงานอยู่คู่ไปกับการเรียน การศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในสมัยนั้นไม่ต้องไปฟังคำบรรยายก็ได้ หาตำราดู

ถึงเวลาก็ไปสอบ ผู้นี้คงปฏิบัติเช่นนั้นตลอดมาและทุกครั้งที่มีการสอบไม่เคยสอบตกแม้แต่วิชาเดียว ในที่สุดก็สอบผ่านปีที่ ๓ ได้อนุปริญญา จึงลาออกจากเสมียนพนักงานพิมพ์ดีดที่กรมทางหลวงไปทำงานอยู่กับฝรั่ง เพราะสนใจที่จะศึกษาในภาษาอังกฤษ ต่อมานับว่าเป็นคนมีความรู้ทางภาษาต่างประเทศอย่างดียิ่ง ในระยะนี้ฐานะดีขึ้นพอจะออกจากวัดมาเช่าบ้านอยู่ และเอาน้องชายมาอุปการะด้วย เพื่อให้การศึกษาแก่น้องชาย แต่ก็ไม่ลืมพระที่ท่านได้อุปการะในยามยาก เป็นผู้ที่มีความกตัญญูกตเวที ภายหลังก็สำเร็จปริญญานิติศาสตร์บัณฑิต และได้ไปสอบคัดเลือกเป็นข้าราชการชั้นตรีที่สำนักงาน กพ. ผู้บังคับบัญชาทางสำนักงาน กพ. เห็นว่าเป็นคนมีความรู้ดีทั้งขยันอดทนและเฉลียวฉลาด จึงอยากสนับสนุนให้เข้าสอบแข่งขันไปศึกษาต่อต่างประเทศ ท่านผู้นั้นตอบแก่ผู้บังคับบัญชาว่า ถ้าผมสอบได้แล้วต้องไปศึกษาต่างประเทศ ทางนี้ไม่มีใครอุปการะน้องชายซึ่งกำลังศึกษาอยู่ ฉะนั้นผมขอสละสิทธิ์ ในที่สุดท่านผู้นั้นก็เรียนเนติบัณฑิตต่อ ผลปรากฏว่าสอบเนติบัณฑิตไทยได้ในปีเดียว ต่อจากนั้นก็ไปสอบแข่งขันเป็นพนักงานอัยการ เมื่อได้บรรจุเป็นพนักงานอัยการได้เพียง ๑๕ วัน กระทรวงยุติธรรมประกาศสอบแข่งขันผู้สำเร็จนิติศาสตร์และเนติบัณฑิต เพื่อบรรจุเป็นตุลาการ ก็ได้ไปสอบแข่งขันเป็นตุลาการ ปรากฏว่าสอบได้ บรรจุเป็นผู้พิพากษาผู้หนึ่ง และต่อมาน้องชายก็ศึกษาสำเร็จเป็นตุลาการเช่นเดียวกับพี่ชาย

จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่า เยาวชนถ้าตั้งใจจะศึกษา ถ้ามีความมุ่งมั่นอย่างแท้จริง มีความอดทนต่อความยากลำบากในเบื้องต้น มีความพยายาม มีจิตใจสุจริต ไม่ยอมประพฤติตนให้ผิดศีลธรรม มีความประพฤติเรียบร้อย มีความพยายามเป็นที่ตั้ง ต้องศึกษาสำเร็จอย่างแน่นอน ความจนมิได้เป็นอุปสรรคที่จะสกัดกั้นการศึกษาตัวอย่างท่านผู้นี้ปัจจุบันรับราชการอยู่ในกระทรวงยุติธรรม เป็นผู้พิพากษาชั้นอาวุโส

บุคคลที่ ๒ เป็นชาวภาคอิสาน บิดามารดามีอาชีพทำนา มีพี่น้อง ๖ คน ชายผู้นี้เป็นบุตรคนที่ ๒ บิดามารดามีความสามารถให้การศึกษาได้เพียงชั้นมัธยมปีที่ ๖ เมื่อจบแล้วก็ให้ออกเพราะจะต้องส่งเสียน้อง ๆ ต่อไปอีก แต่ด้วยจิตใจอยากศึกษาต่อและรักจะเป็นทหารดุจชีวิตเขามาสอบคัดเลือกเข้าเตรียมทหารทั้ง ๆ ที่รู้ว่าบิดามารดาไม่มีความสามารถจะส่งเสีย ผลปรากฏว่าเขาสอบได้คะแนนดี นักเรียนเตรียมทหารไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียนก็จริง แต่ก็ต้องเสียค่าเสื้อผ้า

ค่าอาหารกลางวัน ค่าตำราและค่าเบ็ดเตล็ดหลายอย่าง เมื่อเขาเข้าได้แล้ว ก็ไปอ้อนวอนพี่สาว ๒ คนซึ่งสมรสแล้ว ให้ช่วยออกเงินให้เขาเรียน ปรากฏว่าพี่ทั้ง ๒ คนฐานะก็ไม่สู้ดีนัก ช่วยได้เพียงเล็กน้อย แต่ก็ยังได้เงินไม่ครบ เขาได้พยายามหางานทำไม่เลือกว่างานนั้นจะต่ำสูงประการใด ขอให้ได้เงินมาใช้จ่ายเพื่อการศึกษาเป็นการชั่วคราวก่อน ในที่สุดเขาได้ไปสมัครทำงานกับร้านค้าแถวทรงวาด ทำหน้าที่ใช้แรงงานเป็นกรรมกร ช่วยยกแบกของขึ้นรถกุดังบรรทุก ส่งของไปต่างจังหวัด โดยปิดเจ้าของร้านค้าไม่ให้รู้ว่าเขาเป็นใคร กำลังศึกษาเล่าเรียนอะไร ความขยันและอดทนจึงสามารถรวบรวมเงินพอที่จะชำระให้โรงเรียนเตรียมทหารได้

เมื่อเขาเข้าไปแล้ว ทางผู้บังคับบัญชารู้ถึงความจำเป็น จึงหาทุนสำหรับนักเรียนยากจนที่มีความประพฤติดีและการเรียนดีให้ แต่กระนั้นในวันหยุดเขาก็ไปที่ร้านค้าแถวทรงวาดเป็นประจำ ทางเจ้าของร้านค้าเห็นว่าเป็นคนขยันมีความอดทน ไม่ย่อท้อต่องานไม่ว่าหนักและเบา ทั้งมีนิสัยซื่อสัตย์ก็เกิดเห็นใจรักใคร่เอ็นดู ก็มอบความไว้วางใจ ให้ช่วยควบคุมของที่ขนขึ้นรถไฟไปต่างจังหวัด นักเรียนเตรียมทหารผู้นี้ก็ปฏิบัติงานด้วยความเรียบร้อย ทุกสิ่งทุกอย่างไม่บกพร่องตามคำสั่งไว้วางใจเจ้าของร้านค้าผู้เป็นนายจ้าง เพราะได้แสดงความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันให้เห็น จึงเป็นที่พอใจของนายจ้างเจ้าของร้านค้ามาก นายจ้างรู้ดีว่าวันธรรมดาเขาไปศึกษาเล่าเรียน แต่ไม่ทราบว่าเรียนอะไร จนกระทั่งผ่านการสอบโรงเรียนเตรียมทหาร และเขาสมัครเป็นนักเรียนนายร้อย การสอบได้ผลดีมาก นักเรียนเตรียมนายร้อยผู้นั้น ได้รับทุนผู้มีความประพฤติดีแต่ยากจน นับว่าเป็นกุศลผลบุญที่ทำความดีมีความอดทน ความซื่อสัตย์ให้เขาศึกษาได้ นับแต่บัดนั้นเขาจึงลาออก เลิกไปทำงานที่ร้านค้า เพราะคำนึงถึงศักดิ์ศรีของนักเรียนนายร้อย นายจ้างจำใจให้ลาออกด้วยความเสียดาย และอาลัยในความดีของเขาที่เคยปฏิบัติ แต่เขาก็ไม่เคยลืมพระคุณของนายจ้าง ที่มีส่วนช่วยเหลือส่วนหนึ่งในชีวิต ต่อมาเขาได้พยายามฝึกเป็นนักประพันธ์ จนจัดว่าเป็นนักประพันธ์อยู่ในเกณฑ์ดี เขาจึงใช้เวลาว่างเขียนเรื่องสั้นลงในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ ซึ่งการกระทำเช่นนี้ไม่มีใครล่วงรู้เลย แม้แต่เพื่อนสนิท บางครั้งเขาเห็นเพื่อนอ่านเรื่องของเขาอย่างตั้งอกตั้งใจ และนำมาเล่าให้เขาฟังด้วยซ้ำ จนกระทั่งเมื่ออยู่ชั้นสูงสุดของโรงเรียน ด้วยความเอาใจใส่ต่อการศึกษา การเป็นผู้เข้มแข็งเด็ดเดี่ยว ความประพฤติเรียบร้อยและเป็นคนจริงจัง พวกเพื่อนจึงลงมติให้เป็นผู้มีลักษะทหารดีเด่น ประกอบกับผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาเพื่อเลือกเฟ้นคน

ที่ดีที่สุด เป็นหัวหน้านักเรียน หัวหน้ากองพัน หัวหน้ากองร้อย หัวหน้าหมวด โดยเฉพาะหัวหน้านักเรียนนั้น จะต้องเลือกอย่างละเอียดรอบคอบ ผู้ใดได้รับเลือกจะต้องเป็นผู้ได้รับการกลั่นกรองมาอย่างดีที่สุด ในที่สุดเขาได้รับเลือกเป็นหัวหน้านักเรียน เมื่อจบการศึกษาแล้ว ทางราชการได้ประกาศสอบคัดเลือกผู้ไปศึกษาต่างประเทศ เพื่อไปศึกษาเพิ่มเติมในคราวนั้นทางราชการต้องการเพียง ๒ นายเท่านั้น เขาผ่านการสอบคัดเลือกได้ และหลังจากนั้น เขาได้ไปศึกษาต่างประเทศอีกหลายครั้ง

บุคคลพวกนี้อยู่ในครอบครัว ซึ่งมีขีดความสามารถไม่พอต่อการส่งเสริมให้การศึกษาในระดับสูงได้ แต่เขาก็สามารถเข้าศึกษาได้ โดยเฉพาะเขาอยากเป็นทหาร ก็สามารถเป็นนายทหารสัญญาบัตรได้ โดยไม่ต้องใช้เงินทางบ้านแม้แต่บาทเดียว

เยาวชนตัวอย่างดังกล่าวมาแล้ว ยังมีอีกไม่น้อย ทั้งนายแพทย์ อาจารย์ผู้สามารถในปัจจุบัน ได้รับทุกข์ยากมาแต่ต้นมือก็มี แม้จะยากจนแต่มีจิตใจสูง แต่บัดนี้เราได้รับข่าวแต่เยาวชนที่เกกมะเหรก ประพฤติตนเป็นมารสังคม ก่อความวุ่นวาย พวกเหล่านี้กว่าจะรู้สึกตัวก็แก้ไขไม่ได้สายเสียแล้ว เยาวชนทั้งหลาย บัดนี้ท่านได้ตัวอย่างชีวิตจริงที่เกิดขึ้นแล้ว ท่านตั้งใจจะเป็นผู้ปฏิบัติดีหรือเปล่าเท่านั้น

ถ้าท่านปรารถนาดี ต้องมีความอดทนพยายามยกระดับจิตให้สูงขึ้น หลีกเลี่ยงความชั่วและอบายมุขทั้งหลายตลอดทั้งยาเสพติด อย่านึกว่าท่านเรียนไม่ดีและเกิดท้อใจ คิดว่าเรียนไม่เก่ง ทุกสิ่งอยู่ที่กำลังใจ จงมีความพยายาม มีความอดทน มีความพากเพียร เมื่อข้าพเจ้าออกทำงานอยู่ห้างฝรั่ง เคยเห็นแขกยามได้พยายามอดออมเงินเดือนค่าเฝ้ายามเพียง ๒๕-๓๐ บาท และต่อมาพวกเสมียนเงินเดือนร้อยกว่า สองร้อยก็ยังต้องกู้เงินแขกยามพวกนี้ใช้ ทั้งที่พวกแขกยามเงินเดือนน้อยกว่าหลายเท่า ทั้งคนยามพวกนี้ก่อนจะเข้าทำงานก็ยากจน เมื่อทำงานได้ไม่นานนักก็สามารถมีเงินให้กู้ ที่ข้าพเจ้าชี้ให้เห็น แต่ไม่ต้องการจะให้ท่านให้กู้เงินเหมือนแขกยาม เพียงแต่ให้ท่านเอาแต่เยี่ยงพวกแขกที่มีความพยายามมัธยัสถ์อดทน เข้มแข็งเป็นตัวอย่าง หากเราปฏิบัติได้เพียงครึ่งก็จะทำให้เราไม่ยากจน ให้พิจารณา หากเรามีความสามารถอดทน พยายามทำจิตใจไม่หวาดหวั่นความลำบากใด ๆ เมื่อเราถือความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ตั้ง ตอนต้นมือพ้นผ่าอุปสรรคบั้นปลายท่านก็ประสบความสำเร็จ แม้การศึกษา ท่านก็ต้องได้ผลดี เพียงแต่ว่า ท่านตั้งใจจะ

พยายามเป็นคนดีจริงใจเท่านั้น ทุกอย่างอยู่ที่ใจเรา จะกัดฟันอดทนแต่ต้นมือ แต่แล้วทุกสิ่งก็หนีความพยายามไม่พ้น

เมื่อเขียนเรื่องนี้ขึ้นแล้ว ทำให้นึกถึงเพื่อนผู้หนึ่ง เคยพูดไว้เมื่อก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒

จำได้ว่าเพื่อนผู้นั้นมาจากต่างจังหวัด วันนั้นข้าพเจ้าพาไปที่ร้านค้าที่เคยติดต่อการค้าแห่งหนึ่ง ในพระนคร ได้แนะนำเถ้าแก่เจ้าของร้านให้เพื่อนรู้จัก เมื่อติดต่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อนได้ออกเดินจากร้อนมากับข้าพเจ้าแล้วพูดว่า

"คุณเห็นคนที่ทำงานในร้านไหม สังเกตดูหรือเปล่าแตกต่างกันเพียงไหน"

ข้าพเจ้าพูดว่า "เห็น แต่ไม่ได้สังเกต บางคนขยัน บางคนก็ขี้เกียจเป็นธรรมดาไม่เหมือนกัน"

เพื่อนหัวเราะแล้วพูดว่า "ผมเห็นลูกจีนชื่อไทยคนนั้นหน่วยก้านมันดี คล่องงานว่องไว เถ้าแก่ไม่ต้องใช้ มันทำทุกอย่างด้วยความเต็มใจ สังเกตหรือเปล่า เป็นคนขยันทำงานคนเดียวดีกว่า ๒–๓ คน ส่วนคนอื่น ๆ ในร้านนั้นรู้สึกอืดอาด จะเดินจะก้าวขาก็เชื่องช้า รู้สึกเกียจคร้าน พวกนี้ไม่ก้าวหน้า คุณคอยดูต่อไปนะว่าเจ้าเด็กหน่วยก้านดี เอาการเอางานคนนั้นมันจะต้องเป็นเถ้าแก่" ผมจึงถามว่า "คุณเป็นหมอดูตั้งแต่เมื่อไหร่" เพื่อนหัวเราะแล้วพูดว่า "ผมไม่ใช่หมอดู เป็นหมอเดา แต่เดามาแล้วไม่ผิดแน่" การสนทนากันแต่วันนั้นแล้ว ข้าพเจ้าก็ไม่สนใจ เวลาสงครามผ่านไปแล้วไม่นาน เราจึงได้มีโอกาสไปร้านค้าแห่งนี้กับเพื่อนอีกครั้งหนึ่ง

คราวนี้เราไม่เห็นเด็กหนุ่มคนนั้นอยู่ในร้านแต่ลูกจ้างคนอื่นยังอยู่พร้อม เพื่อนได้ถามเถ้าแก่เจ้าของร้านผู้นั้นว่า "เด็กคนก่อนที่เห็นคล่องงานคนนั้นไปไหน" เสียงเถ้าแก่เจ้าของร้านตอบอย่างยิ้ม ๆ ว่า "อีไปเป็นเถ้าแก่แล้ว" เพื่อนหันมายิ้มกับข้าพเจ้าเป็นนัยคล้ายกับว่า ที่ผมเดาถูกไหม

ข้าพเจ้าก็งงเพราะคนที่จะเป็นเถ้าแก่นั้น จะต้องมีทุนลำพังจะเก็บเงินเดือนเป็นเถ้าแก่นั้น ในปัจจุบันข้าพเจ้ามองไม่เห็นทาง จึงถามว่า "เอาทุนที่ไหนมาเป็นเถ้าแก่" เถ้าแก่หัวเราะตาหยีแล้วพูดว่า "มีคนโต้หลงออกทุน เห็นอีเป็นคนดี มีความขยัน กลางวันอีทำงาน

แต่กลางคืนไปเรียนหนังสือ อีเก่งมาก มีคนชอบ ออกเงินให้ อีเป็นผู้จัดการแบ่งครึ่งกำไร อีมีความซื่อ''

ข้าพเจ้าพยักหน้ากับเพื่อนต่อหน้าเถ้าแก่แทนคำพูดว่า คุณเดาถูกต้องดี นี่เป็นเหตุการณ์หลังสงคราม ปัจจุบันนี้เหตุการณ์ยังอยู่ในความทรงจำ ทั้งบัดนี้ร้านของชายผู้นั้นก็ใหญ่โตกว่าเถ้าแก่นายจ้างเดิม เป็นเรื่องน่าคิดมาก ผู้ปฏิบัติดีมีความซื่อสัตย์สุจริตย่อมมีผู้ช่วยเหลือ นี่เป็นหลักสากลเข้ากับ ''กฎแห่งกรรม''

เรื่องที่ท่านกำลังอ่านอยู่นี้ เป็นลำดับเรื่องที่ ๑๕๐ ในชุด ''กฎแห่งกรรม''

ความตั้งใจของผู้เขียนจะนำเรื่อง ''เพื่อน'' เป็นเรื่องที่ ๑๕๐ มาปิดท้ายในชุด ''กฎแห่งกรรม'' มีหลายท่านที่รู้ว่าผู้เขียนจะพักการเขียน ต่างก็ขอร้องให้เขียนต่อไป กำลังจะเขียนเรื่อง ''เพื่อน'' เพื่อปิดท้าย แต่ยังคิดไม่ตกว่า ต่อไปจะเขียนเรื่องเก่า ๆ เมื่อชีวิตเด็กได้พบเห็นมาด้วยตนเอง นึกว่า ''ผลไม้เราไม่กินก็เน่า เรื่องเก่าเราไม่เล่าก็สูญ'' จึงใช้เวลาที่เหลือไม่มากนักเขียนเรื่องชีวิตจริงเก่า ๆ ให้เสร็จเรียบร้อย ดีกว่าจะให้ผู้อื่นที่ไม่รู้ความจริงมาเขียนป้ายสีภายหลังที่ข้าพเจ้าจากโลกนี้ไปแล้ว กำลังตัดสินใจ ยังไม่ตกลง

พอดีเช้าวันเสาร์ที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ เพื่อนผู้เป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ผู้หนึ่ง ได้นำบันทึกเรื่อง ''เยาวชนตัวอย่าง'' มามอบให้ข้าพเจ้า และขอให้เรียบเรียงให้จัดพิมพ์ทันในงานทอดกฐินปี พ.ศ. ๒๕๑๕

ข้าพเจ้าจึงต้องวางมือในเรื่อง ''เพื่อน'' ไว้ก่อน และมาพิจารณาเรื่อง ''เยาวชนตัวอย่าง'' ก็เห็นว่า แม้เนื้อเรื่องจะไม่สนุกโลดโผน แต่มีคุณค่ามากมาย เพราะเป็นบทเรียนชีวิตจริง ที่เป็นประโยชน์มาก สมกับเยาวชนในยุคปัจจุบันนี้

การที่ข้าพเจ้าไม่ได้นำนามจริง ของท่านผู้ประกอบกรรมทำดีมาอ้างในเนื้อเรื่องนั้นก็เพราะไม่ได้ขออนุญาตท่านเจ้าของนาม โดยมารยาทจึงมิได้เอ่ยนามท่านลงในที่นี้ แม้ข้อความบันทึกจะลงนามจริงของท่านไว้ด้วย

ข้าพเจ้าขอขอบคุณท่านนายทหารเพื่อนผู้นี้ ซึ่งได้พยายามค้นคว้าเรื่องที่เกิดขึ้นแล้วบันทึกมาให้ข้าพเจ้าเรียบเรียงไว้ในชุด ''กฎแห่งกรรม'' หลายเรื่อง ล้วนแต่มีประโยชน์ต่อส่วน

รวม ฉะนั้นแทนที่จะปิดท้ายเป็นเรื่อง "เพื่อน" เพื่อยุติเรื่องในชุด "กฎแห่งกรรม" เพียง ๑๕๐ เรื่อง ก็ต้องนำเอาเรื่อง "เยาวชนตัวอย่าง" มาแทน

ท่านผู้ใดติดตามอ่านเรื่องในชุด "กฎแห่งกรรม" หรือ "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" ตลอดมา หรือท่านที่ได้อ่านภายหลัง และได้ติดตามอ่านในเรื่องต้น ๆ ถึงเรื่องที่ ๑๕๐ คิดว่าหนังสือชุดนี้คงจะเกิดประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านบ้างไม่มากก็น้อย ที่สามารถแก้ปัญหาชีวิตทางจิตใจได้บ้าง แม้จะไม่สามารถแก้ปัญหาได้หมดทุกอย่างตามความตั้งใจไว้เดิม เพราะเวลาเขียนมีน้อย ข้าพเจ้าขอขอบคุณท่านที่สนใจติดตามหนังสือชุด "กฎแห่งกรรม" นี้ตลอดมาทุกท่าน ขอพุทธานุภาพจงดลบันดาลให้ทุกท่านมีความสุข ปราศจากภัยอันตรายใดตลอดไป.



พิมพ์ที่ ร.พ. อักษรสมัย 7/1–3 ถนนราชบพิธ กรุงเทพ ฯ 2
นายอิทธิพล ธนสัมพันธ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2516 โทร. 224141

แก้คำผิด

คำว่า	บันทัดที่	หน้าที่	แก้เป็น
รัฐ	๑๖	๖	อัฐ
หา	๒๓	๘	เอาออก
และ	๓	๙	แหละ
โต้	๕	๙	โต๊ะ
ดดี	๑๒	๑๓	คดี
เซอะ	๓	๒๖	เซ่อ
ดืม	๑	๓๗	ดื่ม
พ	๑๔	๔๖	พิ
ใช	๑๔	๕๒	ใช้
สะทือน	๓	๕๗	สะเทือน